

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA I GMINY
MYŚLENICE NA LATA 2023-2030**

Wykaz stosowanych określeń i skrótów

CEEB	<i>Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków</i>
CEIDG	<i>Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej</i>
Ewaluacja GPR 2016-2025	<i>Średniookresowa ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2025</i>
GDDKIA	<i>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</i>
GIOŚ	<i>Główny Inspektorat Ochrony Środowiska</i>
GKRPA	<i>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>
GPR 2016-2030	<i>Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2030 przyjęty Uchwałą Nr 310/XXXVI/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2030</i>
CUS	<i>Centrum Usług Społecznych w Myślenicach</i>
PZKM	<i>Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta i Gminy Myślenice</i>
PZRP	<i>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. poz. 1841)</i>
rozporządzenie ogólne	<i>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej</i>
uchwała delimitacyjna	<i>Uchwała Nr 299/XXXV/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Myślenice</i>
UMIG	<i>Urząd Miasta i Gminy w Myślenicach</i>
uod	<i>ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1062)</i>
uor	<i>ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 485)</i>
WIOŚ	<i>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie</i>

Opracowanie powstało na zamówienie Urzędu Miasta i Gminy w Myślenicach. Przedstawione dane są aktualne na dzień 31 sierpnia 2023 r.

**Copyright © Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o. o. oraz Urząd Miasta i Gminy
w Myślenicach**
GPR | Kraków, wrzesień 2023

INSTYTUT EKONOMIKI PRZESTRZENI
Odkrywamy wartość przestrzeni

Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o.o.
ul. Na Błonie 15a/22
30-150 Kraków
iep@iep.krakow.pl

Biuro:
ul. Kamienna 43b lok. 5
31-403 Kraków, PL

Spis treści

I.	Wprowadzenie	5
II.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	5
2.1.	Obszar rewitalizacji	6
2.2.	Diagnoza sfery społecznej.....	10
2.3.	Diagnoza sfery gospodarczej	29
2.4.	Diagnoza sfery przestrzenno-funkcjonalnej	32
2.5.	Diagnoza sfery technicznej.....	40
2.6.	Diagnoza sfery środowiskowej	43
III.	Lokalne potencjały podobszarów rewitalizacji.....	50
IV.	Zdiagnozowany charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	51
V.	Wizja i cele działań rewitalizacyjnych	53
5.1.	Wizja gminnego programu rewitalizacji.....	53
5.2.	Cele gminnego programu rewitalizacji.....	54
5.3.	Włączenie interesariuszy rewitalizacji partycypacja w procesie tworzenia i wdrażania GPR.....	55
VI.	Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy	59
6.1.	Strategia Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032.....	59
6.2.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Myślenice na lata 2023-2030...63	
6.3.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice.....	64
VII.	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	66
VIII.	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych działań rewitalizacyjnych	78
IX.	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	78
X.	Szacunkowe ramy finansowe.....	80
XI.	System wdrażania, monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	81
XII.	Realizacja gminnego programu rewitalizacji.....	86
XII.	Spisy	88
XIII.	Załącznik nr 1: Zmiany funkcjonalno-przestrzenne	89

I. Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2030, przyjętego uchwałą nr 310/XXXVI/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 23 maja 2017 r.¹. W wyniku aktualizacji okres obowiązywania programu zostaje wydłużony do 2030 r.

Aktualizacji GPR wynika nie tylko z chęci kontynuacji działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Myślenicach od 2017 roku, ale również z dążenia do realizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032. W dokumencie tym wprost zapowiedziano bowiem zwiększenie skuteczności działań rewitalizacyjnych prowadzonych w gminie poprzez nadanie im bardziej kompleksowego charakteru wyrażającego się w szczególności w większym zaangażowaniu społeczności lokalnej w ten proces. Dlatego też niniejszy GPR traktować należy jako **jeden z dokumentów wykonawczych względem Strategii**, który opracowany został zgodnie z określonymi w niej wytycznymi.

Aktualizacja GPR została przeprowadzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Niniejszy program spełnia również wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021-2027 oraz w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa), co ma kluczowe znaczenie dla możliwości ubiegania się o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027. W pracach nad aktualizacją uwzględniono również Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opublikowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej 11 sierpnia 2022 r.

Niniejszy GPR został poddany całościowej, kompleksowej aktualizacji, co dotyczyło również jego części diagnostycznej. Zmianom **nie podlega natomiast diagnoza delimitacyjna**, na podstawie której wyznaczone zostały obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Zgodnie z tymi założeniami obszar rewitalizacji pozostał bez zmian w stosunku do wyznaczonego w 2017 r.², natomiast wszystkie elementy GPR, począwszy od szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, poprzez jego wizję, cele i kierunki działania, przedsięwzięcia strategiczne, na systemie wdrażania oraz systemie monitorowania i oceny programu kończąc, zostały zaktualizowane.

W pracach nad aktualizacją uwzględniono wnioski i rekomendacje wypracowane w ramach średniookresowej ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2025.

II. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 uor gminny program rewitalizacji powinien zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na tym obszarze. Diagnoza ta ma na celu pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji tak, aby planowana interwencja była „skrojona na miarę”, tj. aby w jak największym stopniu była dopasowana do specyfiki miejsca, odpowiadała na jego potrzeby i rozwijała jego potencjały. Diagnoza ta nazywana jest często diagnozą pogłębioną, jako że jej istotą jest identyfikowanie zależności między poszczególnymi zjawiskami, tak aby dotrzeć do, w miarę możliwości, pierwotnych źródeł kryzysu. Od ich zrozumienia zależy bowiem skuteczność działania, a zatem powodzenie całego procesu rewitalizacji.

Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji stanowi rozwinięcie diagnozy delimitacyjnej, która służy wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Odnosi się ona do tego samego katalogu zjawisk kryzysowych, które były przedmiotem analizy delimitacyjnej i które wprost wynikają z art. 9 ust. 1 uor, z zastrzeżeniem, iż pogłębiona diagnoza dotyczy wyłącznie obszaru rewitalizacji (a nie całej gminy); jej zakres można dowolnie modyfikować (uzupełniać o inne zjawiska), tak aby móc uzyskać pełniejszy obraz sytuacji na obszarze rewitalizacji, a także – co jest kluczowe – diagnoza pogłębiona powinna dawać **odpowiedź nie tylko na pytanie co się dzieje, ale także dlaczego**.

Innymi słowy, pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji powinna nie tylko identyfikować zjawiska kryzysowe, ale także zachodzące między nimi **związki przyczynowo-skutkowe**. Aby to osiągnąć konieczne jest wykorzystanie nie tylko ilościowych, ale także jakościowych metod badawczych. Oprócz katalogu analizowanych zjawisk, dla jakości diagnozy kluczowe znaczenie ma **dobór wskaźników i metod jakościowych oraz sposób analizy**, który powinien być spójny i logiczny. Ważne jest również **zidentyfikowanie potencjałów** obszaru rewitalizacji, tak aby planując interwencję móc optymalnie wykorzystać jego specyficzne uwarunkowania. Niezmiernie istotna jest **przejrzysta, czytelna struktura diagnozy**, czytelnie pokazująca zależności między poszczególnymi zjawiskami i źródła problemów, a tym samym ułatwiająca wnioskowanie i trafne formułowanie celów i kierunków działania oraz zaplanowanie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej.

Zgodnie z art. 14 ust 3 uor, pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji opracowano **w podziale na 4 podobszary rewitalizacji – Centrum, Osiedle Tysiąclecia, Głogoczów, Jawornik**,

¹<https://bip.malopolska.pl/umigmyslenice,a,1325898,uchwala-nr-310xxxvi2017-rady-miejskiej-w-myslenicach-z-dnia-23-maja-2017-r-w-sprawie-przyjecia-gminn.html>

²<https://bip.malopolska.pl/umigmyslenice,a,1324431,uchwala-nr-299xxxv2017-rady-miejskiej-w-myslenicach-z-dnia-28-kwietnia-2017-r-w-sprawie-wyznaczenia.html>

wyznaczone uchwałą nr 299/XXXV/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 28 kwietnia 2017 r.

Układ diagnozy odwołuje się do katalogu zjawisk kryzysowych wskazanych w uor, a zatem analizę przeprowadzono **z podziałem na sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową.**

W ramach diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono **analizę wskaźnikową** w oparciu o najnowsze dostępne dane, pokazującą aktualną sytuację poszczególnych podobszarów rewitalizacji na tle wartości referencyjnych, czyli średnich wartości wskaźników, dla całej gminy. Diagnoza potwierdziła, że dotychczas nie zostały osiągnięte wszystkie założone cele procesu rewitalizacji, a wartości części wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe na obszarze rewitalizacji nadal negatywnie odbiegają od średnich wartości dla gminy. Uwzględniając fakt, iż obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone głównie w oparciu o dane za rok 2015, tam gdzie było to możliwe odnoszono się do danych z tego okresu, co pozwoliło uchwycić trendy zachodzące pomiędzy rokiem bazowym a rokiem odniesienia.

Ze względu na charakter pogłębionej diagnozy, **dla trafności wyводу fundamentalne znaczenie ma partycypacyjny sposób jej przeprowadzenia.** W ramach prac nad diagnozą przeprowadzono dwa spotkania, w ramach których odbyły się cztery warsztaty diagnostyczne z mieszkańcami podobszarów rewitalizacji, a dla dwóch podobszarów miejskich przeprowadzono również ankietę mającą na celu przestrzenną identyfikację ich problemów i potencjałów. Dzięki temu możliwe było uzupełnienie analiz wskaźnikowych o opinie i odczucia kluczowych interesariuszy rewitalizacji. Tym samym, zgodnie z rekomendacjami z ewaluacji GPR 2016-2025 wyniki badań jakościowych powiązano bezpośrednio z danymi ilościowymi, co pozwoliło na pełniejsze odzwierciedlenie rzeczywistej sytuacji i stworzenie jej bardziej wielowymiarowego obrazu.

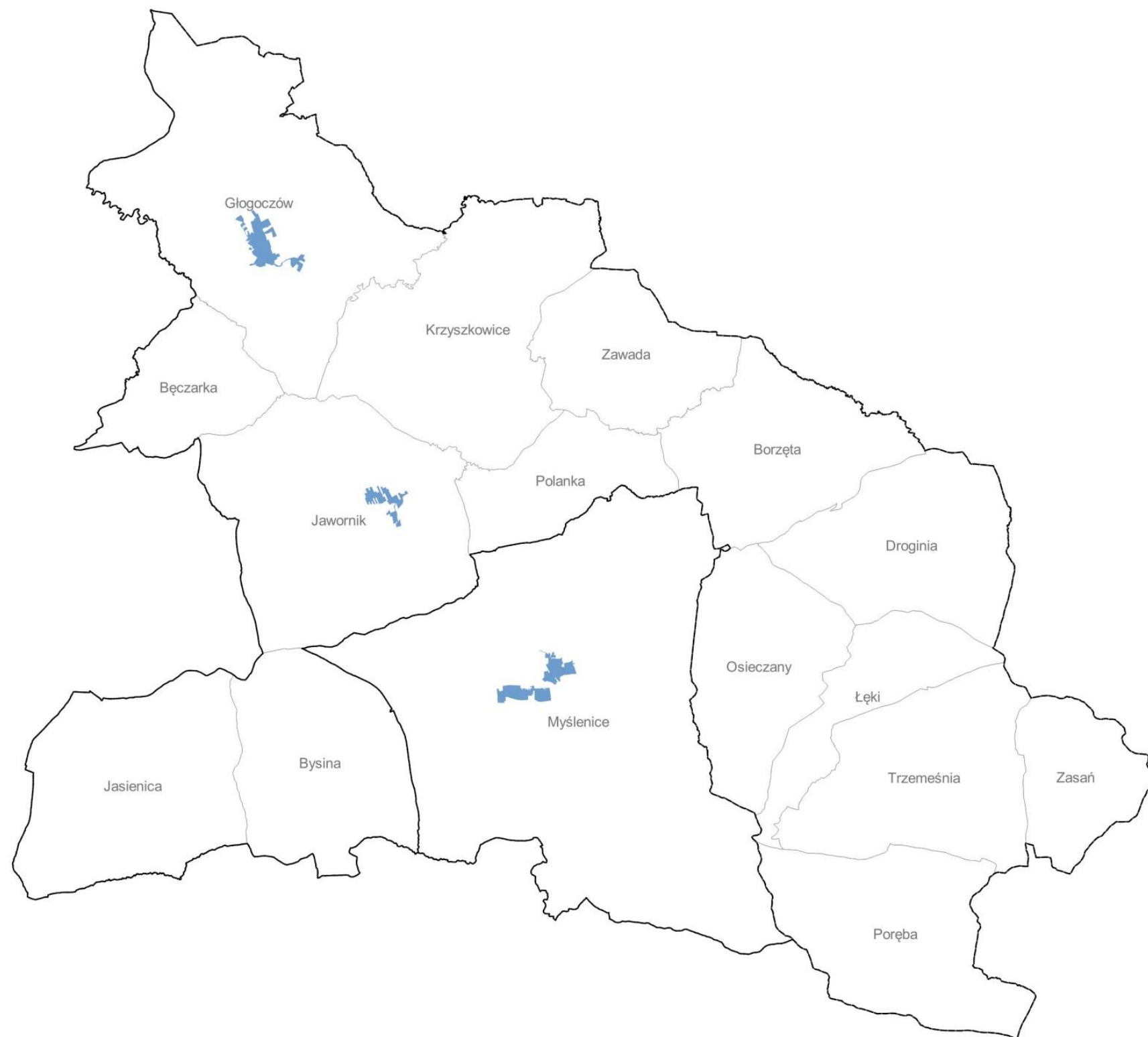
2.1. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w gminie Myślenice wyznaczony został uchwałą nr 299/XXXV/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 28 kwietnia 2017 r. Obejmuje on cztery podobszary: dwa na obszarze miasta Myślenice, tj. podobszar Centrum i podobszar Osiedle Tysiąclecia oraz dwa na obszarze wiejskim, tj. podobszar Jawornik i podobszar Głogoczów.

Wyszczególnienie	2015 r.				2021 r.	
	powierzchnia (ha)	udział w powierzchni gminy	liczba ludności	udział w ludności gminy	liczba ludności	udział w ludności gminy
Podobszar Centrum	14,51	0,09%	666	1,55%	705	1,58%
Podobszar Osiedle Tysiąclecia	16,72	0,11%	3 936	9,15%	3 542	7,96%
Podobszar Jawornik	13,84	0,09%	202	0,47%	207	0,47%
Podobszar Głogoczów	30,32	0,20%	178	0,41%	183	0,41%
Łącznie obszar rewitalizacji	75,39	0,49%	4 982	11,58%	4 637	10,42%
Gmina	15 352,00		43 016		44 497	

Tab. 1 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji

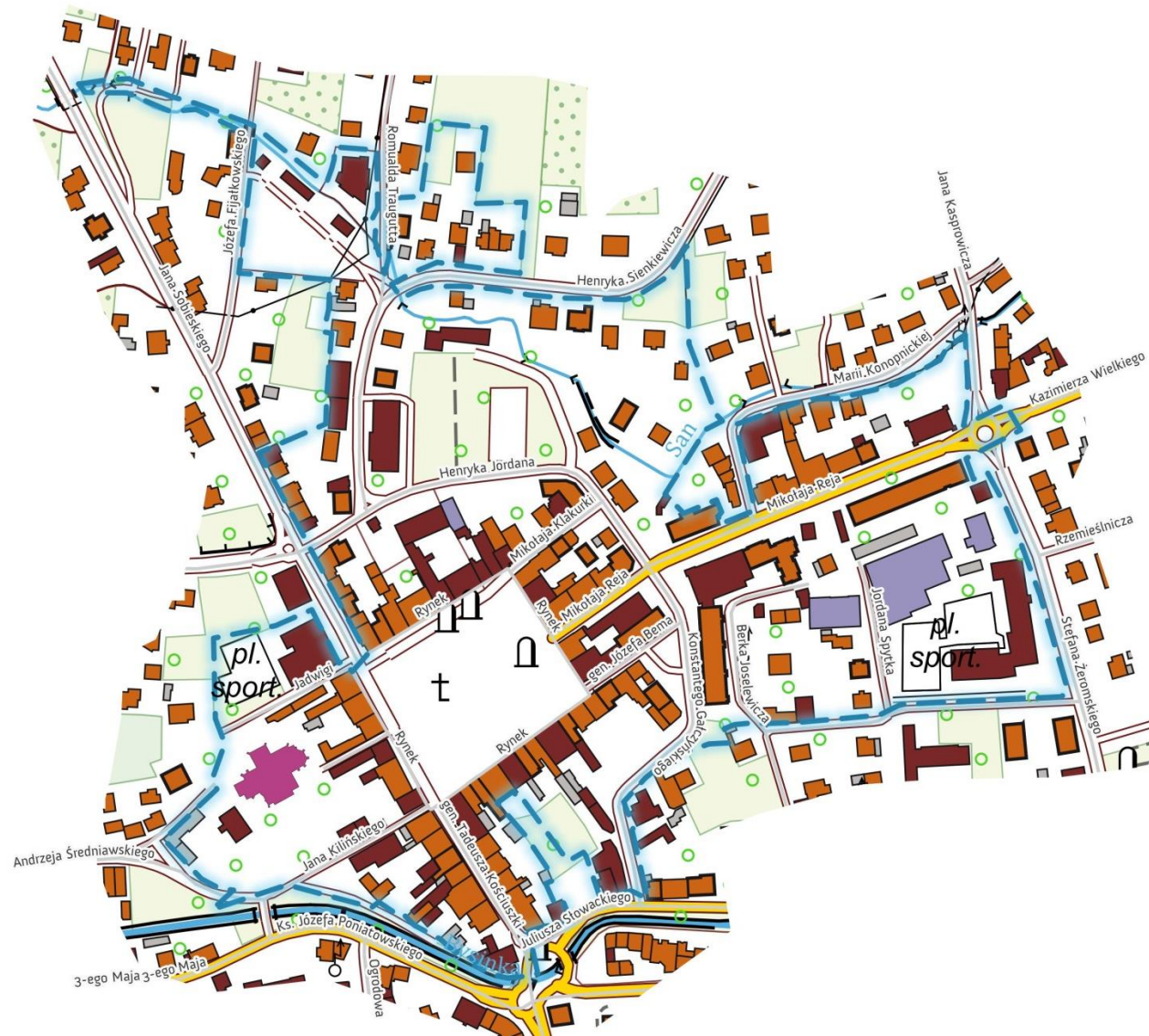
Źródło: opracowanie własne (dane dot. powierzchni i liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji w 2015 r. według GPR 2016-2025).

Rys. 1 Mapa pogładowa podobszarów rewitalizacji na tle gminy
Źródło: opracowanie własne.

2.1.2. Podobszar Centrum

Podobszar rewitalizacji Centrum usytuowany jest w lewobrzeżnej części miasta Myślenice. Obejmuje teren o powierzchni 14,51 ha. Według danych z diagnozy delimitacyjnej w 2015 r. liczba ludności na podobszarze Centrum wynosiła 666 osób. W 2021 r. liczba mieszkańców zwiększyła się do 705 osób. Na podobszarze zlokalizowany jest zabytkowy rynek, którego historia sięga XV wieku. Przyległa do rynku zabudowa to przede wszystkim obiekty świadczące usługi publiczne oraz podmioty gospodarcze. Część zlokalizowanej na obszarze Centrum zabudowy pełni także funkcje mieszkaniowe.

Rys. 2 Mapa poglądowa podobszaru Centrum

Źródło: opracowanie własne.

2.1.3. Podobszar Osiedle Tysiąclecia

Podobszar rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia, bezpośrednio sąsiadujący z podobszarem Centrum, to typowa dzielnica mieszkaniowa. Obejmuje teren o powierzchni 16,72 ha. Według danych z diagnozy delimitacyjnej w 2015 r. liczba ludności na podobszarze Osiedle Tysiąclecia wynosiła 3936 osób. W 2021 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się do 3542 osób.

Rys. 3 Mapa poglądowa podobszaru Osiedle Tysiąclecia

Źródło: opracowanie własne.

2.1.4. Podobszar Jawornik

Podobszar rewitalizacji Jawornik stanowi centrum miejscowości. Obejmuje teren o powierzchni 13,84 ha. Według danych z diagnozy delimitacyjnej w 2015 r. podobszar Jawornik zamieszkały był przez 202 osoby. W 2021 r. liczba mieszkańców wynosiła 207 osób. Podobszar charakteryzuje się typową dla obszarów wiejskich strukturą zagospodarowania terenu, z dominacją terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i skoncentrowanymi w centrum wsi obiektami świadczącymi podstawowe usługi.

Rys. 4 Mapa poglądowa podobszaru Jawornik

Źródło: opracowanie własne.

2.1.5. Podobszar Głogoczów

Podobszar rewitalizacji Głogoczów obejmuje centrum sołectwa wraz z przyległymi terenami. Jego powierzchnia wynosi 30,32 ha. Według danych z diagnozy delimitacyjnej w 2015 r. podobszar Głogoczów zamieszkały był przez 178 osób. W 2021 r. liczba mieszkańców zwiększyła się i wynosiła 183 osoby. Na podobszarze dominują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz ze zgrupowanymi w centrum wsi obiektami handlowo-usługowymi. Przez środek podobszaru przebiega bardzo ruchliwa droga krajowa (Zakopianka).

Rys. 5 Mapa poglądowa podobszaru Głogoczów

Źródło: opracowanie własne.

2.2. Diagnoza sfery społecznej

Zgodnie z uor do negatywnych zjawisk społecznych mogących stanowić podstawę do stwierdzenia stanu kryzysowego w tej sferze zalicza się w szczególności: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoką liczbę mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w uod, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

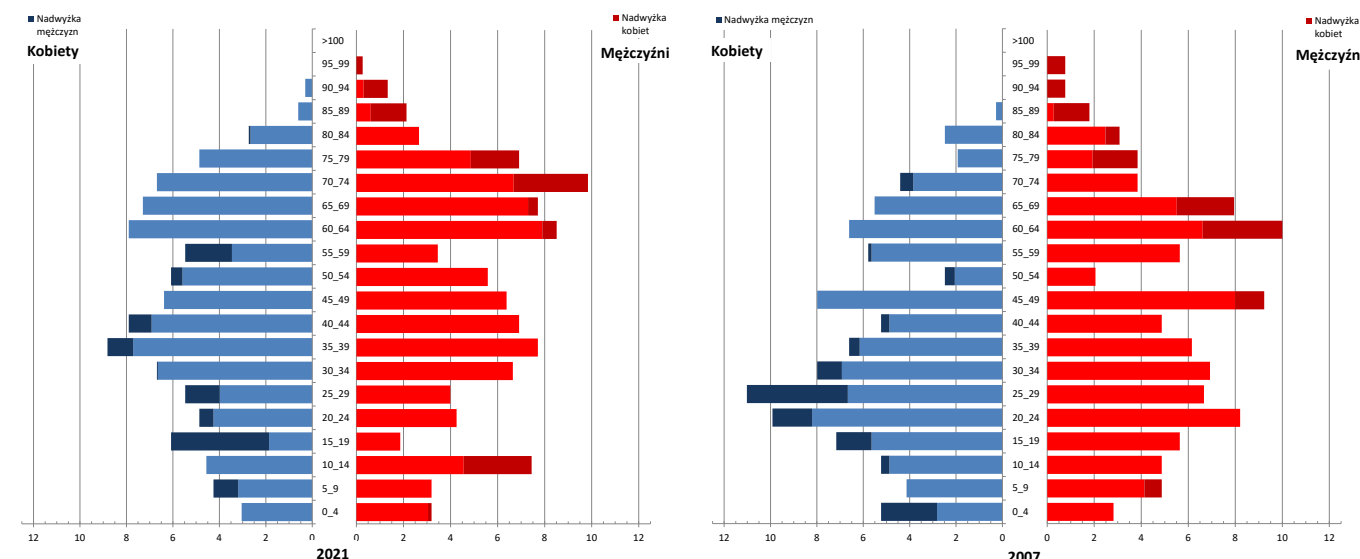
W stosunku do katalogu ustawowego zakres niniejszej diagnozy poszerzono o analizę sytuacji demograficznej, jako że trendy w tym zakresie oddziałują na niemal wszystkie sfery życia – wpływają na kształt struktury gospodarki, wymuszają przeobrażenia na rynku pracy oraz zmianę profilu usług publicznych.

2.2.1 Zjawiska w sferze społecznej na podobszarze Centrum

► Demografia

Liczba ludności podobszaru rewitalizacji Centrum wynosiła w 2021 r. 705 osób i była wyższa od wartości odnotowanej w 2015 r. o blisko 6%. Oznacza to średnioroczny wzrost populacji na poziomie 1%. Jest to wartość względnie wysoka, szczególnie, iż dotyczy centralnego obszaru miasta, na którym ubytek ludności w latach 2007³-2015 wyniósł prawie 12%, co przełożyło się na średnioroczny spadek rzędu 1,4%. Z konsultacji społecznych wynika, iż czynnikami ograniczającym atrakcyjność osiedleńczą podobszaru Centrum są m.in.: niska jakość zasobu mieszkaniowego, brak miejsc do parkowania, zanikająca funkcja handlowa oraz brak możliwości bezpośredniego kontaktu z przyrodą.

Zmiany struktury demograficznej populacji podobszaru Centrum w syntetyczny sposób przedstawiono w postaci piramid wieku ludności sporządzonych dla roku 2007 oraz 2021. Na przestrzeni piętnastu lat bardzo wyraźnie zarysowują się procesy starzenia się ludności podobszaru. Udział w ogóle populacji najmłodszych roczników (znajdujących się u podstawy piramidy wieku) znacząco zmalał. W przypadku osób najstarszych widoczna jest natomiast tendencja przeciwna. W wiek poprodukcyjny wkroczyły liczne roczniki powojennego wyżu demograficznego. Jednocześnie w górę piramidy przesuwały się kolejne roczniki stanowiące echa powojennego wyżu.

Rys. 6 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Centrum w roku 2007 i 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

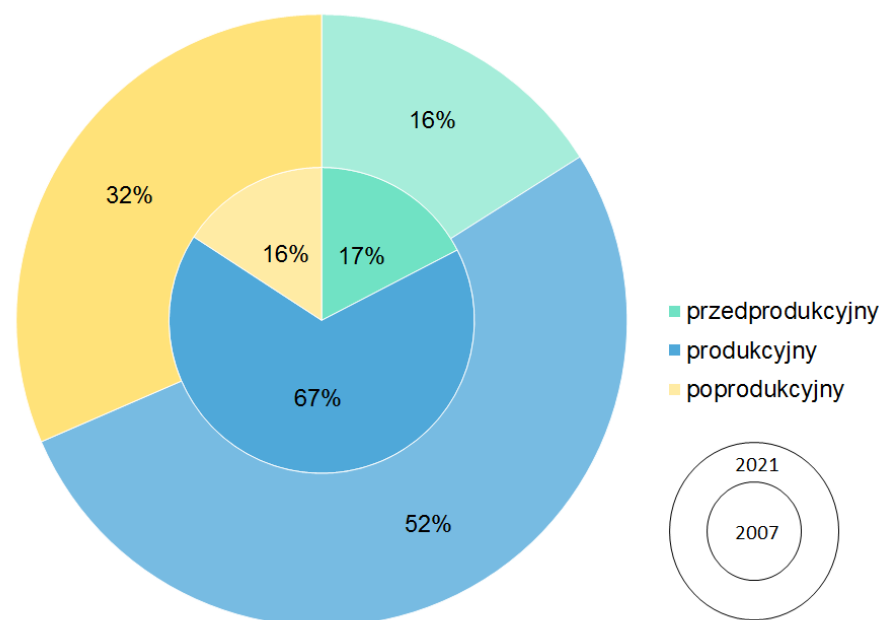
Najczęściej występującym rocznikiem (dominanta) była w 2007 r. grupa osób w wieku 54 lat, podczas, gdy w 2021, grupa sześćdziesięcioletników. Sytuacja ta wynikała z wyjątkowo wysokiego udziału osób w przedziale wiekowym 45-49 lat w strukturze ludności w 2007 r. Przeciętny wiek mieszkańca rewitalizacji podobszaru Centrum wzrósł w analizowanym okresie o 17%, zwiększając się z 39 lat do blisko 46. Mediana, która w latach 2007-2021 wzrosła z 38 do 46 lat, tj. o ponad 21%, wskazuje na jeszcze większą dynamikę zjawiska starzenia się populacji podobszaru.

Procesy starzenia się populacji były zróżnicowane ze względu na płeć. Wyraźnie szybciej starzała się populacja mężczyzn. Przeciętny wiek mężczyzn wzrósł z 36,4 lat w 2007 r. do 43,8 lat w 2021 r., tj. o 7,4 lat (20,5%). W przypadku kobiet przeciętny wiek zwiększył się o 6 lat (z 41,6 do 47,5 lat), co oznacza wzrost o 14,4%.

Struktura wieku ludności podobszaru Centrum według ekonomicznych grup wieku uległa w okresie 2007-2021 znaczącym zmianom. Najbardziej widoczny jest dwukrotny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (z 16% do 32%), głównie na skutek zmniejszenia się w strukturze ludności udziału osób w wieku produkcyjnym (z 67% do 52%). Udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmalał w tym czasie o 1 punkt procentowy. Liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym wyniosła w 2021 r. 143 i była aż o 45,5% niższa niż w roku 2007 (208 osób). Wartości te odpowiadały udziałom w ogóle populacji na poziomie: 20,3% (w 2021 r.) oraz

³ Z uwagi na dysponowanie przez UMIG zestawem szczegółowych danych demograficznych dla obszaru miasta Myślenice za rok 2007, analizę zagadnień związanych z demograficznymi uwarunkowaniami procesu rewitalizacji przeprowadzono dla okresu 2007-2021, tam gdzie to możliwe z cezurą 2015 r.

27,6% (w 2007 r.) i potwierdzały opisany powyżej proces przemiany struktury demograficznej podobszaru.

Rys. 7 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Centrum według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

Jedną z miar wywodzących się z nurtu koncepcji kapitału kreatywnego Floridy, a odnoszącą się do wymiaru demograficznego, jest udział osób w wieku 15-29 lat w ogóle ludności. Niezależnie od krytyki samej koncepcji i jej założeń, wskaźnik ten, w przypadku obszarów miejskich, niesie za sobą informacje, które mają znaczenie również z punktu widzenia procesów rewitalizacji. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru Centrum spadła z 24,2% do 13,0%, a więc blisko o połowę. Tak znaczny spadek populacji w tym wieku może wpływać m.in. na takie kwestie, jak ograniczenie popytu na część oferty sportowej, edukacyjnej, kulturalnej czy gastronomicznej kierowanej do ludzi młodych.

Skalę wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa dobrze ilustruje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. Na podobszarze Centrum w latach 2007-2021 liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym zwiększyła się dwuipółkrotnie, z 24 do 60, osiągając najwyższą wartość spośród wszystkich

podobszarów rewitalizacji. Oznacza to, że o ile na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2007 r. przypadały 24 osoby w wieku poprodukcyjnym, w roku 2021 było to już aż 60 osób.

Wskaźnikiem coraz częściej stosowanym w badaniach procesów starzenia się populacji dojrzałych, jest wskaźnik podwójnego starzenia się, oddający udział osób w wieku sędziwym, tj. 80 lat i więcej w relacji do osób starszych, tj. w wieku 65 lat i więcej. W przypadku podobszaru Centrum, w latach 2007-2021 wartości tego wskaźnika wzrosły z 15,9% do 18,9%. Jednocześnie sama liczba osób w wieku sędziwym wykazywała dużą dynamikę, wzrastając blisko półtorakrotnie, z 14 osób w 2007 r. do 34 w roku 2021.

Struktura płci ludności podobszaru Centrum charakteryzowała się wyraźną przewagą liczby kobiet nad mężczyznami. W analizowanym okresie proces ten przybrał na sile. W 2007 r. współczynnik feminizacji wyniósł 107,4, by w roku 2021 r. wzrosnąć do poziomu 114,8, który wskazuje na znaczną nierównowagę struktury płci.

► Bezrobocie

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Myślenicach dla poszczególnych grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2021 r. pozwoliły na zidentyfikowanie na podobszarze Centrum w 2021 r. zaledwie kilku (2-7) osób bezrobotnych w każdej z analizowanych kategorii⁴. Najliczniej reprezentowani byli bezrobotni bez kwalifikacji (7), długotrwale bezrobotni (6) oraz do 30. roku życia (5). W efekcie wartości wskaźników liczby bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru we wszystkich analizowanych kategoriach były znacząco niższe od średnich wartości dla gminy – co najmniej trzykrotnie, jak w przypadku wskaźników bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (0,99, gmina 3,06) i bez doświadczenia zawodowego (0,43, gmina 1,32), a nawet ośmiokrotnie, jak w przypadku bezrobotnych powyżej 50. roku życia (podobszar 0,43, gmina 3,43). Dla pozostałych kategorii wartości wskaźników wyniosły: 0,85 w przypadku osób długotrwale bezrobotnych (gmina 3,71), 0,71 – bezrobotni do 30. roku życia (gmina 3,19), 0,43 – bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (gmina 2,05) oraz 0,28 – bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (gmina 1,73).

► Pomoc społeczna

Natężenie pomocy społecznej mierzone liczbą klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców uległo w okresie 2015-2020 zasadniczemu ograniczeniu. Wartość tego wskaźnika spadła z poziomu 7,2 do 1,6, tj. o 78%. Co więcej, korzystna była nie tylko dynamika tego procesu, ale również jego relacja do wartości dla całej gminy, dla której wartość wskaźnika zmniejszyła się

⁴ Tj. do 30. roku życia, powyżej 50. roku życia, posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia, z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, bez kwalifikacji, bez doświadczenia zawodowego, długotrwale.

w tym okresie z 5,94 do 2,5, tj. o 58%. W efekcie wartość wskaźnika dla podobszaru Centrum była w 2020 r. znacząco niższa (o 36%) od wartości referencyjnej.

Funkcję pomocniczą dla określenia skali pomocy społecznej pełniły wskaźniki uwzględniające liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z powodu ubóstwa oraz bezrobocia. W obu przypadkach wartości wskaźników dla podobszaru Centrum pozostawały na poziomie wielokrotnie niższym niż wartość referencyjna dla całej gminy. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość 0,1 osoby / 100 mieszk. (gmina 1,2), w drugim 0,3 osoby / 100 mieszk. (gmina 0,7).

Wyniki te pozwalają na stwierdzenie braku występowania na podobszarze Centrum problemów wynikających z dużej intensywności korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej.

► Niepełnosprawność i choroba

Dane CUS dotyczące osób z niepełnosprawnościami oraz chorych ciężko lub długotrwale, to jedyny relatywnie łatwy do pozyskania zbiór danych odnoszących się do kwestii związanych ze stanem zdrowia mieszkańców w kontekście analiz wewnątrzmijskich. W obu przypadkach, w 2020 r. wartości wskaźnika liczby osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z tego powodu w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru kształtowały się na bardzo niskich, w relacji do wartości dla gminy, poziomach. Dla obu powodów wsparcia wskaźnik ten osiągnął wartość 0,4, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 1,3. W obu przypadkach liczba osób w takich rodzinach wynosiła zaledwie 3.

W dużo większym stopniu zauważalna była pomoc CUS udzielona w formie zasiłków pielęgnacyjnych. Takich rodzin (i osób w rodzinach) było w 2020 r. 12 (i 12). Wartość wskaźnika liczby osób w rodzinach korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 1,70 i była nieznacznie wyższa od wartości dla całej gminy (1,68).

► Osoby o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności

Katalog dostępnych, obiektywnych i weryfikowalnych mierników, pozwalających na zidentyfikowanie liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności jest ograniczony, zwłaszcza na poziomie analiz wewnątrzmijskich. Diagnozę w tym zakresie przeprowadzono zatem w oparciu o analizę wskaźników obejmujących 4 kategorie osób, tj.: dzieci w wieku 0-3 lata, osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby sędziwe (80 lat i więcej) oraz osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności, gdyż łącznie obrazują one stosunkowo szeroki katalog barier, jakich mogą doświadczać osoby o trwałym lub czasowym ograniczeniu w mobilności lub percepcji.

Liczba najmłodszych mieszkańców podobszaru Centrum w latach 2007-2021 wzrosła z 15 do 22. W wartościach względnych oznacza to wzrost z 2,0% do 3,1%. W tym samym czasie, w skali całej gminy udział dzieci w tym wieku spadł z 4,6% do 4,5%.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się w latach 2007-2021 z 119 do 222, a więc blisko dwukrotnie. W rezultacie udział tej grupy osób w ogóle populacji obszaru wzrósł z 15,8%

do 31,5%. Obie te wartości były wyższe od wartości referencyjnej dla całej gminy (odpowiednio 13,9% i 18,5%).

Jeszcze intensywniej – dwuipółkrotnie – wzrosła w latach 2007-2021 liczba osób w wieku 80 i więcej lat (z 14 do 36). W wymiarze względnym dało to wzrost z 1,9% do 5,1%. O ile w 2007 r. udział osób sędziwych w ogóle populacji był niższy niż wartość dla całej gminy (2,4%), o tyle w roku 2021 wyraźnie przekraczał średnią (3,8%).

W 2021 r. odnotowano tylko 3 osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności. W przeliczeniu na 100 mieszkańców dało to wartość 0,43, co było wartością niższą niż średnia dla gminy (0,79).

Kategorie osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Lata	Podobszar Centrum		Gmina
		liczba	w przeliczeniu na 100 mieszk.	w przeliczeniu na 100 mieszk.
Dzieci w wieku 0-3 lat	2007	15	2,0	4,6
	2021	22	3,1	4,5
Osoby w wieku poprodukcyjnym	2007	119	15,8	13,9
	2021	222	31,5	18,5
Osoby sędziwe (80 lat i więcej)	2007	14	1,9	2,4
	2021	36	5,1	3,8
Osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności	2021	3	4,3	7,9

Tab. 2 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Centrum w roku 2007 i 2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach i in.

Wyzwania związane z występowaniem na podobszarze Centrum osób ze szczególnymi potrzebami dotyczą przede wszystkim grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Łącznie z grupą dzieci do lat 3 (244 osoby), stanowili oni w 2021 r. ponad 1/3 ogółu mieszkańców (34,6%).

Podczas konsultacji mieszkańcy podobszaru podnosili kwestię braków w zakresie infrastruktury ułatwiającej poruszanie się po mieście osobom o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności. W szczególności zwracano uwagę na zbyt małą liczbę ławek. Ponadto, rosnąca liczba najmłodszych mieszkańców podobszaru znalazła odzwierciedlenie w uwagach dotyczących konieczności uzupełnienia infrastruktury dla dzieci w Parku Jordana.

► Problemy rodzin

Na podobszarze Centrum nie stwierdzono większego natężenia zjawisk kryzysowych w rodzinach. W 2020 r. nie odnotowano osób otrzymujących wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ani rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty. Wskaźnik liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego wyniósł 0,71 przy wartości dla gminy wynoszącej 0,98.

► Problemy związane z alkoholem

Kwestie problemów związanych z alkoholem przedstawiono przy wykorzystaniu danych CUS oraz GKRPA. W pierwszym z wymienionych przypadków analizie poddano liczbę osób otrzymujących wsparcie z CUS z powodu alkoholizmu, w drugim liczbę wniosków, które skierowano do Komisji z podobszaru Centrum.

W roku 2020, na podobszarze Centrum nie stwierdzono osób pobierających wsparcie z CUS z powodu alkoholizmu. Dane z GKRPA, ze względu na niewielką liczbę obserwacji, przeanalizowano dla okresu 2018-2021. W okresie tym z podobszaru Centrum do Komisji, skierowano 2 wnioski, na łączną liczbę 232 wniosków z obszaru całej gminy. Wskaźnik liczby wniosków w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł w tym przypadku 2,8, przy analogicznej wartości dla całej gminy wynoszącej 5,2. Blisko dwukrotnie niższy poziom intensywności analizowanego zjawiska, przy braku przypadków wsparcia z CUS z powodu alkoholizmu, pozwala stwierdzić brak występowania koncentracji zjawisk kryzysowych związanych z alkoholem na podobszarze Centrum.

► Poziom edukacji

Z uwagi na dostępność danych, do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2018/2019 - 2020/2021⁵. Podobszar Centrum wchodził w skład obwodów szkolnych SP Nr 1 oraz Nr 2 w Myślenicach. Ze względu na brak pełnego pokrycia analizowanego okresu przez wyniki SP Nr 1 w Myślenicach⁶, za wyniki reprezentatywne dla podobszaru przyjęto wyniki SP Nr 2.

Analiza wykazała, iż wyniki egzaminu ósmoklasisty w analizowanym okresie obniżyły się niezależnie od przedmiotu, pozostając jednocześnie, w porównaniu do reszty podobszarów rewitalizacji, na wysokim poziomie. Uczniowie SP Nr 2 osiągnęli wyniki najwyższe spośród 4 szkół analizowanych dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji: w 2019 r. z j. angielskiego, w 2020 r. z j. angielskiego i z j. polskiego, a w 2021 r. z wszystkich przedmiotów.

Przyczyn pogorszenia się wyników egzaminów można upatrywać w negatywnym oddziaływaniu pandemii SARS-CoV-2 na system edukacji. Funkcjonowanie szkół w formie tzw. „nauczania zdalnego” miało niekorzystny wpływ na proces kształcenia, wychowania i opieki, przyczyniając

się do obniżenia jakości kształcenia, pogłębienia nierówności edukacyjnych oraz do pogorszenia kondycji psychofizycznej uczniów i nauczycieli.⁷ Trudności wynikających z funkcjonowania (w wymiarze szkolnym i pozaszkolnym) w sytuacji pandemii doświadczali jednak wszyscy uczniowie, choć oczywiście w różnym stopniu, uzależnionym zarówno od indywidualnych predyspozycji, w tym stanu zdrowia (również w aspekcie zdrowia psychicznego), sytuacji domowej, jak i sprawności szkoły czy poszczególnych nauczycieli w radzeniu sobie z nową sytuacją. Aby ocenić sytuację na podobszarze, istotne jest zatem przeanalizowanie wyników egzaminów SP Nr 2 w szerszym kontekście.

Średnie wyniki egzaminów (w %) z wszystkich przedmiotów we wszystkich analizowanych latach były w SP Nr 2 wyższe zarówno od średniej dla regionu, jak i od średniej dla małopolskich miast do 20 tys. mieszkańców (różnice wynosiły w porównaniu ze średnią dla regionu od 2 do 15 p. proc., dla miast – od 3 do 15 p. proc.).

Uwzględniając niedoskonałość metody wnioskowania o poziomie edukacji na podstawie wyników egzaminów⁸, można uznać, iż uczniowie i szkoły na podobszarze Centrum⁹ dobrze poradziły sobie w sytuacji utrudnionych warunków zdobywania wiedzy w okresie pandemii, a poziom edukacji na obszarze rewitalizacji pozostał na wysokim poziomie.

Dodatkowym elementem poddanym analizie był udział uczniów z dysleksją w ogóle uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty. Dla SP Nr 2 można było zidentyfikować systematycznie pogarszającą się sytuację w tym zakresie. Wartość tego wskaźnika wzrosła z 18% w roku szkolnym 2018/2019 do 35% w 2020/2021. Ostatni z wymienionych wyników był jednocześnie najwyższym spośród wszystkich 4 analizowanych na obszarze rewitalizacji szkół.

► Uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym

Kwestie związane z uczestnictwem w życiu kulturalnym stanowią, z punktu widzenia analiz wewnątrzgminnych, znaczne wyzwanie, co wynika z ograniczonej dostępności danych odpowiednich do analizy.

Dane z 2015 r. odnoszące się do poziomu czytelnictwa na podobszarze Centrum wskazywały na zróżnicowany charakter uwarunkowań w tym zakresie. Liczba czytelników w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 15,91, zaś wypożyczeń na 1 czytelnika 17,37. W pierwszym

⁵ W związku z pandemią Covid-19 egzamin w roku szkolnym 2020/2021 odbywał się z uwzględnieniem ograniczenia zakresu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 2314).

⁶ Brak danych za lata 2019 i 2020, <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=201906131212419>

⁷ *Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. Informacja o wynikach kontroli*, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, grudzień 2021, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,25380,vp,28141.pdf>

⁸ Na podstawie wyników egzaminów nie można wprost wnioskować o poziomie nauczania w rozumieniu jakości pracy poszczególnych szkół, gdyż świadczą one raczej o liczbie dzieci przejawiających trudności w edukacji, a problemy te często związane są z czynnikami pozaszkolnymi (sytuacją domową, kondycją psychiczną itp.).

⁹ Kontekstowo przeanalizowano również wyniki z egzaminu w 2021 r. dla SP 1 w Myślenicach. W 2021 r. średnie wyniki egzaminów ze wszystkich przedmiotów były najlepsze spośród wszystkich analizowanych szkół na obszarze rewitalizacji, a różnice (na korzyść SP1) w porównaniu ze średnią dla regionu i średnią dla małopolskich miast wynosiły odpowiednio: 7 i 9 p.proc. (j.polski), 14 i 17 p.proc. oraz 13 i 19 p.proc. (angielski).

z wymienionych przypadków była to wartość niższa od poziomu dla całej gminy (19,50), w drugim zaś wyższa (15,90).

W roku 2021 wskaźnik czytelnictwa dla podobszaru wzrósł ponad dwuipółkrotnie, tj. do 43,97 czytelników na 100 mieszkańców, przy jednoczesnym spadku wartości wskaźnika wypożyczeń na 1 czytelnika do poziomu 15,30, tj. o prawie 12%. W konsekwencji takiej dynamiki zjawiska wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika znalazł się poniżej wartości dla gminy (16,44), podczas gdy wskaźnik liczby czytelników wyraźnie powyżej średniej (8,04).

► Aktywność obywatelska

Zaangażowanie mieszkańców w kwestie obywatelskie, w kontekście uwarunkowań analiz rewitalizacyjnych (poziom wewnętrzny) najczęściej mierzone jest przy wykorzystaniu informacji o frekwencji wyborczej. Dla celów porównawczych wybrano frekwencję w pierwszej turze głosowań na burmistrza w wyborach samorządowych w latach 2014 i 2018. Dla podobszaru Centrum reprezentatywne były wartości frekwencji wyborczej dla obwodów głosowania nr 4 oraz 5.

W 2014 r. frekwencja w tych obwodach wyniosła odpowiednio 59,8% i 61,8%, a zatem była znacznie wyższa (odpowiednio o 12% i 16%) niż średnia dla gminy (53,3%). W wyborach z roku 2018 frekwencja w obu analizowanych obwodach była bardziej zbliżona do średniej – wyniosła odpowiednio 63,1% oraz 63,9%, przy wartości dla całej gminy na poziomie 59%.

Utrzymujący się wysoki poziom frekwencji wyborczej w przypadku podobszaru Centrum pozwala wnioskować o braku koncentracji problemów wynikających z niewystarczającego zaangażowania się jego mieszkańców w aktywność o charakterze obywatelskim.

Jednocześnie w opinii mieszkańców, podobszar Centrum charakteryzują słabe więzi społeczne, czego efektem jest brak poczucia wspólnoty. Mieszkańcy podobszaru potrafią natomiast zjednoczyć się wokół jakiegoś konkretnego problemu wymagającego rozwiązania.

► Bezpieczeństwo

Dane dotyczące bezpieczeństwa zawarte w pogłębionej diagnozie podobszaru Centrum w GPR 2016-2025 wskazywały na wyraźnie ponadprzeciętny poziom problemów związanych z wykroczeniami i przestępczością na tym podobszarze. Analiza danych za lata 2020 oraz 2021 udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Myślenicach oraz Straż Miejską potwierdziła, iż problemy związane z bezpieczeństwem nadal występują na terenie podobszaru.

W 2021 r. na obszarze Centrum odnotowano 238 interwencji publicznych (33,8 na 100 mieszkańców) oraz 25 domowych (3,5 na 100 mieszkańców). W pierwszym z wymienionych przypadków, w stosunku do roku 2020 nastąpił niewielki, bo wynoszący 4% spadek, w drugim natomiast wzrost o niespełna 9% (tj. 2 interwencje). W przypadku obu wskaźników były to wartości zbliżone do dwukrotności wartości obliczonej dla całego miasta.

Poziom bezpieczeństwa określony na podstawie danych dotyczących wykroczeń udostępnionych przez Straż Miejską wskazywał na jeszcze większą intensywność negatywnych zjawisk. Sama liczba wykroczeń ogółem była zbliżona do wartości reprezentowanych przez liczbę interwencji publicznych i wyniosła dla lat 2020 i 2021, odpowiednio: 262 (37,2 na 100 mieszkańców) i 232 (32,9 na 100 mieszkańców). Wartości wskaźników w przeliczeniu na 100 mieszkańców reprezentowały już jednak poziom kilkunastokrotnie wyższy niż średnia dla miasta wynosząca odpowiednio 4,9 i 4,0 wykroczeń na 100 mieszkańców. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy był bardzo wysoki poziom wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. W obu analizowanych latach tego rodzaju wykroczenia odpowiadały za około 94% wszystkich wykroczeń. W przypadku pozostałych 4 rodzajów wykroczeń¹⁰, na podobszarze odnotowano po kilka (2-6) tego rodzaju zdarzeń w ciągu każdego roku. W przeliczeniu na 100 mieszkańców, nawet te niewielkie wartości dały w rezultacie wskaźniki wyższe od wartości referencyjnych dla całej gminy (z jednym wyjątkiem, którym był wskaźnik wykroczeń przeciwko utrzymaniu czystości i porządku w 2020 r.).

Na problemy związane z organizacją komunikacji na podobszarze Centrum zwracają uwagę również mieszkańcy. Podczas konsultacji podnosili oni kwestię pogłębiających się problemów w tym zakresie, wynikających nie tylko z niewystarczającej liczby miejsc parkingowych, ale także z niewłaściwej organizacji ruchu. Na tym tle narastają również problemy natury komunikacyjnej na linii mieszkańcy - organizator ruchu. W konsekwencji prowadzą one do powstania po stronie społecznej poczucia bycia ignorowaną (brak reakcji na zgłaszane problemy). Wyraźnie widoczne są oczekiwania dotyczące współuczestniczenia interesariuszy w projektowaniu zmian w tym zakresie.

W procesie partycypacji zidentyfikowano również występowanie na podobszarze Centrum nielegalnych miejsc spożywania używek (dopalaczy) oraz alkoholu.

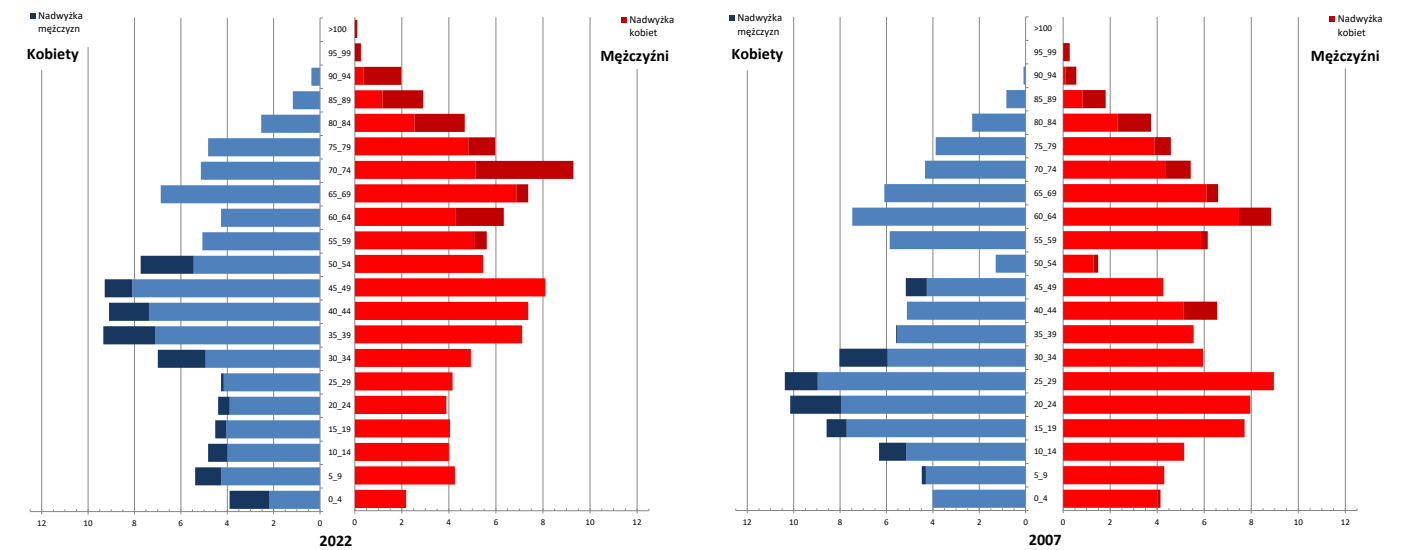
¹⁰ Przeciwno: bezpieczeństwu osób i mienia, utrzymaniu czystości i porządku, ustawie o wychowaniu w trzeźwości, porządkowi i spokojowi publicznemu.

2.2.2 Zjawiska w sferze społecznej na podobszarze Osiedle Tysiąclecia

► Demografia

W przypadku Osiedla Tysiąclecia bardzo wyraźnie zauważalny jest proces depopulacji. W latach 2007¹¹-2021 doprowadził on do ubytku ponad 1,1 tys. mieszkańców, co odpowiadało spadkowi o blisko 24% (w latach 2015-2021 liczba mieszkańców spadła o 394 osoby, tj. o 10%). Przeciętna roczna dynamika tego zjawiska była nieznacznie wyższa w okresie 2007-2015 (-1,9%) w stosunku do okresu 2015-2021 (-1,7%). Sytuacja ta może świadczyć o trwałej pogarszającej się atrakcyjności osiedleńczej obszaru. Przewyciężenie tego trendu będzie stanowić jedno z głównych wyzwań, jakie stoją przed procesem rewitalizacji tego podobszaru.

Zmiany struktury demograficznej podobszaru Osiedle Tysiąclecia w syntetyczny sposób przedstawiono w postaci piramid wieku ludności sporządzonych dla roku 2007 oraz 2021. Na przestrzeni piętnastu lat bardzo wyraźnie zarysowują się procesy starzenia się ludności podobszaru. Udział w ogóle populacji najmłodszych roczników (znajdujących się u podstawy piramidy wieku) znacząco zmalał. W przypadku osób najstarszych zauważalna jest natomiast tendencja przeciwna. W wiek poprodukcyjny wkroczyły liczne roczniki powojennego wyżu demograficznego. Jednocześnie w górę piramidy przesuwają się kolejne roczniki stanowiące echa powojennego wyżu. Piramida wieku dla podobszaru przyjmuje więc postać zbliżoną do typu regresywnego.

Rys. 8 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia w roku 2007 i 2021
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

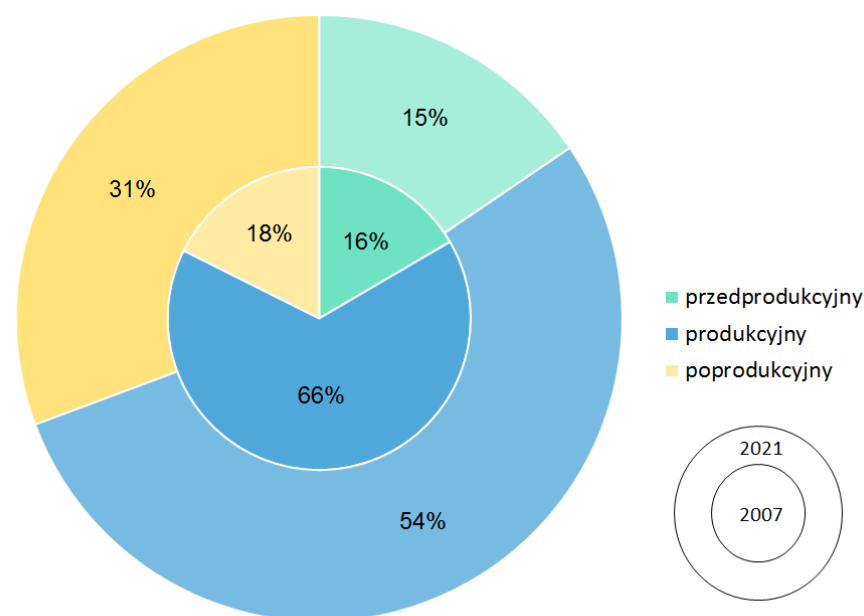
Najczęściej występującym rocznikiem (dominanta) była w 2007 r. grupa osób w wieku 31 lat, w 2021 r. – grupa siedemdziesięciolatek. Przeciętny wiek mieszkańca Osiedla Tysiąclecia wzrósł w analizowanym okresie z niespełna 40 lat do 46,3, co odpowiadało dynamice na poziomie 17%. Na nieco wyższą dynamikę zjawiska starzenia się populacji podobszaru wskazuje mediana, która w 2007 r. wynosiła 38 lat, by w 2021 r. wzrosnąć do 46 lat, tj. o ponad 21%.

Procesy starzenia się populacji były zróżnicowane także ze względu na płeć. Odwrotnie niż na podobszarze Centrum, na Osiedlu Tysiąclecia wyraźnie szybciej starzała się populacja kobiet. Przeciętny wiek kobiet wzrósł z 41,2 lat w 2007 r. do 49,3 lat w roku 2021, tj. o 8,1 lat (19,5%). W przypadku mężczyzn przeciętny wiek zwiększył się o 5,1 lat (z 37,7 lat do 42,8 lat), co oznaczało wzrost względny na poziomie 13,6%.

Struktura wieku ludności podobszaru Osiedle Tysiąclecia według ekonomicznych grup wieku uległa w okresie 2007-2021 znaczącym zmianom. Najbardziej widoczny jest wyraźny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, z poziomu 18% do 31%. W głównej mierze jest on wynikiem zmniejszenia się w strukturze ludności udziału osób w wieku produkcyjnym, z 66% w 2007 r. do 54% w roku 2021. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmalał w tym samym czasie o 1 punkt procentowy. Liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym wyniosła w 2021 r. 795 i była o 30% niższa niż w roku 2007 (1133 osoby). Udział osób w wieku produkcyjnym niemobilnym w ogóle populacji zmniejszył się z 24,3% w 2007 r. do 22,4% w 2021 r. Wynik z roku

¹¹ Z uwagi na dysponowanie przez UMIG zestawem szczegółowych danych demograficznych dla obszaru miasta Myślenice za rok 2007, analizę zagadnień związanych z demograficznymi uwarunkowaniami procesu rewitalizacji przeprowadzono dla okresu 2007-2021, tam gdzie to możliwe z cezurą 2015 r.

2021 stanowił jednocześnie jedyny przypadek niewielkiego przekroczenia przez podobszar rewitalizacji wartości referencyjnej (średnia dla gminy w 2021 r. wynosiła 22,2%).

Rys. 9 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach

Jedną z miar wywodzących się z nurtu koncepcji kapitału kreatywnego Florydy, a odnoszącą się do wymiaru demograficznego, jest udział osób w wieku 15-29 lat w ogóle ludności. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru Osiedle Tysiąclecia spadła z 22,8% do 12,6%, a więc blisko o połowę (45%). Tak znaczny spadek populacji w tym wieku może wpływać m.in. na takie kwestie, jak ograniczenie popytu na część oferty sportowej, edukacyjnej, kulturalnej czy gastronomicznej kierowanej do ludzi młodych.

Skalę wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa dobrze ilustruje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. Na podobszarze Osiedle Tysiąclecia w latach 2007-2021 liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym zwiększyła się przeszło dwukrotnie, z 27 do 57. Oznacza to, że o ile na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2007 r. przypadało 27 osób w wieku poprodukcyjnym, w roku 2021 było to już aż 57 osób.

Wskaźnikiem coraz częściej stosowanym w badaniach procesów starzenia się populacji dojrzałych, jest wskaźnik podwójnego starzenia się, oddający udział osób w wieku sędziwym, tj. 80 lat i więcej w relacji do osób starszych, tj. w wieku 65 lat i więcej. W przypadku podobszaru Osiedle Tysiąclecia, w analizowanym okresie wartość tego wskaźnika wzrosła ponad dwukrotnie (z 13,1% w 2007 r. do 26,6% w 2021 r.). Jednocześnie odnotowano aż trzykrotny wzrost liczby osób w wieku sędziwym, z 86 w 2007 r. do 257 w roku 2021. Rodzi to potrzebę uwzględnienia w planowanych działaniach rewitalizacyjnych potrzeb dużej grupy najstarszych seniorów.

Struktura płci ludności podobszaru Osiedle Tysiąclecia charakteryzowała się wyraźną przewagą liczby kobiet nad mężczyznami. W analizowanym okresie proces ten przybrał na sile. Współczynnik feminizacji był wysoki już w 2007 r. i wynosił 114,8, a w 2021 r. wzrósł do poziomu 119,2, który wskazuje na bardzo wyraźne zaburzenie równowagi płci.

► Bezrobocie

Sytuacja w zakresie bezrobocia na podobszarze Osiedle Tysiąclecia w 2015 r. nie wskazywała na występowanie koncentracji problemów tego typu. Najliczniejszą grupę (25 osób) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, najmniej liczną (5 osób) – osoby bez doświadczenia zawodowego. Wartości wskaźników liczby bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru we wszystkich analizowanych kategoriach były znacząco niższe od średnich wartości dla gminy – co najmniej pięciokrotnie, jak w przypadku wskaźnika bezrobotnych długotrwale (0,71, gmina 3,71), a nawet przeszło dziewięć- i dziesięciokrotnie, jak w przypadku bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (0,14, gmina 1,32) i bezrobotnych do 30. roku życia (0,31, gmina 3,19). Dla pozostałych kategorii osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wartości wskaźników wyniosły: 0,51 w przypadku bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (gmina 3,06), 0,28 – bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (gmina 1,73), 0,54 – bezrobotni powyżej 50. roku życia (gmina 3,43) oraz 0,31 – bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (gmina 2,05).

► Pomoc społeczna

Osiedle Tysiąclecia w 2015 r. było podobszarem o ponadprzeciętnej koncentracji osób korzystających z pomocy społecznej. Wskaźnik liczby klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców przekraczał wówczas o 6,7% wartość referencyjną dla całej gminy.

Natężenie pomocy społecznej mierzone liczbą klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców w okresie 2015-2020 znacznie się zmniejszyło (wartość wskaźnika spadła z poziomu 6,33 do 3,5, tj. o 45%), jednak dynamika tego procesu na podobszarze rewitalizacji była mniejsza niż w skali całej gminy (dla której wartość wskaźnika zmniejszyła się z 5,94 do 2,5, tj. o 58%). W efekcie wartość wskaźnika dla podobszaru była w 2020 r. o 40% większa od wartości referencyjnej.

Funkcję pomocniczą dla określenia skali pomocy społecznej pełniły wskaźniki uwzględniające liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z powodu ubóstwa oraz bezrobocia. W obu przypadkach wartości wskaźników dla podobszaru Osiedle Tysiąclecia pozostawały na poziomie wyższym niż wartość referencyjna dla całej gminy. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość 1,24 osoby / 100 mieszk. (gmina 1,16), w drugim 1,04 osoby / 100 mieszk. (gmina 0,7).

Potwierdza to występowanie problemów wynikających z względnie dużej intensywności korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej.

► Niepełnosprawność i choroba

Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem CUS z powodu niepełnosprawności w 2020 r. wyniósł na podobszarze Osiedle Tysiąclecia 1,50 i kształtował się na poziomie wyższym od wartości dla całej gminy (1,27). Analogiczny wskaźnik charakteryzujący intensywność pomocy społecznej związanej z występowaniem w rodzinie długotrwałej lub ciężkiej choroby był pod względem wartości (1,30) bardzo zbliżony do wartości referencyjnej (1,33). W obu wymienionych przypadkach analizowane zjawisko dotyczyło grupy kilkudziesięciu rodzin (niepełnosprawność – 32 rodziny i 53 osoby w rodzinach, długotrwała lub ciężka choroba – 27 rodzin i 46 osoby w rodzinach).

W większym stopniu zauważalna była pomoc CUS udzielona w formie zasiłków pielęgnacyjnych. Takich rodzin (i osób w rodzinach) było w 2020 r. 64 (66). Wartość wskaźnika liczby osób w rodzinach korzystających z zasiłków pielęgnacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 1,86 i była nieznacznie wyższa od wartości dla całej gminy (1,68).

► Osoby o szczególnych potrzebach

Z uwagi na ograniczony zasób dostępnych mierników, pozwalających na zidentyfikowanie liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, szczególnie na poziomie diagnoz wewnątrzgminnych, analizę taką przeprowadzono w oparciu o wskaźniki obejmujące: dzieci w wieku 0-3 lata, osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby sędziwe (80 lat i więcej) oraz osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności, jako że te kategorie ludności łącznie obrazują stosunkowo szeroki katalog barier, których mogą doświadczać osoby o trwałym lub czasowym ograniczeniu w mobilności lub percepcji.

Liczba najmłodszych mieszkańców podobszaru Osiedle Tysiąclecia w latach 2007-2021 wzrosła ponad dwukrotnie, tj. z 70 do 147. W wartościach względnych oznaczało to wzrost z 2,0% do 4,2%. W tym samym czasie, w skali całej gminy, udział osób w tym wieku spadł z 4,6% do 4,5%. Udział najmłodszych dzieci w ogóle populacji podobszaru pozostał zatem nieznacznie poniżej średniej dla gminy, stanowiąc jednak, z racji liczby ludności całego obszaru, dość pokaźną grupę mierzoną w wartościach bezwzględnych.

W 2007 r. na terenie podobszaru Osiedle Tysiąclecia mieszkało 820 osób w wieku poprodukcyjnym. Do roku 2021 liczba ta zwiększyła się do 1087 osób, co w warunkach silnej depopulacji podobszaru spowodowało znaczący wzrost udziału tej grupy w ogóle ludności z 17,6% do 30,7%. Zarówno w 2007 r. jak i w roku 2021 były to wartości wyższe od wartości referencyjnej dla całej gminy (odpowiednio 13,9% i 18,5%).

Wyjątkowo szybko wzrastała w latach 2007-2021 liczba osób w wieku sędziwym, co było konsekwencją gwałtownie zachodzących procesów starzenia się populacji podobszaru. W roku 2007 liczba osób w wieku 80 i więcej lat wynosiła 86, by do roku 2021 wzrosnąć czterokrotnie, do 257 osób. O ile w 2007 r. udział osób sędziwych w ogóle populacji podobszaru (1,8%) był niższy niż wartość dla całej gminy (2,4%), o tyle w roku 2021 osiągnął wartość 7,3%, tj. niemalże dwukrotnie wyższą od średniej dla gminy (3,8%).

W 2021 r. odnotowano 32 osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności. W przeliczeniu na 100 mieszkańców dało to wartość 0,90, co było wartością zauważalnie powyżej średniej dla gminy (0,79).

Kategorie osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Lata	Podobszar Osiedle Tysiąclecia		Gmina
		liczba	w przeliczeniu na 100 mieszk.	w przeliczeniu na 100 mieszk.
Dzieci w wieku 0-3 lat	2007	70	2,0	4,6
	2021	147	4,2	4,5
Osoby w wieku poprodukcyjnym	2007	820	17,6	13,9
	2021	1087	30,7	18,5
Osoby sędziwe (80 lat i więcej)	2007	86	1,8	2,4
	2021	257	7,3	3,8
Osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności	2021	32	9,0	7,9

Tab. 3 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia w roku 2007 i 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach i in.

Wyzwania związane z występowaniem na podobszarze Osiedle Tysiąclecia osób ze szczególnymi potrzebami dotyczą w głównej mierze seniorów i osób najstarszych oraz osób dotkniętych niepełnosprawnością. Ze względu na liczebność, istotne znaczenie będzie miała również grupa rodzin z najmłodszymi dziećmi. Przybliżone na podstawie dwóch grup wiekowych mieszkańców, tj. osób w wieku poprodukcyjnym i dzieci w wieku do 3 lat, natężenie występowania osób ze szczególnymi potrzebami, stawia Osiedle Tysiąclecia jako obszar mogący potencjalnie wymagać szczególnie dużej interwencji w zakresie poprawy dostępności. Łącznie obie grupy stanowią bowiem ponad 1/3 (34,3%) populacji, co jest wartością wyraźnie wyższą od udziału dla całej gminy (23,0%). W wartościach bezwzględnych grupa ta odpowiada za ponad 1,2 tys. osób.

► Problemy rodzin

Na podobszarze Osiedle Tysiąclecia w 2020 r. zaobserwowano pewne zjawiska mogące świadczyć o występowaniu zjawisk kryzysowych związanych z ogólnie pojmowaną kondycją rodzin. Wsparcie z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotyczyło nielicznej w skali podobszaru, bo liczącej kilkanaście rodzin grupy mieszkańców (39 osób w tych rodzinach). Analogiczny poziom intensywności zjawiska dotyczył rodzin pobierających świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego (17 rodzin, 49 osób w rodzinach). W obu przypadkach wartości wskaźników kształtowały się na poziomie nieznacznie wyższym od średniej dla gminy. Wskaźnik dotyczący bezradności wyniósł 1,1 (gmina 0,52), zaś wskaźnik dotyczący świadczeń alimentacyjnych 1,36 (gmina 0,98). Procedurą Niebieskiej Karty objęto na podobszarze jedną rodzinę.

► Problemy związane z alkoholem

W roku 2020 na podobszarze Osiedle Tysiąclecia wsparcie z CUS z powodu alkoholizmu otrzymywało 5 osób (rodzin), co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców stanowiło nieznacznie ponadprzeciętny, w skali całej gminy, poziom (1,4 przy średniej dla gminy 1,1).

Dane z GKRPA, ze względu na niewielką liczbę obserwacji, przeanalizowano dla okresu 2018-2021. Liczba wniosków dotyczących mieszkańców podobszaru skierowanych w tym okresie do GKRPA wyniosła 17, co po przeliczeniu na 1000 mieszkańców, dało wartość wskaźnika 4,8, a więc niższą od wartości referencyjnej dla gminy (5,2).

Występowanie pojedynczych obserwacji w obu analizowanych przypadkach oraz poziom natężenia obliczonych przy wykorzystaniu tych danych wskaźników nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie występowania na podobszarze koncentracji problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu w wymiarze kwalifikującym się jako zjawisko kryzysowe.

► Poziom edukacji

Z uwagi na dostępność danych, do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2018/2019 - 2020/2021¹². Podobszar Osiedle Tysiąclecia wchodził w skład obwodu szkolnego SP Nr 3 w Myślenicach, dlatego też wyniki egzaminu ósmoklasisty tej szkoły przyjęto za reprezentatywne dla całego podobszaru.

W analizowanym okresie wyniki egzaminu ósmoklasisty obniżyły się (z wyjątkiem egzaminu z matematyki w roku 2019/2020), pozostając, w porównaniu do reszty podobszarów rewitalizacji, na względnie wysokim poziomie. Uczniowie SP Nr 3 osiągnęli wyniki najwyższe spośród 4 szkół analizowanych dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji: w 2019 r. z j. polskiego, a w 2020 r. z j. angielskiego i z matematyki.

Przyczyn pogorszenia się wyników egzaminów można upatrywać w negatywnym oddziaływaniu pandemii SARS-CoV-2 na system edukacji. Funkcjonowanie szkół w formie tzw. „nauczania zdalnego” miało niekorzystny wpływ na proces kształcenia, wychowania i opieki, przyczyniając się do obniżenia jakości kształcenia, pogłębienia nierówności edukacyjnych oraz do pogorszenia kondycji psychofizycznej uczniów i nauczycieli.¹³ Trudności wynikające z funkcjonowania (w wymiarze szkolnym i pozaszkolnym) w sytuacji pandemii doświadczali jednak wszyscy uczniowie, choć oczywiście w różnym stopniu, uzależnionym zarówno od indywidualnych predyspozycji, w tym stanu zdrowia (również w aspekcie zdrowia psychicznego), sytuacji

domowej, jak i sprawności szkoły czy poszczególnych nauczycieli w radzeniu sobie z nową sytuacją. Aby ocenić sytuację na podobszarze, istotne jest zatem przeanalizowanie wyników egzaminów SP Nr 3 w szerszym kontekście.

Średnie wyniki egzaminów (w %) z wszystkich przedmiotów w latach 2019 oraz 2020 były w SP Nr 3 wyższe zarówno od średniej dla regionu, jak i od średniej dla małopolskich miast do 20 tys. mieszkańców (różnice wynosiły w porównaniu ze średnią dla regionu od 5 do 13 p. proc., dla miast – od 6 do 14 p. proc.). Jednak w 2021 r. wyniki z właściwie wszystkich przedmiotów spadły poniżej średniej dla regionu i średniej dla miast. Największy spadek odnotowano w przypadku egzaminu z matematyki, którego wynik w 2020 r. był lepszy od średniej dla regionu i miast odpowiednio o 13 i 14 p. proc., a rok później był niższy od średniej odpowiednio o 6 i 5 p. proc.

Uwzględniając niedoskonałość metody wnioskowania o poziomie edukacji na podstawie wyników egzaminów¹⁴, można uznać, iż uczniowie na podobszarze Osiedle Tysiąclecia mogą wymagać wsparcia, aby powrócić do poziomu edukacji sprzed pandemii.

Dodatkowym elementem poddanym analizie był udział uczniów z dysleksją w ogóle uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty. Sytuacja w tym zakresie w SP Nr 3 poprawiła się. Udział uczniów z dysleksją spadł z poziomu przekraczającego 20% w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 do poziomu 14% w roku szkolnym 2020/2021. Ostatni z wymienionych wyników był jednocześnie drugim najniższym spośród wszystkich 4 analizowanych na obszarze rewitalizacji szkół.

► Uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym

Dane z 2015 r. odnoszące się do poziomu czytelnictwa na podobszarze Osiedle Tysiąclecia wskazywały na zróżnicowany charakter uwarunkowań w tym zakresie. Liczba czytelników w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 15,87, zaś wypożyczeń na 1 czytelnika 17,42. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość niższa od poziomu dla całej gminy (19,50), w drugim zaś wyższa (15,90).

W roku 2021 wskaźnik czytelnictwa dla podobszaru spadł względem roku 2015 o blisko 5%, tj. do 15,10 czytelników na 100 mieszkańców. Rok wcześniej wyniósł on dla odmiany 17,96, co wskazuje na jego zmienność w poszczególnych latach. W tym samym czasie, wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika biblioteki wzrósł o zbliżoną wartość, tj. prawie 5%, do poziomu 18,23. W konsekwencji, zarówno wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika, jak i wskaźnik liczby czytelników

¹² W związku z pandemią Covid-19 egzamin w roku szkolnym 2020/2021 odbywał się z uwzględnieniem ograniczenia zakresu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 2314).

¹³ *Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. Informacja o wynikach kontroli*, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, grudzień 2021, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,25380,vp,28141.pdf>

¹⁴ Na podstawie wyników egzaminów nie można wprost wnioskować o poziomie nauczania w rozumieniu jakości pracy poszczególnych szkół, gdyż świadczą one raczej o liczbie dzieci przejawiających trudności w edukacji, a problemy te często związane są z czynnikami pozaszkolnymi (sytuacją domową, kondycją psychiczną itp.).

na 100 mieszkańców znalazły się powyżej wartości referencyjnych dla gminy wynoszących odpowiednio 16,44 i 8,04.

► Aktywność obywatelska

Aktywność obywatelską w poszczególnych podobszarach rewitalizacji mierzono przy wykorzystaniu informacji o frekwencji w pierwszej turze głosowań na burmistrza w wyborach samorządowych w latach 2014 i 2018. Dla podobszaru Osiedle Tysiąclecia za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 2.

W 2014 r. odnotowana w tym obwodzie frekwencja wyniosła 49,8%, przy wartości dla gminy 53,3%. Był to więc wynik o kilka % niższy od wartości referencyjnej. W wyborach z roku 2018 wyniki były bardziej zbliżone – dla podobszaru frekwencja wyniosła 57,7%, przy średniej dla gminy 59%.

Niższy od przeciętnej poziom frekwencji wyborczej w obu analizowanych latach pozwala stwierdzić względnie trwały problem niewystarczającego angażowania się mieszkańców podobszaru Osiedle Tysiąclecia w aktywność o charakterze obywatelskim.

► Bezpieczeństwo

Dane dotyczące bezpieczeństwa zawarte w pogłębionej diagnozie podobszaru Osiedle Tysiąclecia w GPR 2016-2025 wskazywały na ponadprzeciętny poziom problemów związanych z przestępczością na tym podobszarze. Analiza danych za lata 2020 oraz 2021, udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Myślenicach w zakresie interwencji oraz Straż Miejską w zakresie wykroczeń, potwierdziła, iż problemy związane z bezpieczeństwem nadal występują na terenie podobszaru.

W 2021 r. na Osiedlu Tysiąclecia odnotowano 153 interwencje publiczne (4,3 na 100 mieszkańców) oraz 77 domowych (2,2 na 100 mieszkańców). W obu przypadkach były to wartości wyraźnie wyższe od wartości dla roku 2020. W pierwszym z wymienionych przypadków, w stosunku do roku 2020 nastąpił wzrost o 54%, w drugim natomiast o ponad 71% (tj. 2 interwencje). W roku 2021 analizowane wskaźniki były ponadto dwuipół- do trzykrotnie wyższe niż wartość referencyjna dla całej gminy.

Poziom bezpieczeństwa określony na podstawie danych dotyczących wykroczeń udostępnionych przez Straż Miejską wskazywał na zbliżoną intensywność negatywnych zjawisk związanych z bezpieczeństwem. Liczba wykroczeń ogółem była wyraźnie wyższa od wartości reprezentowanych przez liczbę interwencji publicznych i wyniosła dla lat 2020 i 2021,

odpowiednio: 261 (7,4 na 100 mieszk.) i 314 (8,9 na 100 mieszk.). Były to wartości wyraźnie (od 51% do 222%) wyższe niż średnia dla miasta (odpowiednio 4,9 i 4,0 na 100 mieszk.). Główną przyczyną takiego stanu rzeczy był bardzo wysoki poziom wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. W obu analizowanych latach tego rodzaju wykroczenia odpowiadały za około 96-97% ogółu wszystkich wykroczeń, a więc jeszcze więcej niż na podobszarze Centrum. W przypadku pozostałych 4 rodzajów wykroczeń¹⁵, na podobszarze odnotowano po kilka (0-6) tego rodzaju zdarzeń w ciągu każdego roku. W przeliczeniu na 100 mieszkańców, wartości te dały w rezultacie wskaźniki wyższe od wartości referencyjnych dla całej gminy tylko w jednym przypadku, tj. wykroczeń przeciwko utrzymaniu czystości i porządku w roku 2021.

Zdiagnozowane w analizie wskaźnikowej problemy związane z bezpieczeństwem funkcjonowania układu komunikacyjnego na podobszarze Osiedle Tysiąclecia znalazły swoje potwierdzenie w opinii mieszkańców. Podczas konsultacji zgłaszali oni takie problemy jak: niewystarczająca drożność dróg wewnętrznych oraz niewystarczająca dostępność miejsc do parkowania, brak przejścia dla pieszych na ul. 3 Maja przy Szkole Podstawowej, występowanie niebezpiecznych skrzyżowań czy konieczność opracowania nowej organizacji ruchu kołowego na ul. Pardyaka. Ponadto mieszkańcy wskazali na duże prawdopodobieństwo handlu używkami (narkotykami) w jednym z budynków oraz określili teren Osiedla Tysiąclecia jako miejsce niebezpieczne.

2.2.3 Zjawiska w sferze społecznej na podobszarze Jawornik

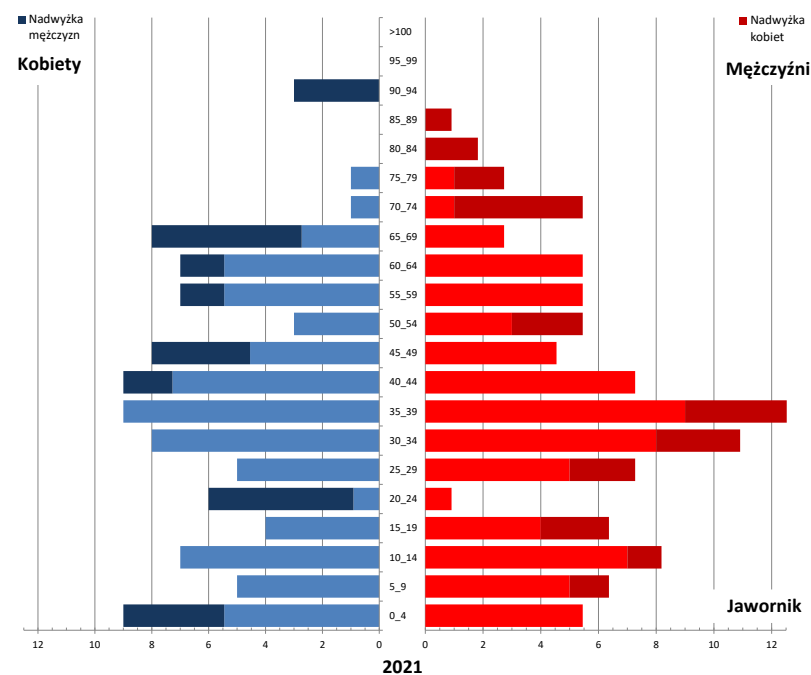
► Demografia

Podobszar rewitalizacji Jawornik (wraz z podobszarem Głogoczów) należał do najmniej ludnych spośród podobszarów rewitalizacji. Liczba jego mieszkańców, wynosząca w 2015 r. 202 osoby, w 2021 r. zwiększyła się (podobnie jak w przypadku Głogoczowa) o 5 osób (2,5%). Przeciętna, roczna dynamika tego zjawiska wyniosła zatem 0,4%.

Struktura demograficzna podobszaru Jawornik, wykazywała w roku 2021¹⁶ pewne cechy struktur zarówno względnie młodych, jak i stagnujących. Wyraźnie zauważalne są niewielkie udziały przedziałów najstarszych i względnie wysokie roczników najmłodszych. Wysokie udziały posiadają również przedziały przypadające na wiek produkcyjny mobilny (18-44 lata).

¹⁵ Przeciwno: bezpieczeństwu osób i mienia, utrzymaniu czystości i porządku, ustawie o wychowaniu w trzeźwości, porządkowi i spokojowi publicznemu.

¹⁶ W odróżnieniu od obszaru miejskiego, UMIG nie dysponował szczegółowymi danymi demograficznymi dla obszaru wiejskiego gminy, zatem niemożliwe było przeprowadzenie analiz dla lat wcześniejszych.

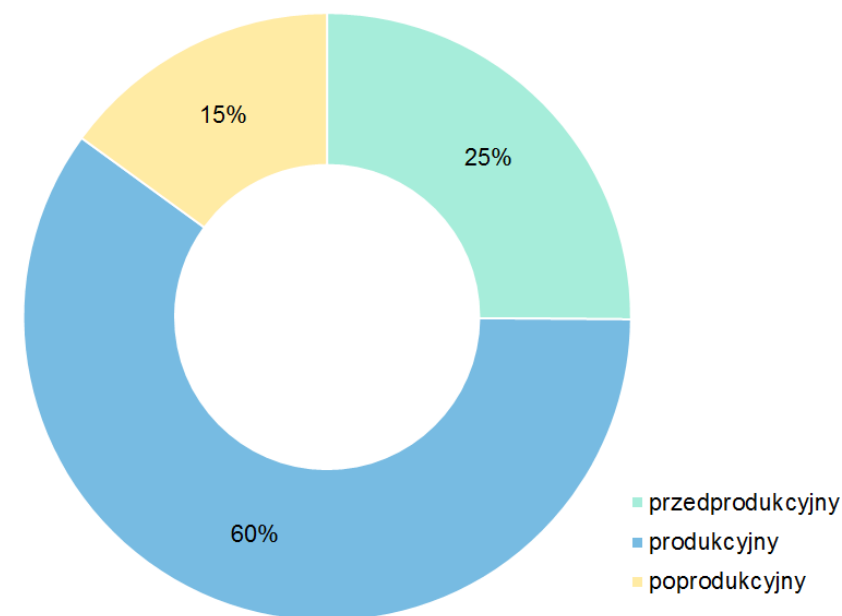
Rys. 10 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Jawornik w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

Względnie młody charakter populacji podobszaru uwidacznia się również w podstawowych miarach odnoszących się do jej rozkładu statystycznego. Najczęściej występującym rocznikiem (dominantą) była w 2021 r. grupa osób w wieku 4 lat, przy czym z racji wielkości samej populacji przypadało na nią zaledwie 7 osób. Przeciętny wiek mieszkańca podobszaru wyniósł w 2021 r. 36,9 lat, a mediana 38 lat.

Procesy starzenia się populacji były zróżnicowane ze względu na płeć. Przy względnie niskiej średniej wieku (36,9 lat), nieznacznie starsza była populacja kobiet. Przeciętny wiek kobiet wyniósł w 2021 r. 37,8 lat, mężczyzn 36 lat.

Struktura wieku podobszaru Jawornik według ekonomicznych grup wieku potwierdza względnie młody charakter populacji. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym był w 2021 r. znacząco wyższy (25%) niż udział osób w wieku poprodukcyjnym (15%). Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 60% ogółu mieszkańców i jest to najwyższy wynik spośród podobszarów rewitalizacji. Liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym wyniosła w 2021 r. 42. Odpowiadała ona udziałowi w ogóle populacji na poziomie 20,3%, który był wartością najniższą spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji i nie przekraczał wartości referencyjnej dla całej gminy wynoszącej 22,2%.

Rys. 11 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Jawornik według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

Jedną z miar wywodzących się z nurtu koncepcji kapitału kreatywnego Floridy, a odnoszącą się do wymiaru demograficznego, jest udział osób w wieku 15-29 lat w ogóle ludności. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru Jawornik kształtowała się na poziomie 15%.

W 2021 r. wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym na podobszarze Jawornik był najniższy spośród wszystkich podobszarów i wynosił 25, co oznacza, iż na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 25 osób w wieku poprodukcyjnym.

Relatywnie młody charakter populacji podobszaru znalazł odzwierciedlenie w niskiej wartości wskaźnika podwójnego starzenia się, pokazującego udział osób w wieku sędziwym, tj. 80 lat i więcej w relacji do osób starszych, tj. w wieku 65 lat i więcej. Odnotowany w 2021 r. wynik (12%) był najniższy spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji (Centrum – 18,9%, Osiedle Tysiąclecia – 26,6%, Głogoczów – 33%) i był efektem obecności w podobszarze zaledwie 3 mieszkańców w wieku 80 lat i więcej.

Struktura płci ludności podobszaru charakteryzowała się wyraźnym poziomem feminizacji, tj. przewagi kobiet nad mężczyznami. W 2021 r. współczynnik feminizacji wynosił 113,4.

Sytuacja demograficzna na podobszarze Jawornik jest pozytywnie oceniana przez mieszkańców podobszaru, którzy w procesie konsultacji stwierdzili brak występowania problemów demograficznych na tym terenie, co jest wynikiem m.in. napływu do sołectwa nowych mieszkańców.

► Bezrobocie

Sytuacja w zakresie bezrobocia na podobszarze Jawornik należała do najtrudniejszych na całym obszarze rewitalizacji. W przypadku niektórych kategorii osób bezrobotnych, ich liczba równała się lub przekraczała wartości odnotowane na podobszarze Osiedle Tysiąclecia liczącym znacznie więcej mieszkańców (Jawornik – 207, Osiedle Tysiąclecia – 3542). Sytuacja taka miała miejsce w przypadku liczby osób bezrobotnych do 30. roku życia (Jawornik – 14, Osiedle Tysiąclecia – 11), z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (po 10 osób) czy bez doświadczenia zawodowego (Jawornik – 8, Osiedle Tysiąclecia – 5).

Konsekwencją takiego stanu rzeczy są bardzo wysokie wskaźniki liczby bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – dla wszystkich analizowanych kategorii, z wyjątkiem długotrwale bezrobotnych, były one najwyższe spośród wszystkich podobszarów, przekraczając średnią dla gminy nawet blisko trzykrotnie, jak w przypadku bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (4,83, gmina 2,05) czy osób bez doświadczenia zawodowego (3,86, gmina 1,32). Dla pozostałych kategorii osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wartości wskaźników wyniosły: 7,73 w przypadku bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (gmina 3,06), 4,83 – bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (gmina 2,05), po 6,76 – bezrobotni do 30. oraz powyżej 50. roku życia (gmina odpowiednio 3,19 i 3,43), 6,28 – osoby długotrwale bezrobotne (gmina 3,71).

► Pomoc społeczna

Poziom koncentracji osób korzystających z pomocy społecznej na podobszarze Jawornik w 2015 r. był zbliżony do wartości dla całej gminy. Wskaźnik liczby klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców, wynoszący wówczas 6,28, przekraczał nieznacznie wartość referencyjną dla całej gminy, wynoszącą 5,94.

Natężenie pomocy społecznej mierzone liczbą klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców uległo w okresie 2015-2020 zasadniczemu ograniczeniu. Wartość wskaźnika spadła z 6,28 do 1,45, tj. o blisko 77%. W efekcie w 2020 r. był on wyraźnie poniżej średniej dla gminy wynoszącej 2,5.

Funkcję pomocniczą dla określenia skali pomocy społecznej pełniły wskaźniki uwzględniające liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z powodu ubóstwa oraz bezrobocia. W obu przypadkach wartości wskaźników dla podobszaru rewitalizacji pozostawały na poziomie niższym niż wartości referencyjne. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość 0,97 osoby / 100 mieszk. (gmina – 1,16), w drugim 0,48 osoby / 100 mieszk. (gmina – 0,7). Stan ten potwierdzał brak występowania problemów wynikających z względnie dużej intensywności korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej.

Wyniki te pozwalają na stwierdzenie braku występowania na podobszarze Jawornik problemów wynikających z dużej intensywności korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej.

► Niepełnosprawność i choroba

Na podobszarze Jawornik w 2020 r. nie stwierdzono osób (rodzin) objętych wsparciem CUS z powodu niepełnosprawności. Zidentyfikowano jedną, jednoosobową rodzinę otrzymującą wsparcie z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Identyczna sytuacja dotyczyła wskaźnika osób w rodzinach otrzymujących zasiłki pielęgnacyjne.

► Osoby o szczególnych potrzebach

Z uwagi na ograniczony zasób dostępnych mierników, pozwalających na zidentyfikowanie liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, szczególnie na poziomie diagnoz wewnątrzgminnych, analizę taką przeprowadzono w oparciu o wskaźniki obejmujące: dzieci w wieku 0-3 lata, osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby sędziwe (80 lat i więcej) oraz osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności, jako że te kategorie ludności łącznie obrazują stosunkowo szeroki katalog barier, których mogą doświadczać osoby o trwałym lub czasowym ograniczeniu w mobilności lub percepcji.

W 2021 r. na podobszarze Jawornik mieszkało 8 dzieci do lat 3, stanowiących 3,9% populacji podobszaru. Był to wynik niższy niż wartość dla całej gminy, która wynosiła 4,5%.

31 osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących podobszar Jawornik w 2021 r. stanowiło 15% ogółu ludności podobszaru, przy średniej dla gminy 18,5%.

Na podobszarze Jawornik w 2021 r. zamieszkiwały 3 osoby w wieku sędziwym. W wymiarze względnym dało to udział osób najstarszych w ogóle populacji wynoszący 1,4%, podczas gdy w skali gminy wskaźnik ten wyniósł 3,8%.

W 2021 r. nie stwierdzono osób (rodzin) otrzymujących wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności.

Kategorie osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Podobszar Jawornik		Gmina
	liczba	w przeliczeniu na 100 mieszk.	w przeliczeniu na 100 mieszk.
Dzieci w wieku 0-3	8	3,9	4,5
Osoby w wieku poprodukcyjnym	31	15,0	18,5
Osoby sędziwe	3	1,4	3,8
Osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności	1	0,55	0,79

Tab. 4 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Jawornik w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach i in.

Podsumowując, na terenie podobszaru Jawornik nie stwierdzono wyzwań wynikających zarówno z występowania dużej liczby osób ze szczególnymi potrzebami, jak również ich znaczącego udziału w ogóle populacji. Ten ostatni wyniósł 18,9%, przy analogicznej wartości dla całej gminy wynoszącej 23,0%.

► Problemy rodzin

Na podobszarze Jawornik w 2020 r. nie odnotowano osób w żadnej z analizowanych w przypadku badania kondycji rodzin kategorii, tj.: otrzymujących wsparcie CUS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, objętych procedurą Niebieskiej Karty czy otrzymujących świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.

► Problemy związane z alkoholem

W roku 2020 na podobszarze Jawornik odnotowano 2 osoby (rodziny) objęte wsparciem CUS z powodu alkoholizmu, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców stanowiło wynik ponadprzeciętny w skali całej gminy (9,7 przy średniej dla gminy 1,1) i jednocześnie najwyższy na całym obszarze rewitalizacji.

Liczba wniosków do GKRPA skierowanych w latach 2018-2021 i dotyczących mieszkańców podobszaru Jawornik wyniosła 3, co po przeliczeniu na 1000 mieszkańców, dało wartość wskaźnika wynoszącą 14,5, a więc blisko trzykrotnie wyższą od wartości referencyjnej dla gminy (5,2).

Jakkolwiek analizowane wskaźniki liczby osób otrzymujących wsparcie z CUS z powodu alkoholizmu oraz liczby wniosków do GKRPA, oba w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wykazują wartości znacząco wyższe od wartości referencyjnych, dla oceny zjawiska należy wziąć pod uwagę jego skalę w wartościach bezwzględnych (odpowiednio 2 i 3 przypadki), która nie daje podstaw do stwierdzenia występowania na podobszarze szczególnej koncentracji problemu alkoholizmu. Przy takiej intensywności zjawiska nie stanowi też ono wyzwania, na które powinna być odpowiedzieć interwencja rewitalizacyjna.

► Poziom edukacji

Z uwagi na dostępność danych, do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2018/2019 - 2020/2021¹⁷. Podobszar Jawornik wchodził w skład obwodu szkolnego SP w Jaworniku, dlatego też wyniki egzaminu ósmoklasisty tej szkoły przyjęto za reprezentatywne dla całego podobszaru.

Uczniowie SP w Jaworniku osiągnęli najwyższe wyniki z matematyki – w 2019 r. średni wynik egzaminu z tego przedmiotu był najwyższy spośród 4 szkół analizowanych dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji. Choć w 2020 r. uplasowali się dopiero na 3., w 2021 r. na 2. pozycji,

był to jednak wynik wystarczający do utrzymania się powyżej średniej dla regionu i dla małopolskich wsi (w latach 2019-2021 odpowiednio dla regionu o 10, 1 i 2 p. proc., dla wsi 13, 14 i 5 p. proc.).

W przypadku j. polskiego, po słabym roku 2019, rok później odnotowano poprawę wyników (powyżej średniej dla regionu i dla małopolskich wsi odpowiednio o 2 i 4 p. proc.). Rok 2021 przyniósł jednak spadek, w porównaniu ze średnią dla regionu o 5 p. proc., dla wsi – o 3 p. proc.

Najslabsze wyniki odnotowano w przypadku j. angielskiego – choć na tle szkół wiejskich w 2019 r. uczniowie z Jawornika osiągnęli średni wynik o 2 p. proc. wyższy, to w 2021 r. był on już o 5 p. proc. niższy. W porównaniu do średniej dla regionu wynik egzaminu w SP w Jaworniku był niższy we wszystkich analizowanych latach (o 5, 6 i 11 p. proc.).

Jednocześnie w SP w Jaworniku, jako jedynej spośród analizowanych placówek, stwierdzono w analizowanym okresie problem drugoroczności, który dotknął w roku szkolnym 2020/2021 dwóch uczniów.

Podsumowując, w analizowanym okresie wyniki egzaminu ósmoklasisty SP w Jaworniku obniżyły się, a przyczyn tego stanu rzeczy można upatrywać w negatywnym oddziaływaniu pandemii SARS-CoV-2 na system edukacji. Funkcjonowanie szkół w formie tzw. „nauczania zdalnego” miało niekorzystny wpływ na proces kształcenia, wychowania i opieki, przyczyniając się do obniżenia jakości kształcenia i pogłębienia nierówności edukacyjnych oraz do pogorszenia kondycji psychofizycznej uczniów i nauczycieli.¹⁸

Uwzględniając niedoskonałość metody wnioskowania o poziomie edukacji na podstawie wyników egzaminów¹⁹, można uznać, iż uczniowie na podobszarze Jawornik mogą wymagać wsparcia, aby co najmniej powrócić do poziomu edukacji sprzed pandemii, a optymalnie zmniejszyć dystans do szkół w mieście. W kontekście względnie wysokiego udziału roczników najmłodszych w populacji podobszaru powinno to być jedno z kluczowych wyzwań.

Dodatkowym elementem poddanym analizie był udział uczniów z dysleksją w ogóle uczniów przystępujących do egzaminu ósmoklasisty. W SP w Jaworniku wskaźnik ten kształtował się na niskim poziomie i w roku 2020/2021 wyniósł 13%.

► Uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym

Dane z 2015 r. odnoszące się do poziomu czytelnictwa na podobszarze Jawornik wskazywały na zróżnicowany charakter uwarunkowań w tym zakresie. Liczba czytelników w przeliczeniu na 100

¹⁷ W związku z pandemią Covid-19 egzamin w roku szkolnym 2020/2021 odbywał się z uwzględnieniem ograniczenia zakresu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 2314).

¹⁸ *Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. Informacja o wynikach kontroli*, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, grudzień 2021, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,25380,vp,28141.pdf>

¹⁹ Na podstawie wyników egzaminów nie można wprost wnioskować o poziomie nauczania w rozumieniu jakości pracy poszczególnych szkół, gdyż świadczą one raczej o liczbie dzieci przejawiających trudności w edukacji, a problemy te często związane są z czynnikami pozaszkolnymi (sytuacją domową, kondycją psychiczną itp.).

mieszkańców wyniosła 11,88, zaś wypożyczeń na 1 czytelnika 16,37. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość niższa od poziomu dla całej gminy (19,50), w drugim zaś wyższa (15,90).

W roku 2020 wskaźnik czytelnictwa dla podobszaru wzrósł kilkakrotnie, do poziomu 88,89 czytelników na 100 mieszkańców, i mimo spadku w roku następnym do poziomu 72,95, nadal plasował się znacznie powyżej średniej dla gminy wynoszącej w 2021 r. 8,04. Jednocześnie, w stosunku do 2015 r., odnotowano spadek liczby wypożyczeń przypadających na 1 czytelnika. Wskaźnik ten w 2020 r. wyniósł 9,05, zaś rok później 13,14, osiągając wartość poniżej średniej dla gminy (16,44).

Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy podkreślali, iż istotnym elementem lokalnej aktywności społecznej i kulturalnej są organizowane na terenie SP w Jaworniku festyny i inne wydarzenia kulturalne. Szkoła, wraz ze strażnicą OSP, stanowią również infrastrukturę wykorzystywaną przez Koło Gospodyń Wiejskich „Róża”, klub sportowy oraz lokalne stowarzyszenie prowadzące orkiestrę i chór. Część aktywności społecznej ogniskuje się również przy miejscowej parafii, która m.in. wydaje parafialny miesięcznik.

► Aktywność obywatelska

Aktywność obywatelską w poszczególnych podobszarach rewitalizacji mierzono przy wykorzystaniu informacji o frekwencji w pierwszej turze głosowań na burmistrza w wyborach samorządowych w latach 2014 i 2018. Dla podobszaru Jawornik za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 13.

W 2014 r. odnotowana w tym obwodzie frekwencja wyniosła 56,4%, przy wartości dla gminy 53,3%. Był to więc wynik o kilka % wyższy od wartości referencyjnej. W wyborach z roku 2018 frekwencja dla podobszaru wyniosła 60,5%, przy średniej dla gminy 59%.

Wyższy od przeciętnej poziom frekwencji wyborczej w obu analizowanych latach pozwala stwierdzić względnie korzystne uwarunkowania związane z poziomem aktywności obywatelskiej na podobszarze Jawornik.

Jednocześnie sami mieszkańcy podobszaru dostrzegają niewystarczający poziom aktywności obywatelskiej, co przejawia się m.in. niską aktywnością w kolejnych edycjach budżetu obywatelskiego.

► Bezpieczeństwo

Dane dotyczące bezpieczeństwa zawarte w pogłębionej diagnozie podobszaru Jawornik w GPR 2016-2025 wskazywały na nieznaczne przekroczenie wartości referencyjnej przez wskaźnik przestępczości (1,45). Analiza danych za lata 2020 oraz 2021, udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Myślenicach w zakresie interwencji oraz Straż Miejską w zakresie wykroczeń, potwierdziła, iż problemy związane z bezpieczeństwem nadal występują na terenie podobszaru.

W 2021 r. na podobszarze Jawornik odnotowano 194 interwencje Policji, w tym 109 publicznych oraz 85 domowych. W obu przypadkach były to wartości wyższe od analogicznych dla roku 2020.

Wartości wskaźników dla podobszaru w przeliczeniu na 100 mieszkańców zarówno dotyczące interwencji publicznych (52,7), jak i domowych (41,1), kilkadziesiątkrotnie przekraczały wartości referencyjne dla gminy (odpowiednio: 1,6 i 0,7).

Analiza danych dotyczących wykroczeń udostępnionych przez Straż Miejską potwierdziła występowanie zagrożeń związanych z poziomem bezpieczeństwa na podobszarze. Liczba wykroczeń ogółem wzrosła z 9 w 2020 r. do 12 w roku 2021. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wartości wskaźników wyniosły odpowiednio: 4,35 i 5,8. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość niższa od referencyjnej (4,88), w drugim natomiast wyższa (3,99). Dwa spośród analizowanych typów wykroczeń charakteryzowały się poziomem wyższym od wartości dla gminy. Były to: wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu mienia i osób oraz utrzymaniu czystości i porządku. Wskaźniki dla tych rodzajów wykroczeń wyniosły odpowiednio: 0,48 w 2020 r. (gmina 0,22) i 1,93 w 2021 r. (gmina 0,08) oraz po 2,90 w latach 2020 i 2021 (gmina 0,40 i 0,14).

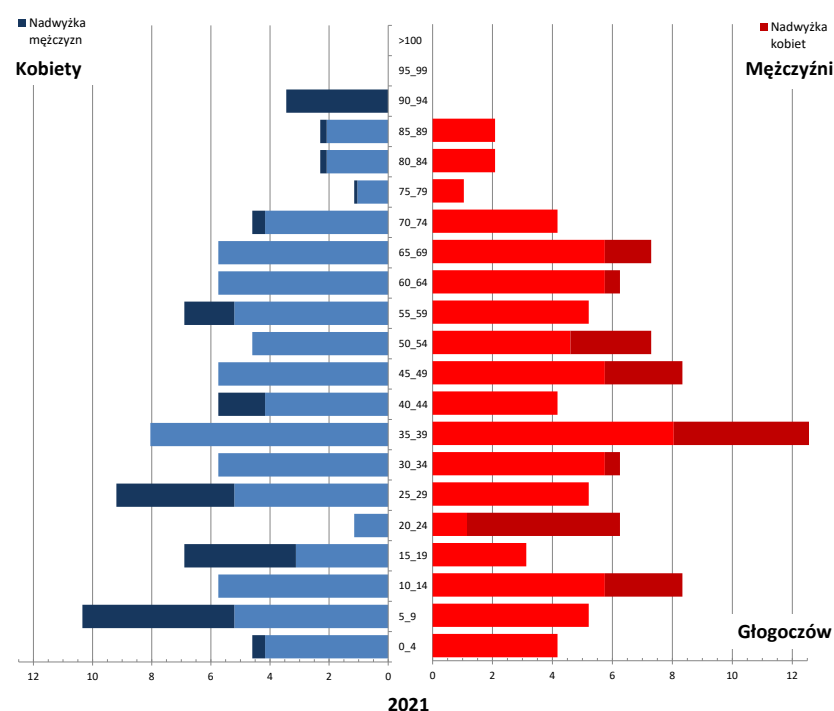
W przypadku wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, ustawie o wychowaniu w trzeźwości oraz porządkowi i spokojowi publicznemu wartości wskaźników w żadnym z analizowanych przekrojów czasowych nie przekroczyły wartości referencyjnych. Pomimo tego, podczas spotkania konsultacyjnego zgłoszono lokalne deficyty w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego polegające na braku możliwości parkowania przy starym przedszkolu oraz potrzebie poszerzenia chodnika przy szkole podstawowej. Podniesiono również kwestię występowania na podobszarze miejsc spożywania alkoholu (okolice boiska i ławki nad rzeką).

2.2.4 Zjawiska w sferze społecznej na podobszarze Głogoczów

► Demografia

Podobszar rewitalizacji Głogoczów (wraz z podobszarem Jawornik) należał do najmniej ludnych spośród podobszarów rewitalizacji. Liczba jego mieszkańców, wynosząca w 2015 r. 178 osób, w 2021 r. zwiększyła się (podobnie jak w przypadku Jawornika) o 5 osób (2,8%). Przeciętna, roczna dynamika tego zjawiska wyniosła zatem 0,5%.

Struktura demograficzna podobszaru Głogoczków, wykazywała w roku 2021²⁰ pewne cechy struktur zarówno względnie młodych, jak i stagnujących. Zauważalne były zarówno grupa osób w wieku sędziwym czy przedziały przypadające na wiek produkcyjny niemobilny, jak i względnie wysokie udziały roczników najmłodszych.

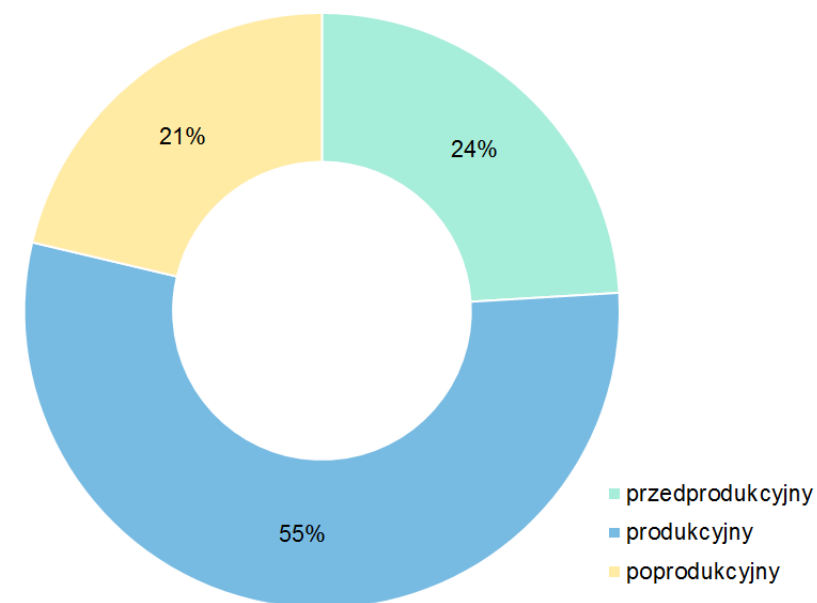
Rys. 12 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Głogoczków w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

Podstawowe miary odnoszących się do jej rozkładu statystycznego populacji podobszaru Głogoczków lokują ją pomiędzy względnie młodą populacją Jawornika a wyraźnie starzejącymi się populacjami miejskich podobszarów rewitalizacji. Najczęściej występującym rocznikiem (dominanta) była w 2021 r. grupa osób w wieku 38 lat. Na identycznym do dominanty poziomie znajdowała się mediana, która również wyniosła 38 lat, a przeciętny wiek mieszkańca podobszaru wyniósł 40,2 lat.

Ludność podobszaru Głogoczków nie wykazywała zróżnicowania przeciętnej wieku ze względu na płeć. Minimalnie wyższy od średniego wieku kobiet (40,1) okazał się średni wiek mężczyzn (40,2). Podobszar Głogoczków charakteryzował się również najniższym poziomem wskaźnika feminizacji. W 2021 r. wyniósł on 110,3, co oznaczało 10% nadwyżkę kobiet nad mężczyznami w strukturze populacji według płci.

Struktura wieku według ekonomicznych grup wieku odzwierciedla specyficzny charakter struktury demograficznej podobszaru polegający na jednoczesnym występowaniu zarówno względnie wysokiego udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (24%), jak również podwyższonego udziału osób w wieku poprodukcyjnym (21%). W tej sytuacji na wiek produkcyjny przypadało już tylko 55% mieszkańców, wśród podobszarów rewitalizacji wartością względnie niską, nieodbiegającą już znacząco np. od analogicznej wartości dla podobszaru Osiedle Tysiąclecia (54%). Na podobszarze Głogoczków w 2021 r. mieszkało 40 osób w wieku produkcyjnym niemobilnym. Liczba ta odpowiadała udziałowi w ogóle populacji na poziomie 21,9%, który był nieznacznie niższy od wartości dla całej gminy wynoszącej 22,2%.

Rys. 13 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Głogoczków według ekonomicznych grup wieku w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach.

Jedną z miar wywodzących się z nurtu koncepcji kapitału kreatywnego Florydy, a odnoszącą się do wymiaru demograficznego, jest udział osób w wieku 15-29 lat w ogóle ludności. Wartość tego wskaźnika dla podobszaru Głogoczków kształtowała się na poziomie 15,8% i była wartością najwyższą spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji w 2021 r.

W 2021 r. wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym na podobszarze Głogoczków był niższy niż na obu podobszarach miejskich, ale znacząco wyższy

²⁰ W odróżnieniu od obszaru miejskiego, UMIG nie dysponował szczegółowymi danymi demograficznymi dla obszaru wiejskiego gminy, zatem niemożliwe było przeprowadzenie analiz dla lat wcześniejszych.

niż na podobszarze Jawornik i wynosił 39, co oznacza, iż na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 39 osób w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnikiem coraz częściej stosowanym w badaniach procesów starzenia się populacji dojrzałych, jest wskaźnik podwójnego starzenia się, oddający udział osób w wieku sędziwym, tj. 80 lat i więcej w relacji do osób starszych, tj. w wieku 65 lat i więcej. W przypadku podobszaru Głogoczów wartość tego wskaźnika wyniosła w 2021 r. 33%. Wynik ten był najwyższym spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji (Centrum – 18,9%, Osiedle Tysiąclecia – 26,6%, Jawornik – 12%) i był efektem obecności w podobszarze 11 mieszkańców w wieku 80 lat i więcej.

► Bezrobocie

Na podobszarze Głogoczów, podobnie jak na podobszarze Jawornik, wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców we wszystkich analizowanych kategoriach przekraczał wartości referencyjne, najwięcej, dwuipółkrotnie, w przypadku osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (4,37, gmina 1,73). Dla pozostałych kategorii osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wartości wskaźników wyniosły: 2,73 w przypadku osób bez doświadczenia zawodowego (gmina 1,32), 6,01 – bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (gmina 3,06), 7,10 – długotrwale bezrobotni (gmina 3,71), 6,01 – bezrobotni do 30. roku życia (gmina 3,19), 4,92 – bezrobotni powyżej 50. roku życia (gmina 3,43) oraz 2,73 – bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (gmina 2,05). W wartościach bezwzględnych najwięcej osób bezrobotnych odnotowano wśród długotrwale bezrobotnych (13) oraz bezrobotnych do 30. roku życia i bez kwalifikacji zawodowych (po 11 osób); najmniej – wśród osób bez doświadczenia zawodowego oraz posiadających co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (po 5 osób).

Mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach społecznych potwierdzili występowanie na podobszarze problemów związanych z bezrobociem. Do takich, ich zdaniem należały: problemy z aktywizacją zawodową osób z uzależnieniami, brak ofert pracy dla wykwalifikowanych pracowników oraz występowanie zjawiska pracy „na czarno”.

► Pomoc społeczna

Podobszar Głogoczów w 2015 r. był podobszarem o najwyższym poziomie koncentracji osób korzystających z pomocy społecznej spośród wszystkich podobszarów rewitalizacji. Wskaźnik liczby klientów CUS ogółem, w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosił 6,31, przy średniej dla gminy 5,94.

Natężenie pomocy społecznej mierzone liczbą klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców uległo w okresie 2015-2020 zasadniczemu ograniczeniu. Wartość wskaźnika spadła z 6,31 do 0,55, tj. o blisko 91%. W efekcie w 2020 r. był on wyraźnie poniżej średniej dla gminy wynoszącej 2,5.

Funkcję pomocniczą dla określenia skali pomocy społecznej pełniły wskaźniki uwzględniające liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z powodu ubóstwa oraz bezrobocia. W 2020 r. nie odnotowano żadnej rodziny (osoby) otrzymujących wsparcie z tych powodów.

Wyniki te pozwalają na stwierdzenie braku występowania na podobszarze Głogoczów problemów wynikających z dużej intensywności korzystania przez mieszkańców podobszaru z pomocy społecznej.

► Niepełnosprawność i choroba

W 2020 r. na podobszarze Głogoczów wskaźniki liczby osób w rodzinach objętych wsparciem CUS z powodu niepełnosprawności oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wyniosły 0,55 osób na 100 mieszkańców i były niższe od wartości referencyjnych wynoszących odpowiednio 1,27 i 1,33. W każdym z tych przypadków wsparciem objęta była jedna jednoosobowa rodzina.

Więcej osób (rodzin) pobierało natomiast zasiłki pielęgnacyjne (4). W przeliczeniu na 100 mieszkańców wskaźnik dla podobszaru wyniósł 2,19 przy średniej dla gminy wynoszącej 1,68.

► Osoby o szczególnych potrzebach

Z uwagi na ograniczony zasób dostępnych mierników, pozwalających na zidentyfikowanie liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, szczególnie na poziomie diagnoz wewnątrzgminnych, analizę taką przeprowadzono w oparciu o wskaźniki obejmujące: dzieci w wieku 0-3 lata, osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby sędziwe (80 lat i więcej) oraz osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności, jako że te kategorie ludności łącznie obrazują stosunkowo szeroki katalog barier, których mogą doświadczać osoby o trwałym lub czasowym ograniczeniu w mobilności lub percepcji.

W 2021 r. na podobszarze Głogoczów mieszkało 6 dzieci do lat 3, stanowiących 3,3% populacji podobszaru. Był to wynik niższy niż wartość dla całej gminy, która wynosiła 4,5%.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących podobszar Jawornik w 2021 r. wyniosła 39. Odpowiadała ona 21,3% udziałowi w ogóle populacji, przy średniej dla gminy 18,5%.

Na podobszarze Jawornik w 2021 r. mieszkało 11 osób w wieku sędziwym. W wymiarze względnym dało to udział osób najstarszych w ogóle populacji wynoszący 6,0%, a więc więcej niż wartość referencyjna (3,8%).

W 2021 r. odnotowano 1 osobę i jednocześnie rodzinę otrzymującą wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności. W przeliczeniu na 100 mieszkańców dało to wartość 0,55, co było wartością poniżej średniej dla gminy (0,79).

Kategorie osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności	Podobszar Głogoczów		Gmina
	liczba	w przeliczeniu na 100 mieszk.	w przeliczeniu na 100 mieszk.
Dzieci w wieku 0-3	6	3,3	4,5
Osoby w wieku poprodukcyjnym	39	21,3	18,5
Osoby sędziwe	11	6,0	3,8
Osoby otrzymujące wsparcie z CUS z powodu niepełnosprawności	1	0,55	0,79

Tab. 5 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Głogoczów w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach i in.

Podsumowując, na terenie podobszaru Głogoczów zidentyfikowano potencjalne wyzwania wynikające z występowania znaczącej liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w tym najstarszych seniorów. Łącznie osoby w obu skrajnych grupach wiekowych (0-3 oraz w wieku poprodukcyjnym) stanowiły 24,6% ogółu populacji, przy analogicznej wartości dla całej gminy wynoszącej 23,0%.

► Problemy rodzin

Na podobszarze Głogoczów w 2020 r. nie odnotowano osób w żadnej z analizowanych w przypadku badania kondycji rodzin kategorii, tj.: otrzymujących wsparcie CUS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, objętych procedurą Niebieskiej Karty czy otrzymujących świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego.

► Problemy związane z alkoholem

W 2020 r. na podobszarze Głogoczów nie odnotowano żadnej osoby (rodziny) pobierającej świadczenia z CUS z powodu alkoholizmu. W latach 2018-2021 skierowano do GKRPA 2 wnioski dotyczące mieszkańców podobszaru, co po przeliczeniu na 1000 mieszkańców, dało wartość wskaźnika wynoszącą 10,9, a więc dwukrotnie wyższą od wartości referencyjnej dla gminy (5,2).

Wskaźniki te, wskazujące na niewielką skalę zjawiska w wartościach bezwzględnych, nie do końca wydają się oddawać stan rzeczywisty. Uczestniczący w spotkaniu konsultacyjnym mieszkańcy podobszaru sygnalizowali bowiem problemy w tym zakresie. Szczególną uwagę zwracano na: obecność osób mających problem z alkoholem, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (w okolicy domu kultury) oraz punkt sprzedaży alkoholu znajdujący się

w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej. Uwagi te korelują ze zgłaszanymi przez mieszkańców uwagami dotyczącymi problemów z aktywizacją zawodową osób z uzależnieniami.

Uwzględniając powyższe wydaje się, iż problem ten powinien być uwzględniony przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej dla podobszaru.

► Poziom edukacji

Z uwagi na dostępność danych, do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2018/2019 - 2020/2021²¹. Podobszar Głogoczów wchodził w skład obwodu szkolnego SP w Głogoczowie, dlatego też wyniki egzaminu ósmoklasisty tej szkoły przyjęto za reprezentatywne dla całego podobszaru.

W analizowanym okresie wyniki egzaminu ósmoklasisty obniżyły się niezależnie od przedmiotu i w porównaniu do pozostałych podobszarów rewitalizacji, pozostawały na niskim poziomie. W roku 2020/2021 średni wynik z matematyki mierzony w punktach osiągnął poziom jednocyfrowy, tj. 9 pkt (średni wynik w % wyniósł 37).

Niekorzystnie dla SP w Głogoczowie wypada również porównanie zarówno do średniej dla regionu, jak i średniej dla małopolskich wsi. Średnie wyniki egzaminów z wszystkich przedmiotów (w %) we wszystkich analizowanych latach były w SP w Głogoczowie wyraźnie niższe – różnice wynosiły w porównaniu ze średnią dla regionu od 4 do 29 p. proc., dla miast – od 2 do 24 p. proc. Widoczne jest również znaczące pogorszenie wyników w latach 2020 i 2021. W przypadku egzaminu z j. polskiego różnica w porównaniu do średniej dla regionu zwiększyła się z 3 do 15 p. proc., a w porównaniu do średniej dla wsi – z 1 do 13 p. proc. W przypadku egzaminu z matematyki różnica w porównaniu do średniej dla regionu zwiększyła się z 5 do 15 p. proc., a w porównaniu do średniej dla wsi – z 2 do 12 p. proc. Najmniejszy skok odnotowano w przypadku j. angielskiego, jednak wynika to z faktu, iż już w 2019 r. wyniki SP w Głogoczowie były aż o 16 p. proc. niższe niż średnia dla regionu i 9 p. proc. niższe niż średnia dla wsi; w 2021 r. różnica ta zwiększyła się odpowiednio do 20 i 14 p. proc.

Przyczyn pogorszenia się wyników egzaminów można upatrywać w negatywnym oddziaływaniu pandemii SARS-CoV-2 na system edukacji. Funkcjonowanie szkół w formie tzw. „nauczania zdalnego” miało niekorzystny wpływ na proces kształcenia, wychowania i opieki, przyczyniając się do obniżenia jakości kształcenia i pogłębienia nierówności edukacyjnych (co dokładnie

²¹ W związku z pandemią Covid-19 egzamin w roku szkolnym 2020/2021 odbywał się z uwzględnieniem ograniczenia zakresu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań

w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 2314).

potwierdza przypadek Głogoczowa) oraz do pogorszenia kondycji psychofizycznej uczniów i nauczycieli.²²

Niski poziom wyników egzaminów znalazł potwierdzenie w opiniach mieszkańców. Zwracali oni uwagę na niski poziom edukacji, niewielki udział dzieci w aktywnościach dodatkowych (konkursy międzyszkolne) oraz niską dostępność zajęć dodatkowych w szkole.

Uwzględniając powyższe należy uznać, iż zarówno uczniowie, jak i sama szkoła w Głogoczowie z pewnością wymagają wsparcia. Celem w tym przypadku jest nie tyle powrót do poziomu edukacji przed pandemią (który zdecydowanie nie był zadawalający), lecz zmniejszenie dystansu do reszty myślenickich szkół. W kontekście względnie wysokiego udziału roczników najmłodszych w populacji podobszaru powinno to być jedno z kluczowych wyzwań.

► Uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym

Dane z 2015 r. odnoszące się do poziomu czytelnictwa na podobszarze Głogoczów wskazywały na zróżnicowany charakter uwarunkowań w tym zakresie. Liczba czytelników w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 11,79, zaś wypożyczeń na 1 czytelnika 13,61. W obu przypadkach była to wartość niższa od poziomu dla całej gminy (odpowiednio 19,50 i 15,90).

W roku 2020 wskaźnik czytelnictwa dla podobszaru wzrósł do poziomu 56,28 na 100 mieszkańców, i mimo spadku w roku następnym do poziomu 42,08, nadal plasował się znacznie powyżej średniej dla gminy wynoszącej w 2021 r. 8,04. Odwrotną dynamikę wykazywał wskaźnik liczby wypożyczeń przypadających na 1 czytelnika, który w 2020 r. wyniósł zaledwie 3,74, zaś rok później wzrósł ponad pięciokrotnie, do 20,00, znajdując się tym samym wyraźnie powyżej wartości dla gminy (16,44).

Podczas konsultacji społecznych zwracano uwagę, iż na podobszarze rewitalizacji koncentruje się znaczna część aktywności nie tylko jego mieszkańców, ale całego sołectwa. Wynika to z faktu, iż to właśnie tutaj mają swoją siedzibę: OSP w Głogoczowie, Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Głogoczowa, klub piłkarski czy parafia (przy której działa schola i organizacje charytatywne). Na podobszarze działa także Wiejski Dom Kultury. Jednocześnie pewnym problemem jest brak koordynacji działań organizacji funkcjonujących na terenie podobszaru.

► Aktywność obywatelska

Aktywność obywatelską w poszczególnych podobszarach rewitalizacji mierzono przy wykorzystaniu informacji o frekwencji w pierwszej turze głosowań na burmistrza w wyborach

samorządowych w latach 2014 i 2018. Dla podobszaru Głogoczów za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 15.

W 2014 r. odnotowana w tym obwodzie frekwencja wyniosła 42,3%, przy wartości dla gminy 53,3%. Był to drugi najniższy wynik wśród wszystkich stałych obwodów głosowania na obszarze gminy. W wyborach z roku 2018 frekwencja dla podobszaru wyniosła 55,5%, przy średniej dla gminy 59%. Mimo korzystnego trendu w tym zakresie, wynik ten był czwartym najniższym w gminie.

Niższy od przeciętnej poziom frekwencji wyborczej w obu analizowanych latach pozwala stwierdzić względnie trwały problem niewystarczającego angażowania się mieszkańców podobszaru Głogoczów w aktywność o charakterze obywatelskim.

Problem niskiej aktywności obywatelskiej potwierdzili sami mieszkańcy podczas dyskusji, która odbyła się w trakcie spotkania z mieszkańcami Głogoczowa.

► Bezpieczeństwo

Dane dotyczące bezpieczeństwa zawarte w pogłębionej diagnozie podobszaru Głogoczów w GPR 2016-2025 wskazywały na występowanie korzystnych uwarunkowań w tym względzie. Wskaźnik przestępczości wynoszący 1,34 był bowiem o połowę niższy od wartości referencyjnej dla gminy (2,59). Weryfikacji aktualności diagnozy w tym zakresie dokonano w oparciu o dane za lata 2020 oraz 2021 udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Myślenicach w zakresie interwencji oraz Straż Miejską w zakresie wykroczeń.

W 2021 na podobszarze Głogoczów odnotowano 103 interwencje, w tym 72 publiczne oraz 31 domowych. W przypadku interwencji publicznych była to wartość wyższa niż w 2020 r. (52) zaś w przypadku domowych niższa (36). Wartości wskaźników dla podobszaru w przeliczeniu na 100 mieszkańców, zarówno dotyczące interwencji publicznych (39,3), jak i domowych (16,9), przekraczały wartości referencyjne dla gminy (odpowiednio: 1,6 i 0,7).

Analiza danych dotyczących wykroczeń udostępnionych przez Straż Miejską potwierdziła występowanie zagrożeń związanych z poziomem bezpieczeństwa na podobszarze. Liczba wykroczeń ogółem wzrosła z 6 w 2020 r. do 16 w roku 2021. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wartości wskaźników wyniosły odpowiednio: 3,28 i 8,74. W pierwszym z wymienionych przypadków była to wartość niższa od referencyjnej (4,88), w drugim natomiast wyraźnie wyższa (3,99). Dwa spośród analizowanych typów wykroczeń charakteryzowały się poziomem wyższym od wartości dla gminy. Były to: wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu mienia i osób oraz utrzymaniu czystości i porządku. Wskaźniki dla tych rodzajów wykroczeń wyniosły odpowiednio:

²² Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19. Informacja o wynikach kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, grudzień 2021, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,25380,vp,28141.pdf>

1,09 w 2020 r. (gmina 0,22) i 1,64 w 2021 r. (gmina 0,08) oraz 1,64 w 2020 r. (gmina 0,40) i 2,19 w 2021 r. (gmina 0,14). W 2021 r. wartość referencyjną przekroczył również wskaźnik wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości, który, przy tylko jednym odnotowanym takim przypadku, w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru wyniósł 0,55, przy średniej dla gminy 0,07. W badanym okresie nie stwierdzono żadnych przypadków wykroczeń przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu.

Odnosnie wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – mimo, iż poziom wskaźnika pozostawał poniżej wartości dla gminy, podczas spotkania konsultacyjnego zgłoszono lokalne deficyty w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego, dotyczące w szczególności braku wystarczającej liczby miejsc parkingowych (w tym przy szkole) oraz nieoptymalnej lokalizacji przystanków komunikacji publicznej.

2.3. Diagnoza sfery gospodarczej

Zgodnie z uor do negatywnych zjawisk gospodarczych mogących stanowić podstawę do stwierdzenia stanu kryzysowego w tej sferze zalicza się w szczególności niski stopień przedsiębiorczości oraz słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw.

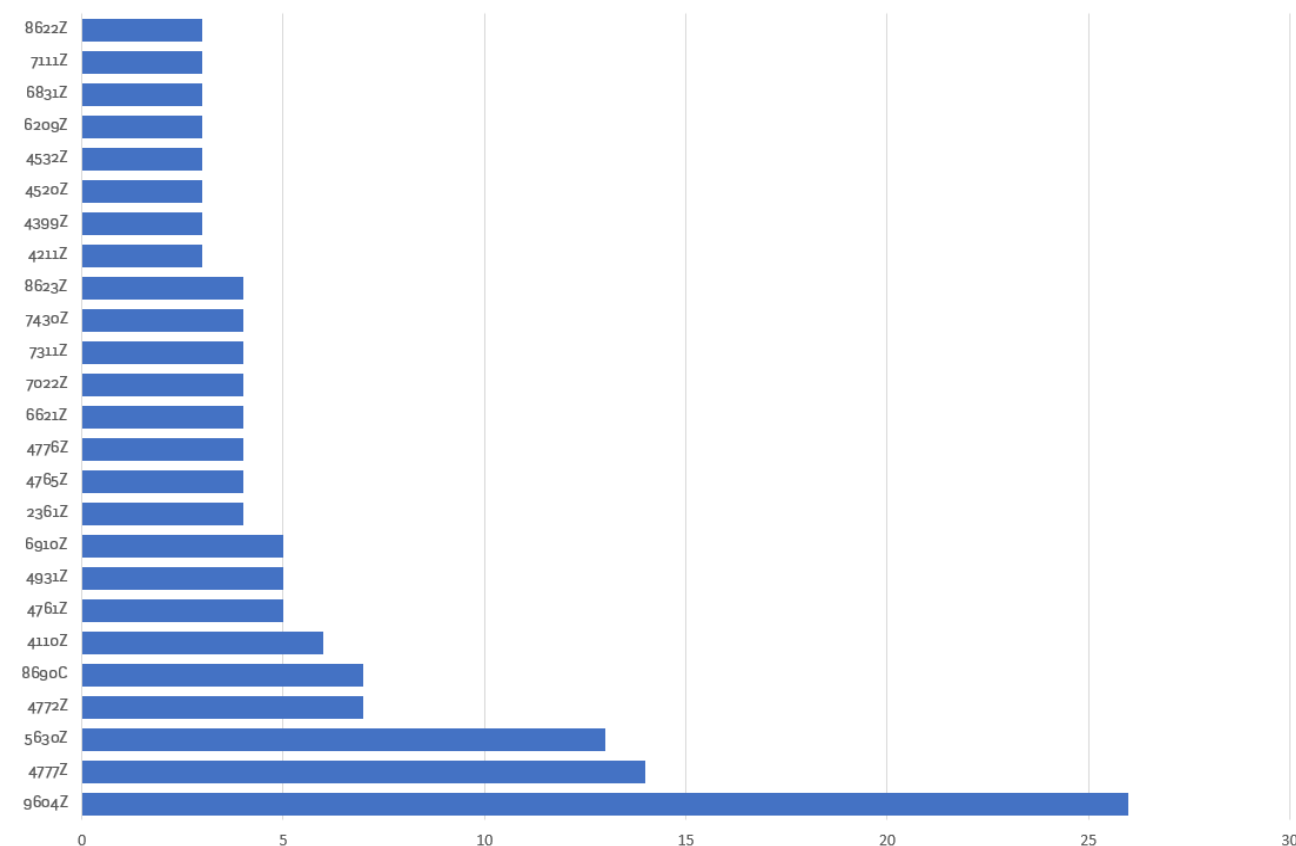
2.3.1. Zjawiska w sferze gospodarczej na podobszarze Centrum

Podobszar Centrum charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem podmiotów gospodarczych. Z występujących w bazie CEIDG 243 podmiotów gospodarczych, na dzień sporządzenia analizy aktywnych było 194, przy 24 zawieszonych. W stosunku do roku 2015 liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 59. Wzrost odnotowano także w przypadku wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców: z 20,27 do 30,92.

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na podobszarze Centrum zdecydowana większość to niewielkie firmy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Odnotowano również 24 podmioty w formie spółek. Dominują przedsiębiorstwa handlowo-usługowe. Szczegółowa charakterystyka firm została zaprezentowana na Rys. 14.

Działalność handlowo-usługowa skupiona jest głównie w sąsiedztwie ulic: Kościuszki, Reja oraz Bema oraz w budynkach otaczających rynek. Niepokojące jest duże zagęszczenie instytucji finansowych w otoczeniu rynku, gdzie swoje oddziały posiada aż dziesięć firm. Instytucje te często wypychają mniejsze podmioty gospodarcze, oferując atrakcyjniejsze ceny za wynajmowane lokale. Jednocześnie, z uwagi na specyfikę pracy banków, w miejscach ich koncentracji w godzinach popołudniowych życie społeczno-gospodarcze zaczyna zamierać. Znamienne jest, że na tak dużą liczbę instytucji finansowych ulokowanych w myślenickim rynku przypadają jedynie cztery kawiarnie i dwie restauracje.

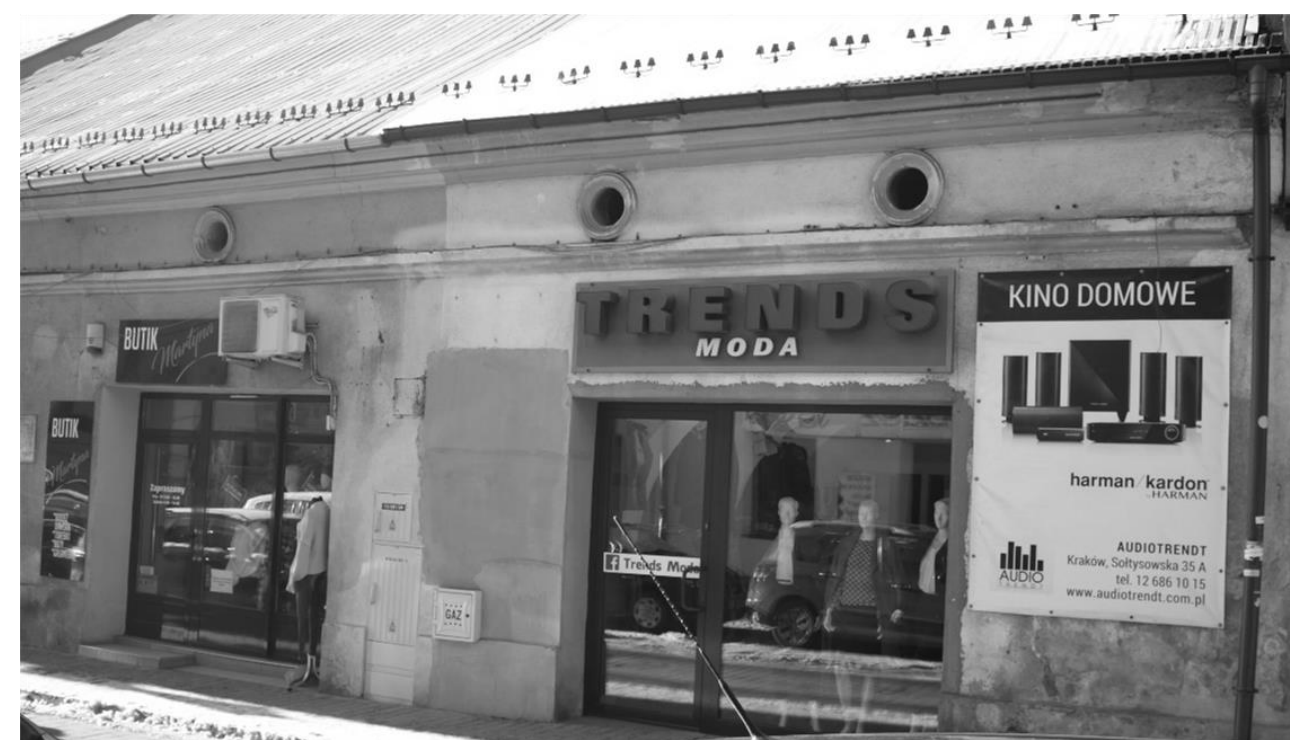
Istotnym problemem jest brak profilu gospodarczego i pewnego pomysłu na ten obszar. Część firm wykorzystuje prestiżową lokalizację w przestrzeni dla podkreślenia swojej pozycji lub możliwości finansowych. Firmy te mogą jednak świadczyć swoje usługi niezależnie od lokalizacji. Jednocześnie duża część firm handlowo-usługowych boryka się z coraz większą konkurencją (fizyczną i wirtualną). W sytuacji odczuwalnego spadku liczby mieszkańców (naturalnych klientów) i pogarszających się standardów obsługi klientów zewnętrznych (gorsze warunki lokalowe, trudność z dotarciem do sklepu, słaba ekspozycja sklepów w przestrzeni miasta, gorsze warunki cenowe w stosunku do oferty internetowej), odczuwalny zaczyna być spadek obrotów i niejednokrotnie pojawiają się trudności z bieżącym funkcjonowaniem. Na to nakłada się konieczność ponoszenia wyższych kosztów stałych, wynikających często z konieczności utrzymania obiektu w reżimie konserwatorskim i/lub braku możliwości modernizacji obiektu umożliwiającej zwiększenie jego efektywności energetycznej.

Kod PKD	Typ działalności
9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej
4777Z	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
5630Z	Przygotowywanie i podawanie napojów
4772Z	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
8690C	Praktyka pielęgniarek i położnych
4110Z	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
4761Z	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
4931Z	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
6910Z	Działalność prawnicza
2361Z	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu
4765Z	Sprzedaż detaliczna gier i zabawek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
4776Z	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
6621Z	Działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat
7022Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
7311Z	Działalność agencji reklamowych
7430Z	Działalność związana z tłumaczeniami
8623Z	Praktyka lekarska dentystyczna
4211Z	Roboty związane z budową dróg i autostrad
4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
4532Z	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
6209Z	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
6831Z	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami
7111Z	Działalność w zakresie architektury
8622Z	Praktyka lekarska specjalistyczna

Rys. 14 Lista najczęściej występujących podmiotów w podobszarze Centrum

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Myślenicach i in.

Fot. 1 Reklamy zewnętrzne w podobszarze Centrum
 Autor: Krzysztof Jeżak

Wnioski ze spotkania z mieszkańcami potwierdzają te spostrzeżenia. Mieszkańcy zwracali uwagę m.in. na zanikający w centrum handel. Jako przyczyny wskazywano pojawiające się sklepy wielkopowierzchniowe oraz brak warunków, które zachęcałyby do rozwoju funkcji targowych rynku (rynek traktowany jest raczej „jako miejsce do oglądania”). Zwrócono również uwagę na brak infrastruktury (w postaci stoisk, straganów) dla handlujących (potencjalny problem higieniczny związany z trzymaniem towarów i produktów na ziemi).

Sytuacji nie ułatwia ograniczona aktywność eventowa na głównym placu miasta. W 2021 r. w obszarze rynku zorganizowano jedynie 20 wydarzeń:

- obchody 3 Maja – 3 maja,
- otwarcie przestrzeni Rynku po remoncie – 7 czerwca,
- Złot mini – 11 lipca,
- Międzynarodowe Małopolskie Spotkania z Folklorem – 23-25 lipca,
- Rynek pełen dźwięków – koncerty 17 lipca, 7, 14, 21 i 28 sierpnia, 4, 11 i 25 września,
- Złot pojazdów zabytkowych – 13 sierpnia,
- Smyk Fest – 19-21 sierpnia,
- Narodowe Czytanie – 4 września,
- Piknik integracyjny NGO – 9 października,
- wystawa promująca projekt „Pozdrowienia z Myślenic – Myślenice 100-lat temu” – 22 października,
- obchody 11 Listopada – 11 listopada,
- Choinka na Myślenickim Rynku – 10 grudnia,
- Kiermasz Bożonarodzeniowy – 19 grudnia.

W konsekwencji, jak stwierdzili mieszkańcy, w centrum miasta nie toczy się życie.

Aktywność eventowa na rynku miejskim w kolejnym, 2022 roku była na podobnym poziomie (20 wydarzeń):

- Orszak Trzech Króli - 6 stycznia,
- Wielkanocny Konkurs Palm i Kiermasz wielkanocny - 2 kwietnia,
- Obchody 3 Maja - 3 maja,
- Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną - 18 maja,
- Szachy na myślenickim Rynku - 4 czerwca,
- Jazz nad Rabą - 18 czerwca,
- Złot mini - 2 lipca,
- Rynek pełen dźwięków - 8, 22, 29 lipca,
- Międzynarodowe Małopolskie Spotkania z Folklorem 2023 - 14-16 lipca,
- Bitwa Regionów - 30 lipca,
- Lato z Radiem - 5 sierpnia,
- Festiwal Polska od Kuchni, Roztańczona Polska - 13 sierpnia,
- Smyk Fest - 18-20 sierpnia,

- Piknik NGO - 27 sierpnia,
- Narodowe Czytanie - 10 września,
- Dzień Transportu - 22 września,
- Piknik Muzeum - 7 października,
- Obchody 11 listopada - 11 listopada,
- Choinka na myślenickim Rynku - 3 grudnia,
- Jarmark Bożonarodzeniowy - 17 grudnia.

Tego typu procesy obserwowane są w centrach większości średnich miast i są konsekwencją zmian zachodzących na rynku. W tej sytuacji dziwi stosunkowo słabe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako naturalnego elementu sprzyjającego utrzymaniu istniejącej działalności lub rozwinięciu zupełnie nowej. Korzystanie z renty lokalizacyjnej jest chyba jedynym sposobem na ograniczenie niekorzystnych trendów i zbudowanie przewag konkurencyjnych.

Istotnym problemem identyfikowanym przez mieszkańców jest brak samoorganizacji. Uczestnicy spotkania zwrócili uwagę na brak wspólnoty (słabe więzi społeczne) pomiędzy mieszkańcami centrum. Mieszkańcy jednoczą się jedynie wokół jakiegoś problemu. Na ten moment nie została powołana jednak organizacja reprezentująca przedsiębiorców z obszaru historycznego centrum miasta.

Brak jest przemyślanego konceptu funkcjonowania historycznego centrum miasta, nie tylko jako części tkanki miejskiej, ale przede wszystkim jako produktu kierowanego zarówno do mieszkańców, jak i do osób przyjezdnych (mieszkańcy powiatu, turyści). Oczywiście nie jest to łatwe zadanie w sytuacji dużej konkurencji jaką stanowi Kraków, niemniej dobrze przemyślana strategia rozwoju gospodarczego obszaru mogłaby dać nowy impuls rozwojowy.

Istotnym dostrzegalnym problemem jest wizerunek centrum miasta. Uczestnicy spotkania zwracali uwagę, że obszar mógłby być czystszy (problem z zachowaniem czystości pojawia się zwłaszcza jesienią i wiosną). W niektórych miejscach jest za mało koszy. Brak koszy zdaniem uczestników spotkania związany jest z ich niszczeniem. Betonowe kosze w centrum są za małe wskutek czego śmieci często się z nich wysypują (i „walają się” po mieście). Zgłoszono pomysł, aby zwiększyć częstotliwość opróżniania koszy oraz uruchomić aplikację, za pomocą której mieszkańcy mogliby na bieżąco zgłaszać pojawiające się w mieście problemy. W niektórych miejscach, jak przy budynku na roku ul. Reja, jest brudno.

Na estetykę centrum miasta wpływa również chaos reklamowy oraz dość archaiczny sposób ekspozycji towarów przed niektórymi sklepami.

Zasadniczo brakuje koncepcji promocji lokalnych produktów. Brakuje też produktu turystycznego. Konieczna jest organizacja istniejących podmiotów i stała współpraca z przedstawicielem miasta, który powinien pełnić rolę koordynacyjną.

2.3.2. Zjawiska w sferze gospodarczej na podobszarze Osiedle Tysiąclecia

Podobszar charakteryzuje się monofunkcyjnym sposobem zagospodarowania, stanowiąc typową miejską sypialnię. Z występujących w bazie CEIDG 288 podmiotów gospodarczych, na dzień sporządzenia analizy aktywnych było 222, przy 51 zawieszonych. W stosunku do roku 2015 liczba podmiotów gospodarczych spadła o blisko 50%. Podobnie znaczący spadek odnotowano w przypadku wskaźnika liczby podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców: z 16,26 do 6,69. Z uwagi na bliskość ścisłego centrum, gdzie występują liczne firmy handlowe i usługowe, poziom wskaźników nie jest jednak poważnym problemem.

Na tego typu monofunkcyjnych obszarach dominują firmy zakładane przez mieszkańców (stąd często adres rejestrowy w budynkach mieszkalnych). Z uwagi na profil demograficzny osiedla należy spodziewać się dalszego spadku liczby podmiotów gospodarczych wraz z przechodzeniem na emeryturę kolejnych mieszkańców. Zmiana tego trendu możliwa jest tylko w sytuacji dynamicznej wymiany mieszkańców. W trakcie spotkania z mieszkańcami nie wskazywano na negatywne oddziaływanie tych podmiotów lub niezgodne z zasadami współżycia społecznego wykorzystanie mieszkań do celów gospodarczych.

Pewnym problemem jest coraz częstszy proceder parkowania służbowych aut w granicach podobszaru, co znacząco pogarsza i tak trudną sytuację parkingową. Co gorsza, coraz częściej są to nie tylko auta osobowe, ale także dostawcze, których gabaryty dodatkowo utrudniają wykorzystanie i tak skąpych zasobów miejsc postojowych.

Istotną kwestią jest uporządkowanie otoczenia istniejącej zabudowy usługowej wzdłuż ul. Stanisława Pardyaka oraz reorganizacja zasad zatrzymywania się i parkowania wokół tych obiektów, tak by nie utrudniało to korzystania z tych obiektów klientom.

2.3.3. Zjawiska w sferze gospodarczej na podobszarze Jawornik

Podobszar charakteryzuje się typową dla obszarów wiejskich strukturą zagospodarowania, z dominacją zabudowy mieszkaniowej, z podstawowymi obiektami usługowymi zgrupowanymi w centrum wsi. Na podobszarze odnotowano niewielką liczbę podmiotów gospodarczych. Ich obecność nie wpływa na kondycję podobszaru i nie ma bezpośredniego powiązania z procesem rewitalizacji.

2.3.4. Zjawiska w sferze gospodarczej na podobszarze Głogoczów

Podobszar charakteryzuje się typową dla obszarów wiejskich strukturą zagospodarowania, z dominacją zabudowy mieszkaniowej, z podstawowymi obiektami usługowymi zgrupowanymi w centrum wsi. Na podobszarze odnotowano niewielką liczbę podmiotów gospodarczych. Ich obecność nie wpływa na kondycję podobszaru i nie ma bezpośredniego powiązania z procesem rewitalizacji.

2.4. Diagnoza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

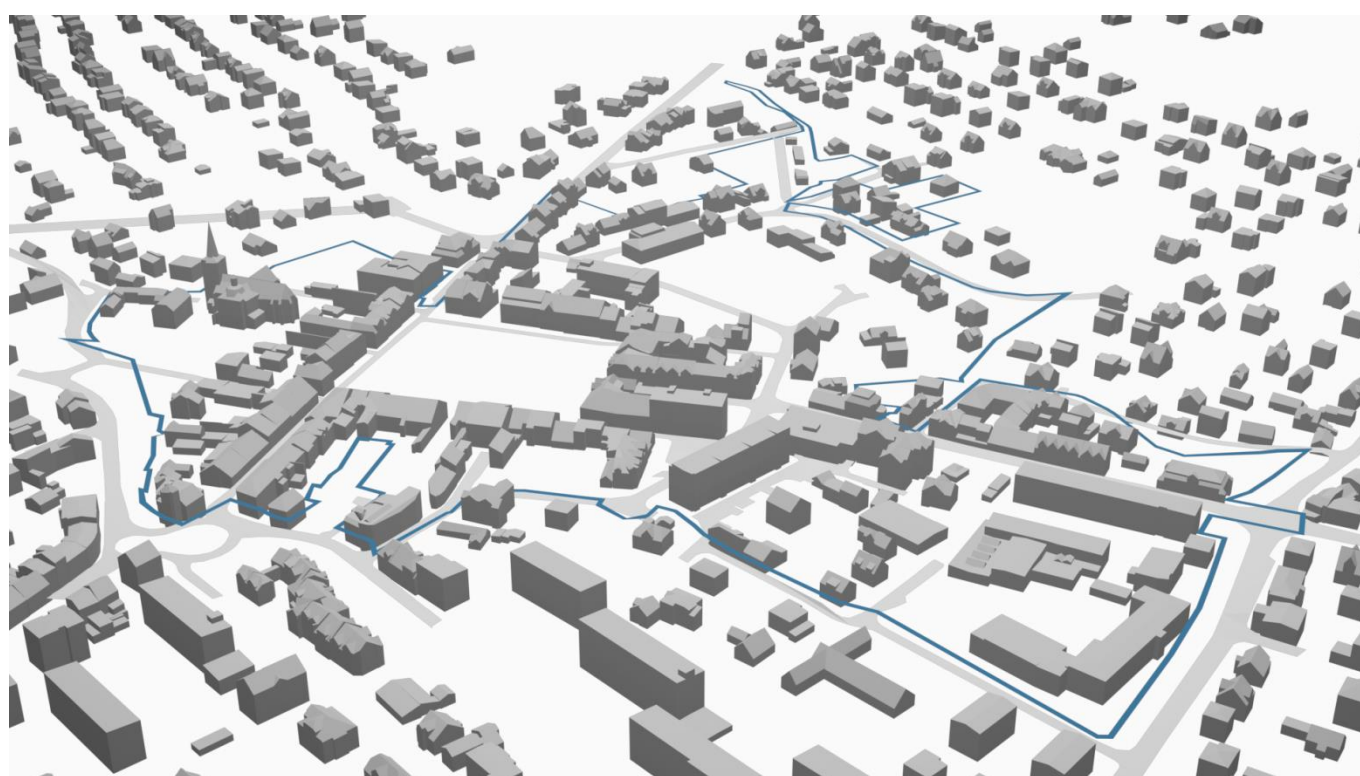
Zgodnie z uor do negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych mogących stanowić podstawę do stwierdzenia stanu kryzysowego w tej sferze zalicza się w szczególności: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w uod, niski poziom obsługi komunikacyjnej oraz niedobór lub niską jakość terenów publicznych.

2.4.1. Zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Centrum

► Struktura zagospodarowania terenu

Podobszar charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą zagospodarowania terenu. Dominują tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej uzupełnione terenami zabudowy jednorodzinnej oraz wielorodzinnej. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna usytuowana jest wzdłuż ulic: Henryka Sienkiewicza, Romualda Traugutta, Henryka Jordana oraz Berka Joselewicza, a zabudowa wielorodzinna przy ulicy Konstantego I. Gałczyńskiego i Mikołaja Reja. Łącznie tereny o funkcjach publicznych zajmują ponad 3,6 ha (25% powierzchni podobszaru), a tereny wielofunkcyjne (handlowo-usługowe, budynki mieszkaniowo-usługowe) nieco ponad 4,6 ha (32% powierzchni podobszaru).

W granicach podobszaru znajduje się 517 budynków i budowli, w tym takie obiekty publiczne jak: Urząd Miasta i Gminy (Rynek 8/9), Starostwo Powiatowe (Kazimierza Wielkiego 5), Straż Miejska (Rynek 8), Ochotnicza Straż Pożarna (Tadeusza Kościuszki 16), Muzeum Niepodległości (Romualda Traugutta 11), Urząd Pocztowy (Mikołaja Reja 6), Zespół Szkół Techniczno-Ekonomicznych im. Mikołaja Reja (Stefana Żeromskiego 17), Kościół pw. Narodzenia NMP (Królowej Jadwigi 1), Powiatowy Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego (Stefana Żeromskiego 17), Szkoła Podstawowa nr 1 im. Juliusza Słowackiego (Króla Jana III Sobieskiego 1), Przedszkole samorządowe nr 4 (Berka Joselewicza 1).

Rys. 15 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Centrum

Źródło: opracowanie własne.

► Dostęp do podstawowych usług

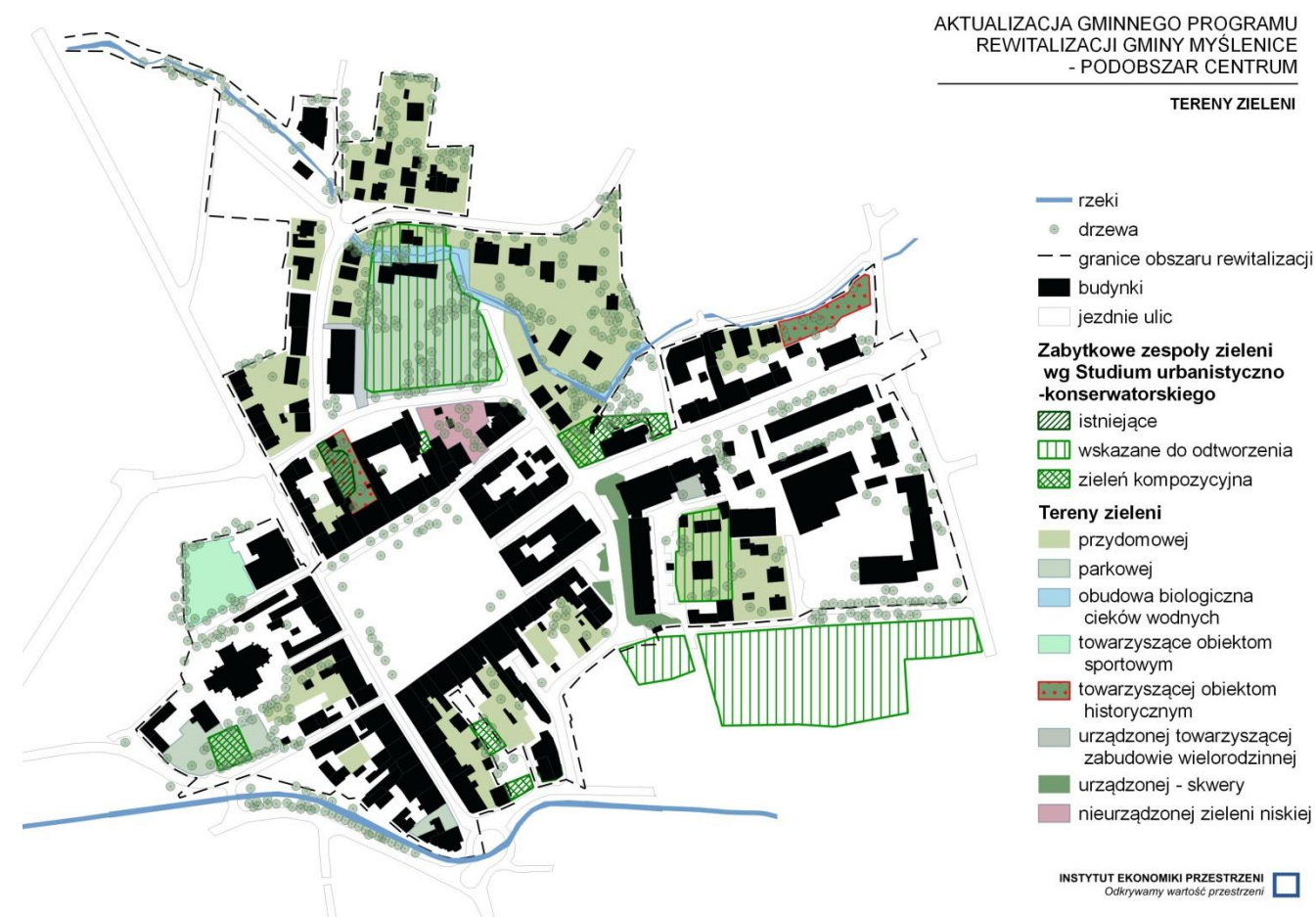
Analiza rozmieszczenia podstawowych usług, tj. przedszkola, szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej czy obiektów kultury, nie wskazuje na brak dostępu do tych obiektów. Zasadniczo dojście z miejsc zamieszkania do obiektów infrastruktury publicznej nie zajmuje więcej niż 15 minut. Myślenicki Ośrodek Kultury i Miejska Biblioteka Publiczna znajdują się w odległości do 1,3 km (15 min), kryta pływalnia – w odległości 1 km (13 min), a szkoły podstawowe – w odległości kilku (Szkoła Podstawowa nr 1) lub kilkunastu minut (Szkoła Podstawowa nr 2).

► Zieleń

Na terenie podobszaru problemem jest nie tyle niski udział terenów zieleni w powierzchni ogółem, ile fakt, iż jest ona skoncentrowana w Parku Jordana, który jest jedynym większym kompleksem ogólnodostępnej zieleni na tym terenie. Z ogólnodostępnej zieleni w pozostałej części podobszaru występuje właściwie jedynie zielen przyuliczna. Wynika to zarówno z wysokiego poziomu urbanizacji obszaru, jak i ze znacznego udziału zabudowy jednorodzinnej, której co prawda towarzyszą tereny zieleni przydomowej, jednak dostępne tylko dla właścicieli nieruchomości. W efekcie, choć powierzchnia parku wynosi około 0,54 ha (3,72% powierzchni podobszaru), to na jednego mieszkańca obszaru przypada średnio 7,66 m² zieleni urządzonej. W praktyce dostęp do tych terenów dla części osób mieszkających w dalszej odległości od parku

(szczególnie osób z ograniczeniami w poruszaniu się) może być utrudniony. Osobną kwestią jest niezadawalający stan Parku Jordana, o czym dalej.

W strukturze zieleni dominuje zielen niska, która występuje na terenie Parku Jordana oraz w sąsiedztwie wybranych budynków zabudowy mieszkalnej i usługowej. Obserwuje się także dobrze wykształconą zielen wysoką usytuowaną głównie w parku oraz wzdłuż ulic Berka Joselewicza oraz Mikołaja Reja.

Rys. 16 Tereny zieleni na podobszarze Centrum

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, w Centrum istnieje mało miejsc zielonych (skwerów, parków kieszonkowych itp.) rozproszonych na terenie podobszaru, tak aby mogły stanowić miejsca odpoczynku i rekreacji w najbliższym sąsiedztwie miejsca zamieszkania. Stanowi to duże wyzwanie, gdyż z uwagi na zurbanizowany charakter podobszaru odczuwalny jest deficyt miejsc, które można w łatwy sposób zagospodarować na tego typu tereny zielone.

Tworzenie nowych miejsc zielonych jest ważne także z innego powodu. W centrach miast, charakteryzujących się zwartą zabudową, problemem jest tworzenie się miejskich wysp ciepła, czyli obszarów o wyższej temperaturze powietrza niż otaczające tereny. Zieleń bardzo pomaga walczyć z tym zjawiskiem.

Kolejnym argumentem na rzecz tworzenia rozproszonej sieci terenów zielonych (i zmniejszania tym samym obszarów uszczelnionych) jest fakt, iż zwiększają one zdolność wchłaniania wody, co w sytuacji coraz częściej występujących opadów nawalnych ma istotne znaczenie jako działanie chroniące przed podtopieniami i mikrowylewami (szerzej w części diagnozy dotyczącej zjawisk środowiskowych).

Mieszkańcy uczestniczący w spotkaniu konsultacyjnym zwracali uwagę na konieczność doposażenia Parku Jordana w infrastrukturę dla dzieci oraz poprawę stanu boisk sportowych. Prace takie zostały zrealizowane w kolejnych miesiącach.

► Dziedzictwo kulturowe

Podobszar Centrum stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego miasta Myślenice. 45% powierzchni podobszaru (historyczne założenie urbanistyczne) wpisane jest do rejestru zabytku. W granicach podobszaru usytuowanych jest 18 obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz 30 obiektów zabytkowych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Mimo podejmowanych działań w zakresie rewaloryzacji zabytkowych budynków i przestrzeni publicznych wciąż obserwuje się dekapitalizację i degradację kluczowych dla dziedzictwa kulturowego: założenia urbanistycznego miasta Myślenice oraz historycznych obiektów (w tym zabytkowych).

► Jakość przestrzeni publicznych

Lokalne i ponadlokalne przestrzenie publiczne zajmują łącznie ponad 1/3 powierzchni podobszaru rewitalizacji, jednak jakość części z nich jest niska. Deficyty dotyczą w szczególności: Parku Jordana, przestrzeni między zabudową usytuowaną wzdłuż ul. Kościuszki a potokiem Bysinka, ul. Gałczyńskiego, tzw. Końskiego Targu stanowiącego teren publiczny o charakterze ponadlokalnym, sąsiedztwa Muzeum Niepodległości oraz ul. Reja. Obszary te wymagają nadania im nowych funkcji, rekompozycji zieleni oraz reintegracji z istniejącym zainwestowaniem.

W granicach obszaru miejscami o rozwiązaniach urbanistycznych niedostosowanych do zmieniających się funkcji obszaru są przede wszystkim historyczne place: przy Muzeum Niepodległości, tzw. Koński Rynek w sąsiedztwie kościoła, Park Jordana, przestrzeń między zabudową usytuowaną wzdłuż ulicy Kościuszki a potokiem Bysinka oraz ul. Gałczyńskiego. Zdecydowanej nowej oprawy wymaga ulica Reja na odcinku od Starostwa Powiatowego do Rynku, jako główna droga wprowadzająca ruch od strony wschodniej.

Na podobszarze odczuwalny jest brak:

- wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych (adaptowanych adekwatnie do funkcji jaką w danym czasie pełni dana przestrzeń: handel, rozrywka (koncerty), kultura (wernisaże) itp.),
- funkcjonalnych elementów małej architektury (ławki, podpieracze dla osób starszych, infrastruktura do ładowania urządzeń mobilnych itp.)
- infrastruktury komunikacyjnej dostosowanej do potrzeb osób z ograniczeniami w poruszaniu się (chodniki, rampy, podjazdy).

Podczas spotkania mieszkańcy zwracali uwagę na zanikający w centrum handel. Jako przyczyny wskazano m.in. pojawiające się sklepy wielkopowierzchniowe oraz brak warunków do rozwoju funkcji targowych rynku. Rynek myślenicki, zdaniem mieszkańców, jest postrzegany głównie jako miejsce do oglądania i nie jest miejscem żywym, dlatego nie stanowi żadnej konkurencji dla rynku krakowskiego. W konsekwencji w centrum miasta nie toczy się życie. Zwrócono również uwagę na brak infrastruktury typu stoiska/stragany dla handlujących drobnymi produktami.

► Analiza barier przestrzennych i architektonicznych

Na podobszarze występują miejsca utrudnień w poruszaniu się pieszych oraz w kilku miejscach schody utrudniające lub wręcz uniemożliwiające przejście osobom o ograniczonej sprawności ruchowej (np. przy wejściu do Parku Jordana czy Kościoła pw. Narodzenia NMP od strony tzw. Końskiego Rynku). Zidentyfikowano również liczne bariery w postaci zbyt wysokich krawężników na przejściach dla pieszych oraz nierównych powierzchni chodników. Istotnym problemem są powszechne bariery architektoniczne utrudniające dostęp do budynków zlokalizowanych na podobszarze. Problem dotyczy zarówno obiektów publicznych (budynek Urzędu Miasta i Gminy, Szkoły Podstawowej nr 1, Sanktuarium pw. Narodzenia NMP), jak i obiektów handlowo-usługowych zlokalizowanych w sąsiedztwie głównych reprezentacyjnych przestrzeni publicznych (Rynek wraz z ulicami dochodzącymi, ul. Reja). W wielu miejscach brakuje chodnika lub jest on znacznie zwężony (np. przy ulicach: Konopnickiej, Gałczyńskiego, Królowej Jadwigi).

Uciążliwość tych barier jest różna, ale ich cechą wspólną jest utrudnienie lub uniemożliwienie swobodnego wjazdu osobom z wózkiem lub na wózku oraz utrudnienie przemieszczania się osobom starszym oraz innym osobom z czasowymi lub stałymi ograniczeniami w poruszaniu się. Kwestie te wybrzmiały także podczas spotkania z mieszkańcami. Jego uczestnicy, oprócz identyfikacji ww. barier, zwrócili również uwagę na problem zbyt małej liczby ławek.

Kwestie te stanowią istotne wyzwanie, szczególnie biorąc pod uwagę starzejącą się populację podobszaru.

► Analiza nośników reklamowych w przestrzeni publicznej

Na potrzeby diagnozy podobszaru przeprowadzono analizę nośników reklamowych, której celem było ustalenie stopnia zanieczyszczenia przestrzeni publicznej chaotyczną reklamą zewnętrzną. Analizy wykonano dla głównych ciągów handlowo-usługowych zlokalizowanych w granicach podobszaru. W ramach prac sfotografowano fasady budynków, a następnie, po desaturacji, wydobyto te elementy fasad, które zajmują reklamy.

Z analizy wynika, że szczególnie w obrębie ulic: Reja, Gałczyńskiego i Słowackiego budynki pokryte są zbyt dużą liczbą reklam zasłaniających historyczne fasady. Zniszczone, o różnej kolorystyce i materiale wykończenia fasady wraz z dużą liczbą reklam tworzą dysharmonijną obudowę reprezentacyjnych przestrzeni publicznych. Zidentyfikowano budynki, których niemal cała wolna przestrzeń parteru pokryta jest reklamami. Widoczny jest brak standaryzacji w zakresie używanych nośników reklamowych.

Główne przyczyny takiego stanu rzeczy to: brak lokalnych regulacji prawych, które umożliwiłyby władzom samorządowym skuteczne opanowanie chaosu reklamowego oraz rozproszenie odpowiedzialności organów decyzyjnych i opiniujących (pas drogowy należący do województwa, powiatu i gminy).

Problemem powiązanim z tym zagadnieniem jest system identyfikacji nieruchomości. W trakcie spotkania z mieszkańcami zwrócono uwagę na problemy z oznakowaniem ulic oraz brakiem numerów domów lub, tam gdzie takie oznaczenia się pojawiają, ich różną stylistyką.

Brakuje również informacji o historii miasta. Podczas spotkania wskazano na sprawdzające się w innych ośrodkach rozwiązanie polegające na rozmieszczeniu QRkodów w przestrzeni miasta (na obiektach zabytkowych związanych z historią miasta).

► Poziom obsługi komunikacyjnej

Istniejące rozwiązania komunikacyjne nie są adekwatne do aktualnych potrzeb mieszkańców. Istnieje potrzeba ponownego przeanalizowania organizacji ruchu w podobszarze, ze szczególnym uwzględnieniem i preferencją dla ruchu rowerowego oraz pieszego. Obecnie dominuje komunikacja samochodowa.

Zasadniczo dobrym pomysłem było wprowadzenie opłat za zatrzymywanie się na ulicach bezpośrednio przylegających do Rynku. Należałoby jednak przeanalizować skuteczność tego rozwiązania. Niskie ceny postoju mogą powodować, iż przestrzeń parkingowa wykorzystywana jest głównie przez pracowników firm dojeżdżających do pracy, jako względnie tanie miejsca postojowe. W efekcie klienci sklepów muszą parkować w oddaleniu, co zniechęca ich do dokonywania zakupów w obiektach położonych w centrum miasta.

Zasadne jest generalne przemyślenie organizacji stref parkowania w mieście, tak by mogły skutecznie oddziaływać na zachowania kierowców. Być może należy rozszerzyć strefę na tereny położone w większej odległości od Rynku (np. parking przy Muzeum Niepodległości, ulice: Konopnickiej, Reja, Berka Joselewicza) czy też na obszary sąsiadujące z podobszarem (np. podobszar rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia), a także przeorganizować na większej liczbie ulic ruch na jednokierunkowy, co pozwoliłoby na jego uspokojenie oraz zmianę zachowań komunikacyjnych mieszkańców i użytkowników obszaru. Istniejące rozwiązania nie zachęcają bowiem do korzystania z podobszaru przez turystów oraz klientów usług publicznych i komercyjnych.

Innym ważnym zagadnieniem jest kwestia bezpieczeństwa i funkcjonalności poszczególnych systemów komunikacyjnych. Problemem jest np. brak miejsca do zatrzymania się przy Szkole Podstawowej nr 1, co jest utrudnieniem przy odwożeniu dzieci do szkoły (podczas spotkania mieszkańcami padła propozycja stworzenia parkingu K&R w okolicy szkoły), oraz tranzytowy charakter ulicy Sobieskiego, stanowiący potencjalne zagrożenie dla dzieci wychodzących z placówki.

W trakcie warsztatów mieszkańcy zwracali również uwagę na konieczność rozważenia organizacji nowych przejść dla pieszych (np. przy ulicy Sienkiewicza) czy też przeanalizowania i zmiany organizacji ruchu na niebezpiecznych skrzyżowaniach. Podnoszono nie tylko problem

deficytu miejsc postojowych, lecz także kwestię niewłaściwej organizacji parkowania w centrum. Wprowadzenie opłaty parkingowej lub podniesienie ceny tam, gdzie jest zbyt niska, zdaniem uczestników zwiększyłoby rotację parkujących i poprawiłoby dostępność mieszkańców do miejsc parkowania. Niektórzy uczestnicy spotkania wyrażali potrzebę większej aktywności Policji i straży miejskiej w stosunku do niewłaściwie zaparkowanych samochodów oraz kierowców łamiących przepisy ruchu drogowego. Problem organizacji ruchu w centrum (w tym zwłaszcza parkowania) został uznany przez uczestników za bardzo ważny. Uczestnicy spotkania zgodzili się co do tego, że niewłaściwie zaparkowane samochody komplikują lub wręcz uniemożliwiają poruszanie się po mieście pieszym (zwłaszcza seniorom i matkom z wózkami). Dla rozwiązania problemu parkowania konieczna jest współpraca gminy z powiatem.

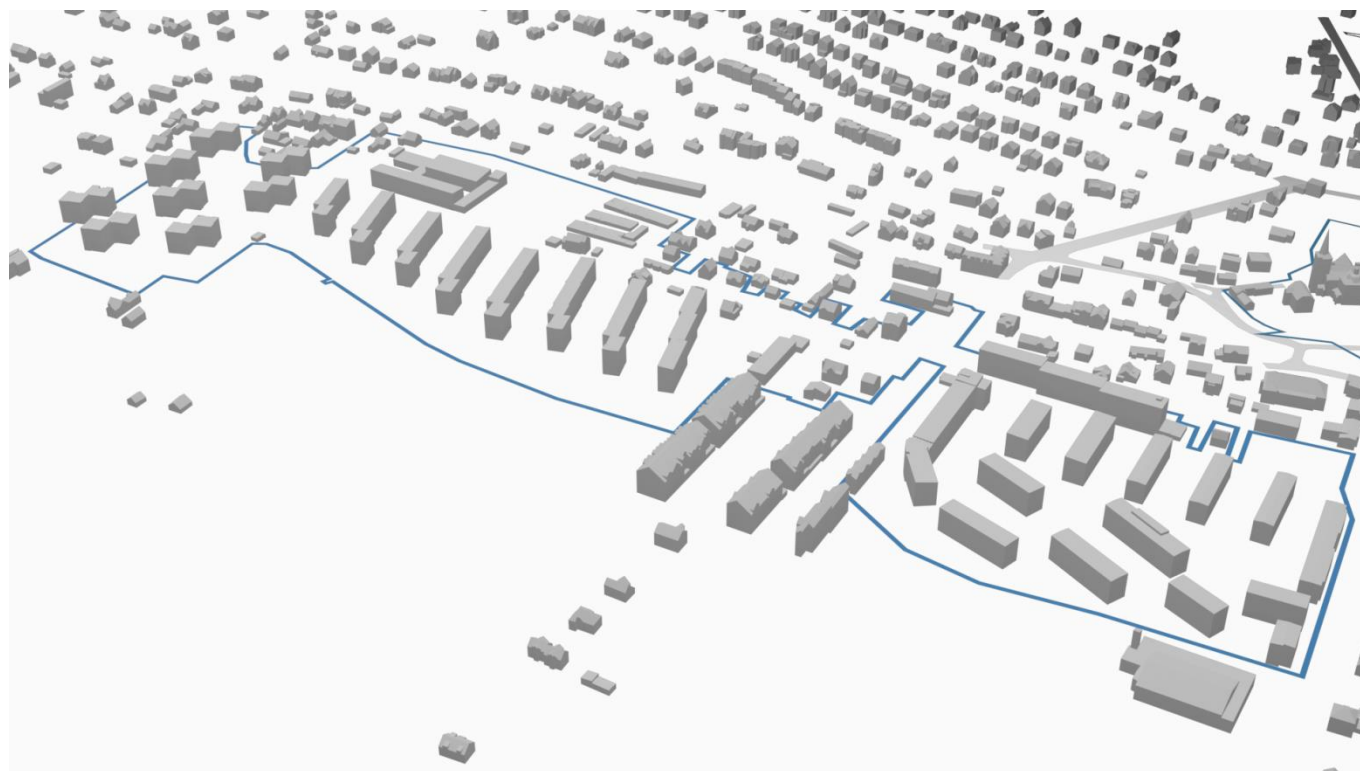
Mieszkańcy wskazywali również na braki w infrastrukturze rowerowej (stojaki, ścieżki rowerowe).

2.4.2. Zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Osiedle Tysiąclecia

► Struktura zagospodarowania terenu

Podobszar charakteryzuje się wysoką gęstością zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (33 budynki, niskie oraz średniowysokie) oraz, co wynika z intensywności zagospodarowania, wysoką gęstością zaludnienia wynoszącą 21 182 osoby na km². Podobszar pełni od końca lat 60. XX wieku funkcję stale rozbudowywanej miejskiej sypialni. Obecnie trwa kolejny etap procesu dogęszczania zabudowy (w bliskim sąsiedztwie granic podobszaru wzdłuż ulicy Solidarności).

Udział w strukturze przestrzennej podobszaru terenów zabudowy mieszkaniowej przekracza 70%, co potwierdza jego monofunkcyjny charakter. Jedynym znaczącym obszarem o funkcji usługowej jest teren Szkoły Podstawowej nr 3 (11% powierzchni podobszaru).

Rys. 17 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Osiedle Tysiąclecia
Źródło: opracowanie własne.

► Dostęp do podstawowych usług

Zasadniczo dojście z miejsc zamieszkania do obiektów infrastruktury publicznej nie zajmuje więcej niż 15 minut. Z uwagi na bliskość centrum miasta (od 400 m do 1,2 km w przypadku najdalej położonych budynków) brak obiektów usługowych na podobszarze nie jest silnie odczuwalny.

► Zieleń

Udział terenów zieleni, zarówno urządzonej, jak i nieurządzonej, na terenach osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych waha się według badań od 15% do 30% ich powierzchni. W przypadku analizowanego podobszaru wynosi on 22%. Średnio na jednego mieszkańca przypada zatem 10,2 m² zieleni urządzonej.

W strukturze dominuje zieleni niska, która występuje wokół bloków mieszkalnych. Dostrzegalny jest brak lub ograniczony dostęp do terenów, na których można zorganizować nową przestrzeń rekreacyjną. Z uwagi na strukturę demograficzną osiedla dostrzegalny zaczyna być brak większego, zorganizowanego parku, który mógłby stanowić miejsce odpoczynku dla seniorów oraz osób z małymi dziećmi, czy też wybiegu dla psów. Obecnie psy załatwiają swoje potrzeby na terenach otwartych położonych powyżej ulicy Solidarności. Są to jednak tereny prywatne i w przypadku ich zagospodarowania problem stanie się istotny. Kwestie te były bardzo mocno akcentowane w trakcie spotkania z mieszkańcami.

Na podobszarze obserwuje się także dobrze wykształconą zieleni wysoką usytuowaną najczęściej wzdłuż bloków. Tworzy ona dobry mikroklimat, schładza budynki i przestrzeń w ich sąsiedztwie w okresie letnim, ale także zacienia budynki, co jest szczególnie dokuczliwe dla właścicieli mieszkań usytuowanych na parterze. Kwestia ta zaczyna stanowić przestrzeń konfliktu między mieszkańcami chcącymi zachować zieleni, a walczącymi o lepsze doświetlenie mieszkań.

Rozbieżne są oczekiwania mieszkańców w zakresie zieleni usytuowanej w sąsiedztwie budynków. Część z nich oczekuje ochrony i pielęgnacji tej zieleni, inni wyznaczenia nowych miejsc postojowych.

Rys. 18 Tereny zieleni na podobszarze Osiedle Tysiąclecia
Źródło: opracowanie własne.

► Poziom obsługi komunikacyjnej

Niewątpliwą zaletą dla mieszkańców jest bliskość szkoły podstawowej, choć na etapie jej projektowania nie zakładano, że uczęszczały będą do niej osoby spoza osiedla. Tak się jednak dzieje, co w efekcie rodzi istotne problemy komunikacyjne, gdy osoby dowożące dzieci do szkoły blokują wąską ul. Stanisława Pardyaka. Usytuowanie wejścia do szkoły w sąsiedztwie głównej osi komunikacyjnej osiedla również stwarza potencjalnie niebezpieczne sytuacje z udziałem

dzieci. W trakcie warsztatu zwracano także uwagę na brak przejścia dla pieszych w pobliżu szkoły (ul. 3 Maja), co w sytuacji dużego natężenia ruchu na tej ulicy stanowi poważne zagrożenie.

Po przeprowadzeniu działań termomodernizacyjnych oraz wprowadzeniu ciepłej wody użytkowej w większości budynków (szerzej w opisie sfery technicznej), kluczowym problemem pozostają zagadnienia związane z organizacją komunikacji wewnątrz osiedla oraz rozwiązanie problemu parkingowego.

Należy zwrócić uwagę na ograniczoną drożność istniejącego układu komunikacyjnego, który na etapie projektowania nie był przewidziany pod tak intensywne wykorzystanie. Dostrzegalny jest brak bezpiecznych odseparowanych od ruchu ciągów pieszych, a zwłaszcza rowerowych.

Mieszkańcy wskazywali na problem spadku poziomu bezpieczeństwa pieszych, wskazując przykład szybko jeżdżących w godzinach wieczornych kierowców, co sugerowałoby potrzebę spowolnienia ruchu, np. poprzez wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych (strefa tempo 30) lub technicznych (progi zwalniające).

Problemem są również samochody parkujące na chodnikach, które utrudniają poruszanie się pieszym, szczególnie osobom o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności. Zdaniem mieszkańców strefa płatnego parkowania ustanowiona w centrum, przeniosła problem braku miejsc postojowych na Osiedle Tysiąclecia (ludzie pozostawiają samochody na osiedlu i idą na cały dzień do pracy, blokując miejsca mieszkańcom). Sugerowano konieczność zastanowienia się nad wprowadzeniem strefy płatnego parkowania lub innego rozwiązania organizacyjnego dyscyplinującego kierowców niebędących mieszkańcami osiedla.

Mieszkańcy zwracali również uwagę na szereg niebezpiecznych miejsc wymagających zmiany organizacji ruchu (skrzyżowania), szczególnie często wskazywano ul. Stanisława Pardyaka.

Kluczowym problemem podobszaru jest brak miejsc postojowych i garaży. Sytuacja parkingowa jest bardzo trudna, co wynika z uwarunkowań historycznych i gigantycznego boomu motoryzacyjnego jaki obserwujemy w Polsce od lat 90. XX wieku. Zasadniczo na etapie projektowania tego typu osiedli nie zakładano budowy parkingów lub miejsc postojowych dla wszystkich mieszkańców. Z dostępnej literatury wiadomo, że zasadniczo na 1 gospodarstwo domowe przypada na terenie osiedli wielkopłytowych mniej niż 0,5 miejsca postojowego. Oznacza to, że nawet aktywne działania w tym zakresie, polegające na wyznaczaniu nowych miejsc wzdłuż istniejących dróg dojazdowych lub w sąsiedztwie bloków, nie zaspokoją potrzeb wszystkich mieszkańców. Szczególnie, gdy obecnie na jedno gospodarstwo domowe przypadają niejednokrotnie dwa samochody.

Jak wynika z badań na starszych osiedlach wielorodzinnych (lata 60. XX wieku, początek lat 70.) liczba miejsc postojowych przypadających na 100 mieszkańców waha się między 4,2 a 11,5. Na osiedlach wybudowanych w latach 70. i 80. XX wieku wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 11,6 do 20,4 miejsc postojowych na 100 mieszkańców. W przypadku analizowanego obszaru wartość wskaźnika wynosi ok. 19,7 miejsca postojowego na 100 mieszkańców (przy założeniu parkowania również na chodnikach). Uwzględniając jedynie miejsca wyznaczone do parkowania wskaźnik ten spadnie do poziomu ok. 10 miejsc postojowych na 100 mieszkańców. Liczba miejsc

postojowych przypadająca na 1 gospodarstwo domowe wynosi ok. 0,6. Są to zatem typowe wartości dla tego typu osiedli, obszar ten nie odbiega ani in plus, ani in minus.

Problem jest trudny i szczególnie odczuwalny zarówno przez zmotoryzowanych, jak i pieszych użytkowników obszaru. W trakcie spotkania mieszkańcy wskazywali szereg miejsc, gdzie ich zdaniem należy pomyśleć o wygospodarowaniu miejsc postojowych. Część uczestników zwracała jednak uwagę, że nie powinno się to odbywać kosztem zieleni oraz bezpieczeństwa mieszkańców (zastawianie dróg pożarowych, co uniemożliwia dojazd służb ratowniczych – straż, pogotowie). Zgłoszono również propozycję dotyczącą budowy dwupoziomowego parkingu w sąsiedztwie szkoły podstawowej oraz rozbudowy istniejącego parkingu w sąsiedztwie basenu (2 piętra).

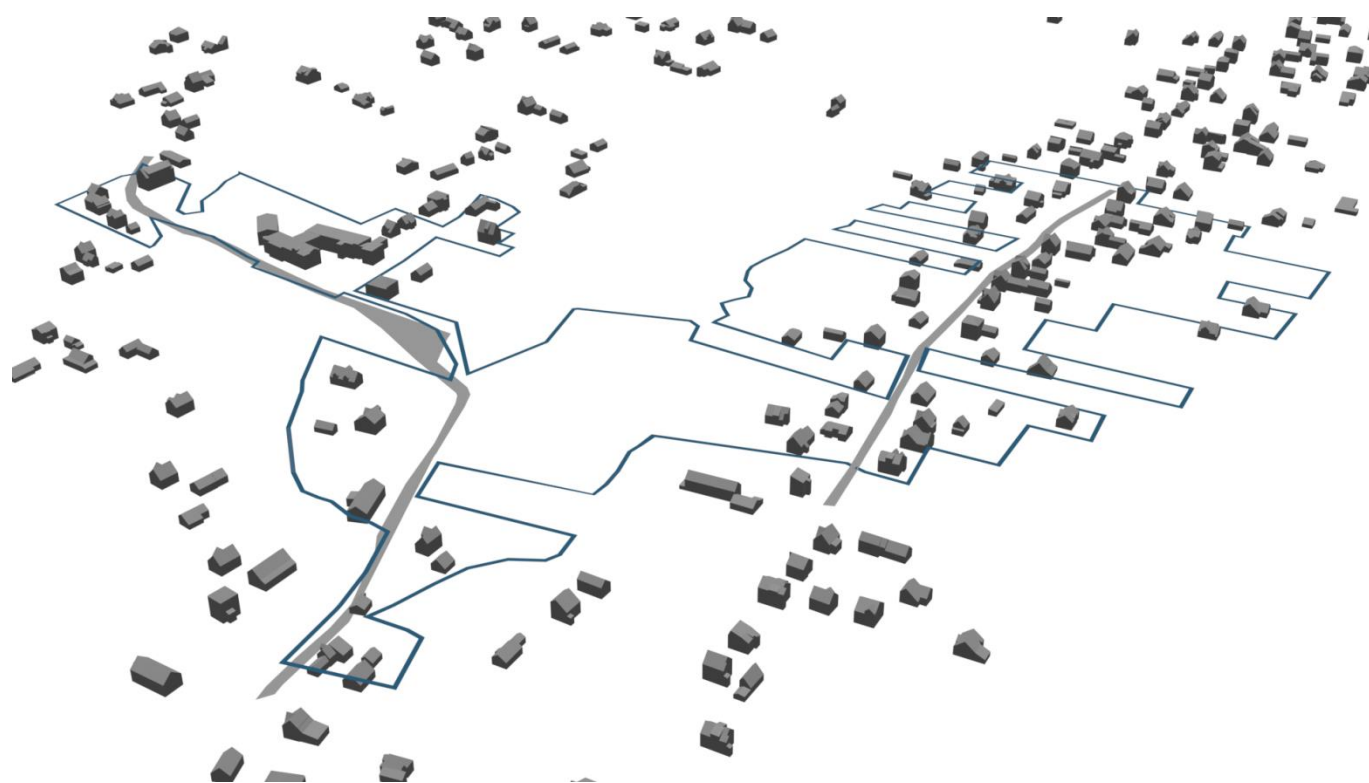
Mimo wielu problemów pozytywnym aspektem jest wzrastający ruch rowerowy i upowszechnianie się tego środka transportu. Mieszkańcy zwracali jednak uwagę, że dla rozwoju tej formy przemieszczania się niezbędne jest stworzenie sieci ścieżek rowerowych oraz infrastruktury rowerowej (np. zadaszonych miejsc na rowery), których obecnie brak.

2.4.3. Zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Jawornik

► Struktura zagospodarowania terenu

Obszar objęty analizą charakteryzuje się typową dla obszarów wiejskich strukturą zagospodarowania terenu. Dominują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz ze zgrupowanymi w centrum wsi obiektami usługowymi.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone są zarówno po południowej, jak i północnej stronie rzeki Głogoczówka.

Rys. 19 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Jawornik

Źródło: opracowanie własne.

W granicach podobszaru zlokalizowane są m.in. takie objekty publiczne jak: szkoła podstawowa, przedszkole, boisko klubu LKS Jawor Jawornik oraz kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Ważnym elementem struktury zagospodarowania terenu są rzeki Głogoczówka i Sudzianka. Z uwagi na występujące coraz częściej deszcze nawalne rzeki te często wzbierają zalewając otaczające tereny. Stanowią zatem z jednej strony potencjał, a z drugiej problem.

► Dostęp do podstawowych usług

Analiza rozmieszczenia istniejących podstawowych usług (przedszkole, szkoła podstawowa) nie wskazuje na istotne ograniczenia w zakresie dostępu do tych obiektów.

► Jakość przestrzeni publicznych

W granicach obszaru miejscami o rozwiązaniach urbanistycznych niedostosowanych do zmieniających się funkcji obszaru są przede wszystkim tereny wzdłuż rzeki Głogoczówki, obecnie zaniedbane i dziko zarastające.

Na potencjał tego miejsca zwracali uwagę mieszkańcy w trakcie konsultacji społecznych.

2.4.4. Zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na podobszarze Głogoczów

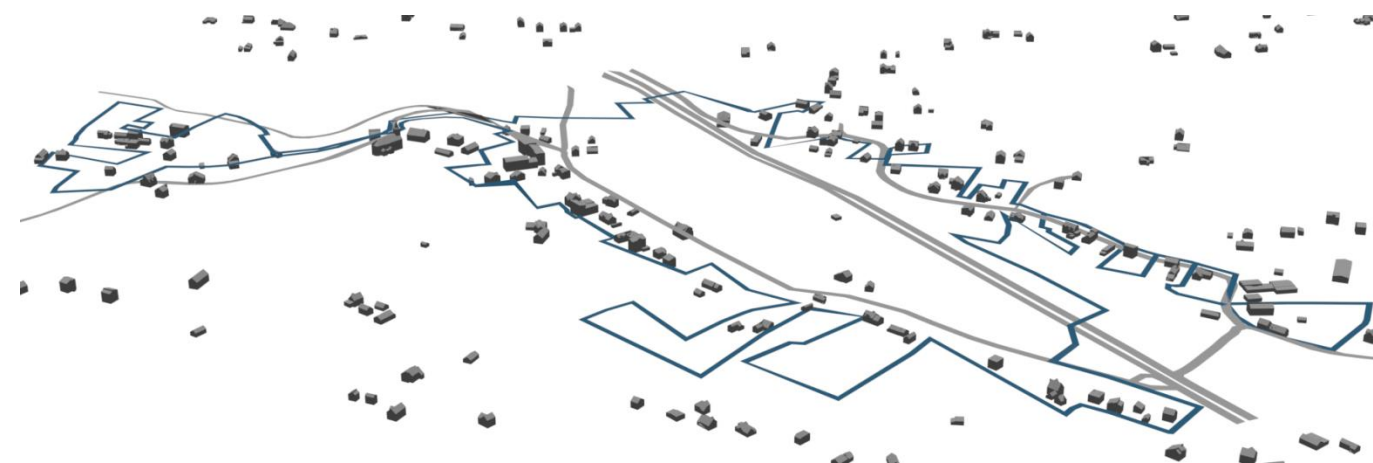
► Struktura zagospodarowania terenu

Obszar objęty analizą charakteryzuje się typową dla obszarów wiejskich strukturą zagospodarowania terenu. Dominują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz ze zgrupowanymi w centrum wsi obiektami usługowymi.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone są zarówno po wschodniej, jak i zachodniej stronie drogi krajowej (tzw. Zakopianki).

W granicach podobszaru zlokalizowane są m.in. takie objekty publiczne jak: dom kultury, szkoła podstawowa, przedszkole oraz kościół pw. św. Marii Magdaleny.

Ważnym elementem struktury zagospodarowania terenu jest rzeka Głogoczówka z meandrującym korytem, przebiegająca z południowego wschodu podobszaru na północy zachód. Z uwagi na występujące coraz częściej deszcze nawalne rzeka ta często wylewa. Stanowi zatem z jednej strony potencjał, a z drugiej problem.

Rys. 20 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Głogoczów

Źródło: opracowanie własne.

► Dostęp do podstawowych usług

Analiza rozmieszczenia istniejących podstawowych usług (przedszkole, szkoła podstawowa, ośrodek kultury) wskazuje na istotne ograniczenia w zakresie dostępu do tych obiektów z uwagi na trudne uwarunkowania komunikacyjne.

Odnosnie standardu tych obiektów, zidentyfikowano potrzebę podjęcia zdecydowanych działań w odniesieniu do oddziału przedszkolnego. Podczas spotkania konsultacyjnego mieszkańcy zwracali uwagę na konieczność budowy nowej siedziby przedszkola (jako osobnego budynku). W celu realizacji inwestycji niezbędny jest jednak wykup terenu od prywatnego właściciela.

Alternatywną lokalizacją jest teren poza ścisłym centrum Głogoczowa (w dalszym ciągu konieczne będzie jednak pozyskanie terenu).

► Dziedzictwo kulturowe

Wydaje się, że największym i obecnie niewykorzystanym potencjałem obszaru związanym z dziedzictwem kulturowym jest rzeka Głogoczówka, wzdłuż której w XIX wieku sytuowano stawy rybackie, obecnie nie działające.

Rys. 21 Przebieg rzeki Głogoczówki oraz lokalizacja stawów rybackich

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Myślenicach.

► Jakość przestrzeni publicznych

W granicach podobszaru miejscami o rozwiązaniach urbanistycznych niedostosowanych do zmieniających się funkcji obszaru są przede wszystkim tereny wzdłuż rzeki Głogoczówki, obecnie zaniedbane i dziko zarastające. Bliskość szkoły, przedszkola i centrum kultury wskazują na duży potencjał tego miejsca jako naturalnej przestrzeni publicznej o charakterze półdzikiego założenia parkowego. Kameralność tego terenu możliwa byłaby do uzyskania poprzez wprowadzenie ekranów akustycznych wzdłuż drogi krajowej.

Na potencjał tego miejsca zwracali uwagę mieszkańcy w trakcie zorganizowanego spotkania. Stworzenie parku linearnego wzdłuż Głogoczówki uznano za bardzo istotne i potrzebne, zarówno dla podobszaru rewitalizacji, jak i całego sołectwa. Problemem jest, iż znaczna część tych terenów jest w rękach prywatnych.

► Analiza barier przestrzennych i architektonicznych

Główną barierą rozdzielającą obszar na część wschodnią i zachodnią jest droga krajowa (Zakopianka) oraz rzeka Głogoczówka, której wschodnie brzegi są bardziej strome. Rozwiązaniem problemu miały być wybudowane kładki nad tą arterią, jednak ich niefortunne usytuowanie oraz brak miejsc postojowych w ich sąsiedztwie powoduje, że są mało praktyczne, przez co rzadziej wykorzystywane.

► Analiza nośników reklamowych w przestrzeni publicznej

W granicach podobszaru widoczne są duże bilbordy reklamowe usytuowane wzdłuż drogi krajowej, które potęgują chaos przestrzenny. Na problem ten zwracali uwagę mieszkańcy uczestniczący w spotkaniu.

► Poziom obsługi komunikacyjnej

Istniejące rozwiązania komunikacyjne nie są adekwatne do aktualnych potrzeb mieszkańców. Istnieje potrzeba ponownego przeanalizowania organizacji ruchu w granicach podobszaru.

Głównym problemem jest usytuowanie bardzo ruchliwej drogi krajowej (Zakopianki), która dzieli podobszar rewitalizacji na dwie części, stanowiąc istotną barierę komunikacyjną, zarówno dla pieszych i rowerzystów, jak i samochodów. Z uwagi na kolizyjne skrzyżowania, przejazd jest bardzo niebezpieczny. Jednocześnie stary przebieg drogi krajowej, prowadzący przez centrum wsi, stanowi alternatywę na wypadek kolizji na drodze krajowej. Skutkuje to koniecznością zapewnienia przekroju drogi umożliwiającej przejazd TIRów oraz uniemożliwia uspokojenie ruchu na tej ulicy (poprzez jej zawężenie czy wprowadzenie progów zwalniających).

W centrum wsi znajdują się główne cele podróży wielu mieszkańców sołectwa: dom kultury, szkoła podstawowa, przedszkole oraz kościół. Mimo dużego nagromadzenia obiektów infrastruktury społecznej, brakuje w sąsiedztwie parkingu o odpowiedniej wielkości. W konsekwencji osoby korzystające z tych obiektów zastawiają zjazd z drogi krajowej, co jest niebezpieczne i bardzo naraża na wypadek pieszych poruszających się wzdłuż zaparkowanych samochodów.

W efekcie dużym wyzwaniem dla rodziców jest odwożenie dzieci do przedszkola czy szkoły. Obecna organizacja ruchu nie pozwala na sprawne przeprowadzenie tej operacji.

Mieszkańcy w trakcie spotkania zwracali także uwagę na niefunkcjonalnie ulokowane przystanki autobusowe. Ich położenie nie jest skoordynowane z położeniem kładek oraz miejsc parkingowych.

2.5. Diagnoza sfery technicznej

Zgodnie z uor do negatywnych zjawisk technicznych mogących stanowić podstawę do stwierdzenia stanu kryzysowego w tej sferze zalicza się w szczególności: degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w uod.

2.5.1. Zjawiska w sferze technicznej na podobszarze Centrum

W podobszarze centrum odnotowano znaczną liczbę kamienic, wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych, które mogą przynieść oszczędności kosztów ogrzewania tych budynków. Duża część z nich to jednak obiekty zabytkowe. Ze względu na ochronę konserwatorską stanowią poważne wyzwanie dla właścicieli, którzy chcąc podnieść ich sprawność energetyczną muszą liczyć się z koniecznością uzgodnień prowadzenia prac modernizacyjnych. Choć znana jest technologia docieplania tego typu obiektów, nie zawsze jest ona łatwa w stosowaniu, co przekłada się na istotny wzrost kosztów takiej operacji. W trakcie spotkania z mieszkańcami podobszaru zwracali oni uwagę na takie sytuacje.

Na obszarze występują budynki zarówno ogrzewane prądem lub gazem, jak i paliwem stałym. Według CEEB do sieci ciepłowniczej przyłączone są raptem cztery budynki. Analiza danych z pochodzących z CEEB, potwierdza istnienie w granicach podobszaru indywidualnych palenisk opalanych węglem. Z uwagi na niski stopień wypełnienia bazy trudno o ostateczne wnioski, czy jest to problem znaczący. Kwestia wymaga ponownej analizy po 30 czerwca 2022 r. gdy minie ustawowy termin zgłoszenia danych do bazy przez właścicieli nieruchomości.

Ogrzewanie tradycyjne (paliwa stałe) występuje w budynkach przedwojennych, pozbawionych rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności.

Potencjalne działania zmierzające do zwiększenia efektywności energetycznej mogą być trudne technicznie i kosztowne ze względu na objęcie tych budynków ochroną konserwatorską, ale i bardzo złożoną sytuację na rynku paliw wywołaną trwającą wojną w Ukrainie.

Dla wizerunku gminy ważny jest również stan fasad budynków oraz bram i przejazdów, które stanowią otoczenie rynku. Ich zła kondycja zniechęca klientów sklepów i turystów, stanowiąc również potencjalne miejsce dla występowania zjawisk kryminalnych. Problem ten został zasygnalizowany w *Studium urbanistyczno-konserwatorskim miasta Myślenice*. Autorzy stwierdzają m.in.: *Harmonia kompozycji wnętrza naruszona została przez podjęte działania modernizacyjne. Za najbardziej niefortunne należy uznać przebudowę odcinka pierzei zachodniej (między ulicą Kilińskiego i Skargi), gdzie w miejscach parterowych domów zrealizowano obiekt o wysokości 2,5 kondygnacji. Dokonano również niewłaściwej przebudowy dwóch innych domów*

poprzez wybudowanie arkad (wbrew motywacjom historycznym), czy też wprowadzenie pseudonowoczesnego detalu. Zmiana fasad widoczna jest również na ulicy Kościuszki, gdzie pewnemu zniekształceniu uległy partery budynków. Wprowadzono szereg bezstylowych witryn sklepowych co nierzadko wiąże się z przekuwaniem i powiększaniem otworów drzwiowych i okiennych. Obecnie brak zintegrowanej koncepcji dla poszczególnych fasad.

Zdaniem autorów Studium jednym z bardziej istotnych problemów jest poważna dewastacja zabytkowego detalu fasad budynków w wyniku adaptacji na rozmaite funkcje handlowe. Wciąż możliwe jest jednak zrekonstruowanie pierwotnych fasad w oparciu o materiały ikonograficzne. Biorąc pod uwagę charakter obszaru (salon miasta) generalnego rozwiązania wymagają ogrodzenia, oświetlenie ulic oraz elementy małej architektury. Nawierzchnia ciągów pieszych w obszarze historycznego założenia powinna nawiązywać do charakteru miejsca.

Od momentu uchwalenia GPR 2016-2025 przeprowadzono remont płyty rynku oraz wybranych ulic w jego sąsiedztwie. Nadal jednak w granicach podobszaru zlokalizowanych jest kilka ulic, na których diagnozuje się zły stan istniejącej zabudowy, a szczególnie przestrzeni publicznych. Obszary wymagające podjęcia działań naprawczych to m.in.: ul. Konstantego I. Gałczyńskiego, zaplecza budynków położonych wzdłuż koryta Bysinki, parking i sąsiadujące z nim ulice przy Muzeum Niepodległości, ul. Marii Konopnickiej oraz Berka Joselewicza (zaplecze budynku wielorodzinnego).

Istotnym problemem jest występowanie ugorów miejskich (tj. działek niezagospodarowanych, niepełniących żadnej funkcji lub działek zabudowanych obiektami tymczasowymi). Biorąc pod uwagę szczególną rolę jaką podobszar pełni w odbiorze miasta, jego położenie w graniach historycznego założenia urbanistycznego, a także znaczenie dla rozwoju miasta, konieczne jest podjęcie działań porządkujących oraz intensyfikujących zabudowę, tak by odpowiadała ona potrzebom mieszkańców i śródmiejskiej skali.

Ważnym elementem powinno być stałe podnoszenie jakości dróg i chodników, zwłaszcza w kontekście osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności. W granicach podobszaru występuje szereg miejsc, gdzie konieczne są działania mające na celu likwidację barier architektonicznych, zarówno w odniesieniu do budynków, jak i przestrzeni publicznych. W trakcie spotkania z mieszkańcami zwrócono uwagę na zbyt małą liczbę ławek w centrum, która utrudnia przemieszczanie się osobom starszym.

Istotnym problemem technicznym jest mała przepustowość kanału burzowego, który zlokalizowany jest pod ul. Marii Konopnickiej, w bezpośrednim sąsiedztwie granic podobszaru. W przypadku wystąpienia deszczów nawalnych nadmiar wody niemieszczący się w kanale burzowym zalewa ulice niszcząc istniejącą infrastrukturę. Problem potęgowany jest rzadkim czyszczeniem (udrażnianiem) potoku San oraz kratek odpływowych (na przykład przy ul. Adama Mickiewicza). Na problem ten szczególnie mocno zwracały uwagę osoby uczestniczące w spotkaniu poświęconym problemom podobszaru centrum.

2.5.2. Zjawiska w sferze technicznej na podobszarze Osiedle Tysiąclecia

W granicach podobszaru Osiedle Tysiąclecia zlokalizowano szereg budynków wybudowanych w technologii wielkopłytowej. Zabudowa na podobszarze powstawała w latach 1963-1985, co oznacza, że budynki eksploatowane są już od blisko 50 lat²³. Jak wynika z literatury przedmiotu oraz studiów przypadku, tak długi okres eksploatacji, w powiązaniu z mankamentami zastosowanej technologii, może wiązać się z występowaniem takich technicznych problemów jak:

- 1) stosowanie podgrzewaczy gazowych do etażowego, zlokalizowanego w każdym mieszkaniu, grzania ciepłej wody i w konsekwencji tzw. kominów zbiorczych, które mogą być powodem zatrucia czadem;
- 2) całkowite uszczelnianie mieszkań przez właścicieli, poprzez wymianę okien na plastikowe, w obiektach, w których zastosowano grawitacyjny system wentylacyjny, co poza problemem z utrzymaniem właściwej wilgotności powietrza może być przyczyną zaczadzeń;
- 3) zastępowanie podanych w projekcie zabezpieczeń 10A bezpiecznikami 16A, umożliwiającymi korzystanie ze sprzętu AGD i RTV, ale równocześnie będących przyczyną porażenia prądem elektrycznym lub pożaru;
- 4) samowolne przerabianie instalacji gazowych wewnątrz mieszkań, bez sprawdzenia ich szczelności, co może być przyczyną ulatniania się gazu i w konsekwencji grozić poważną katastrofą;
- 5) stara instalacja gazowa (skręcana), która (jeśli nie została wymieniona na instalację spawaną) z uwagi na okres eksploatacji może być przyczyną ulatniania się gazu, a w konsekwencji grozić wybuchem;
- 6) podłączanie wentylatorów elektrycznych w kuchniach do kominów zbiorczych, co w konsekwencji może prowadzić do zaczadzenia innych mieszkańców;
- 7) brak ocieplenia niektórych budynków, co skutkuje postępującą korozją ścian;
- 8) brak dróg pożarowych;
- 9) permanentne zastawianie dróg pożarowych przez samochody mieszkańców, a w obszarach zlokalizowanych blisko centrum również przez osoby przyjeżdżające z zewnątrz,
- 10) dzikie nasadzenia zieleni, które uniemożliwiają służbom podjazd pod budynek w sytuacji pożaru lub innego zdarzenia wymagającego interwencji.

Wszystkie wskazane powyżej problemy występują na Osiedlu Tysiąclecia, jednak dzięki podejmowanym działaniom są sukcesywnie eliminowane.

Przykładem jest przedsięwzięcie „*Rewitalizacja budynków – modernizacja i renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych os. 1000-lecia 5, 6, 18 i od 19 do 33 w Myślenicach*” zrealizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową ZORZA. Inwestycja prowadzona od lutego do grudnia 2020 r. obejmowała 4 zadania tj.: budowę indywidualnych kotłowni gazowych wraz z przebudową węzłów cieplnych we wszystkich 18 budynkach objętych projektem, wymianę wewnętrznej instalacji centralnie dostarczanej ciepłej wody użytkowej w 15 budynkach, docieplenie ścian w 14 budynkach oraz docieplenie stropodachów w 15 budynkach. W efekcie w objętych działaniem obiektach większość z wymienionych problemów została wyeliminowana.

Aktualnie zasadniczym problemem jest brak wind w budynkach, co biorąc pod uwagę wysoką średnią wieku mieszkańców oraz duży odsetek osób o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności, a także wzrost oczekiwań w zakresie standardu zamieszkania, stanowi istotne wyzwanie. Rozwiązanie tego problemu nie będzie łatwe, wymaga bowiem kosztownych inwestycji, a następnie partycypowania w kosztach eksploatacji powstałej infrastruktury. Tym bardziej już teraz należy planować działania w tym zakresie.

Innym istotnym problemem jest poważna dekapitalizacja obiektów po „Starej Mleczarni”. Stan budynków zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. Na konieczność podjęcia działań w granicach nieruchomości zwracali także uwagę mieszkańcy podobszaru.

Pozostałe problemy sygnalizowane przez mieszkańców podczas spotkania to:

- brak oświetlenia w przejściu pod blokiem 6a,
- konieczność wymiany oświetlenia na ledowe,
- konieczność remontu ul. 3 Maja (wypaczony chodnik, podczas deszczu zbierająca się na ulicy woda opryskuje przechodniów),
- zainstalowanie progów zwalniających na wysokości chodnika przy bloku nr 19 (nie widać dzieci wybiegających zza żywopłotu),
- budowa chodnika wzdłuż uliczki osiedlowej w południowej części osiedla,
- zainstalowanie większej liczby ławek, zwłaszcza na trasie między miejscem zamieszkania a lokalizacją przystanków bus (wsparcie dla osób starszych).

²³ Budynek nr 11 (1963 r.), 15 i 12 (1965 r.), 9 i 10 (1967 r.), 6 (1968 r.), 5 (1969 r.). W roku 1978 przekazano do użytku budynek nr 18, a w roku 1979 budynki: 19, 20 i 21. W latach osiemdziesiątych oddano do użytku kolejnych 9 budynków mieszkalnych.

2.5.3. Zjawiska w sferze technicznej na podobszarze Jawornik

W podobszarze Jawornik głównym problemem technicznym jest zapewnienie odpowiedniego spływu wód potoków Głogoczówka i Sudzianka, z uwagi na zalewanie terenu tuż powyżej miejsca ich połączenia.

Analiza danych z CEEB potwierdza istnienie w granicach podobszaru indywidualnych palenisk opalanych węglem (30% wpisów do ewidencji). Z uwagi na niski stopień wypełnienia bazy trudno jednak o ostateczne wnioski, czy jest to problem znaczący. Kwestia wymaga ponownej analizy po 30 czerwca 2022 r. gdy minie ustawowy termin zgłoszenia danych do bazy przez właścicieli nieruchomości.

Ogrzewanie tradycyjne (paliwami stałymi) występuje najczęściej w budynkach pozbawionych rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności. Obiekty te wymagają często docieplenia.

2.5.4. Zjawiska w sferze technicznej na podobszarze Głogoczów

W podobszarze Głogoczów głównymi wyzwaniami w sferze technicznej zgłaszanymi podczas spotkania z mieszkańcami są: dostosowanie obiektów oświatowych (przedszkola i szkoły) do wymagań w zakresie dostępności, a także wprowadzenie rozwiązań zabezpieczających obszar przez zalewaniem przez wody rzeki Głogoczówka.

1/5 wszystkich wpisów do CEEB z terenu podobszaru to indywidualne paleniska opalane węglem. Z uwagi na niski stopień wypełnienia bazy trudno jednak o ostateczne wnioski, czy jest to problem znaczący. Kwestia wymaga ponownej analizy po 30 czerwca 2022 r. gdy minie ustawowy termin zgłoszenia danych do bazy przez właścicieli nieruchomości.

Ogrzewanie tradycyjne (paliwami stałymi) występuje najczęściej w budynkach pozbawionych rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności. Obiekty te wymagają często docieplenia.

2.6. Diagnoza sfery środowiskowej

Zgodnie z uor do negatywnych zjawisk środowiskowych mogących stanowić podstawę do stwierdzenia stanu kryzysowego w tej sferze zalicza się w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Czynnikami analizowanymi w diagnozie delimitacyjnej w ramach sfery środowiskowej był klimat akustyczny oraz jakość powietrza atmosferycznego. W zakresie poziomu natężenia hałasu wskazano na szczególnie negatywny poziom tego zjawiska na terenie jednostek zlokalizowanych wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych, jak i obciążonych znacznym natężeniem ruchu kołowego. Za tereny szczególnie narażone na złą jakość powietrza uznano centralną część miasta, co powiązano przede wszystkim ze spalaniem węgla lub niskiej jakości paliw, jak również tereny, na których zidentyfikowano wzmożone obciążenie komunikacyjne. W efekcie wszystkie podobszary rewitalizacji uzyskały w zakresie obu analizowanych kategorii po 2 punkty, oznaczające wysokie natężenie zjawiska kryzysowego.

Z uwagi na ponadlokalny charakter uwarunkowań środowiskowych oraz ograniczoną dostępność danych pozwalających na szczegółową diagnozę zjawisk środowiskowych na poziomie wewnątrzgminnym, zmodyfikowano strukturę tej części diagnozy, co pozwoliło na jej uczytelnienie. Analizowane zjawiska opisano w układzie tematycznym (powietrze, hałas, zagrożenie powodziowe), a opis koncentracji poszczególnych zjawisk na podobszarach poprzedzono wspólnymi dla całego obszaru rewitalizacji komentarzami. W ten sposób uniknięto powtórzeń opisów ogólnych uwarunkowań przy odniesieniach do poszczególnych podobszarów. Tak jak w przypadku pozostałych sfer, dane ilościowe uzupełniono o informacje pozyskane w procesie partycypacji.

► Powietrze

Podstawowym źródłem informacji o jakości powietrza na terenie gminy są coroczne raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie nt. stanu jakości powietrza w województwie małopolskim²⁴. Zarówno w 2015 r., jak i w roku 2021 strefa małopolska²⁵, w ramach której znajduje się Miasto i Gmina Myślenice, zakwalifikowana została do klasy C ze

względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10, PM 2,5 oraz Benzo(a)pirenu²⁶.

Ocenę jakości powietrza na poziomie wewnątrzgminnym utrudnia fakt, iż na terenie Miasta i Gminy Myślenice funkcjonuje tylko jedna stacja pomiarowa GIOŚ, do końca 2015 r. usytuowana w rynku, obecnie zlokalizowana przy ul. Solidarności 6²⁷. Dodatkowym utrudnieniem jest fakt, iż po 2015 r. stacja pomiarowa w Myślenicach nie była zaliczana do grupy stanowisk pomiarowych, z których wyniki były wykorzystywane w ocenie rocznej, a dane historyczne w banku danych pomiarowych GIOŚ²⁸ dla stacji w Myślenicach dostępne są tylko dla PM10 od 17.03.2021 r.

Na terenie gminy zainstalowane jest również tylko 6 czujników powietrza (4 czujniki Airly²⁹: na ul. 3 Maja (nieopodal stacji GIOŚ na Osiedlu Tysiąclecia), ul. Mikołaja Reja (podobszar Centrum), ul. Solidarności i ul. Szpitalnej (na południe od podobszaru Centrum, 15 minut pieszo od Rynku)). Pozostałe 2 czujniki zamontowane są w Urzędzie Miasta i Gminy Myślenice oraz w przy stadionie LKS Górki. Ilość czujników nie pozwalają na monitorowanie jakości powietrza poza miastem.

²⁴ <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/6/publications>

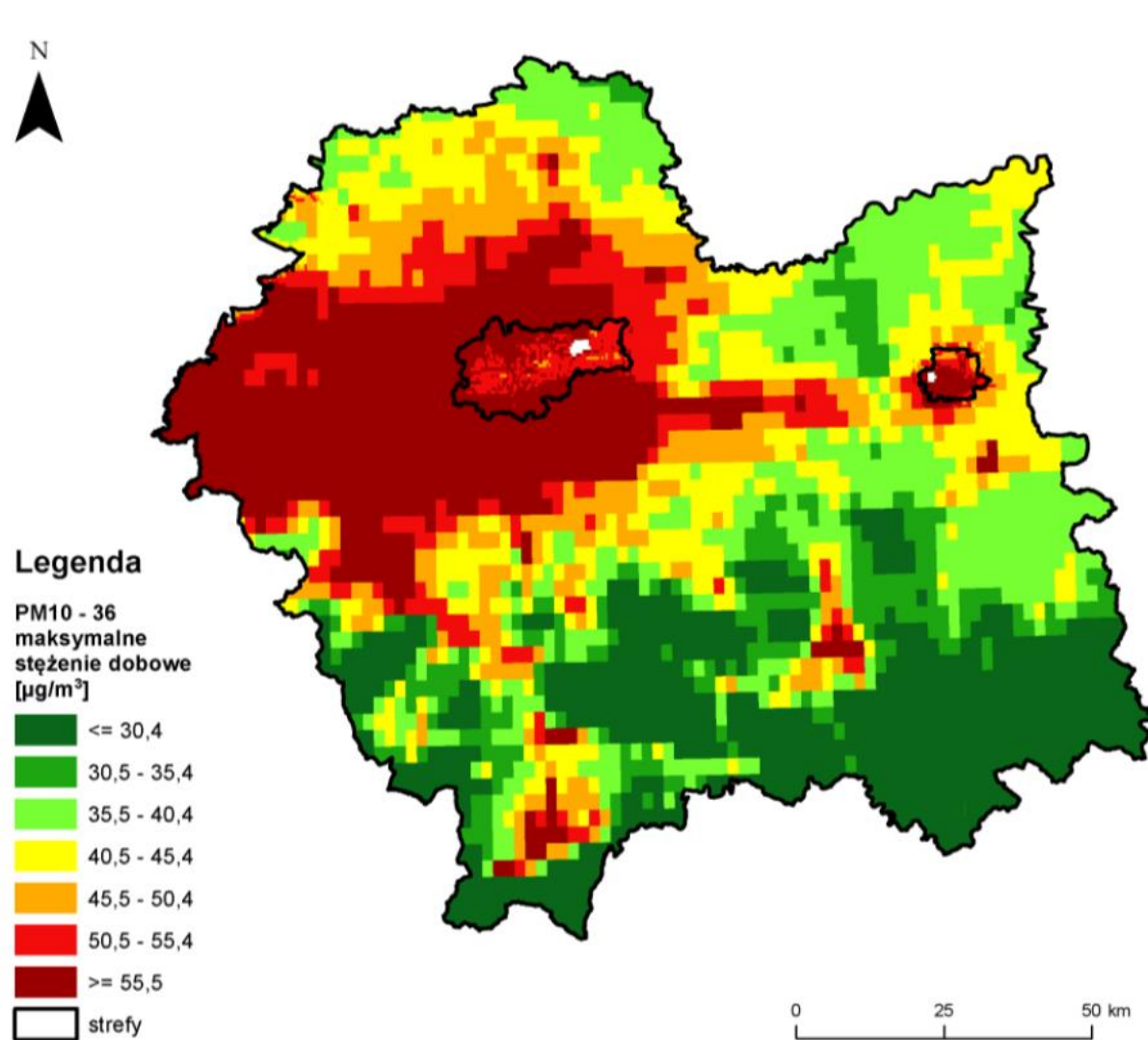
²⁵ Województwo małopolskie podzielone jest na trzy strefy: Aglomerację Krakowską, miasto Tarnów oraz tzw. strefę małopolską, obejmującą pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

²⁶ Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru całej strefy²⁶, a podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na terenach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

²⁷ https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/info/16753

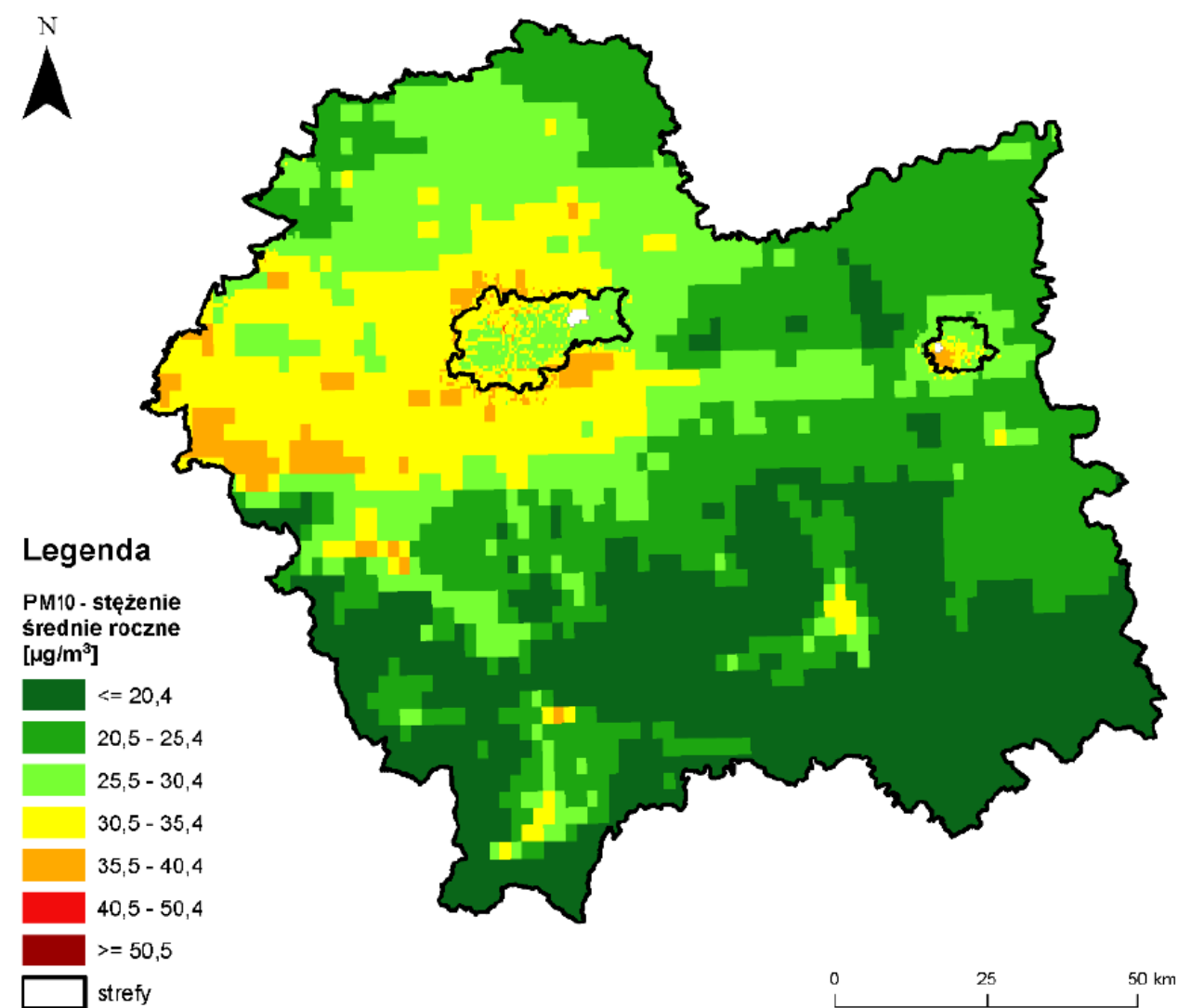
²⁸ <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/archives>

²⁹ <https://airly.org/map/pl/>

Rys. 22 Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB³⁰

Źródło: Roczna ocena stanu powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, Kraków 2022.

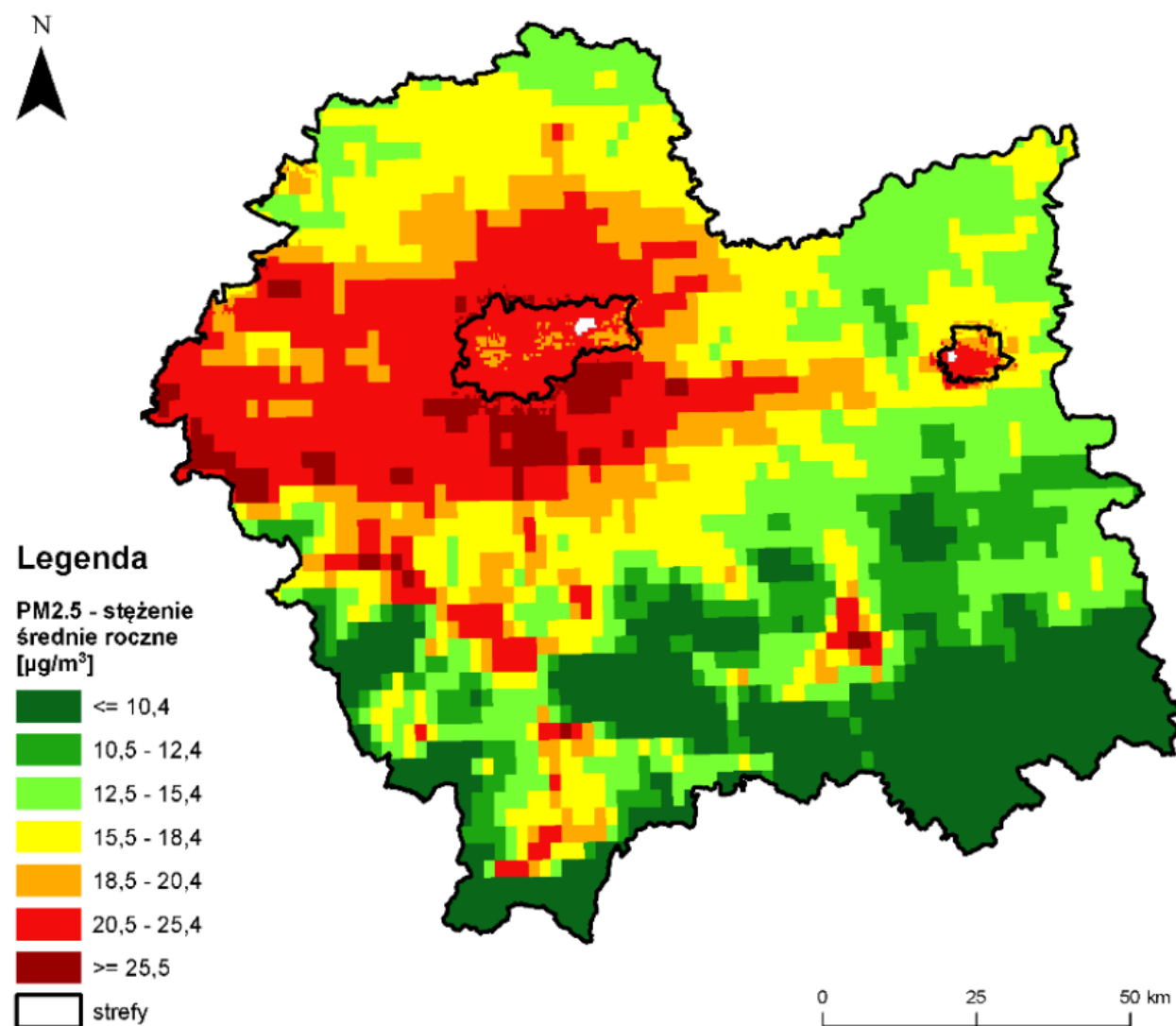

Rys. 23 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB³¹

Źródło: Roczna ocena stanu powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, Kraków 2022.

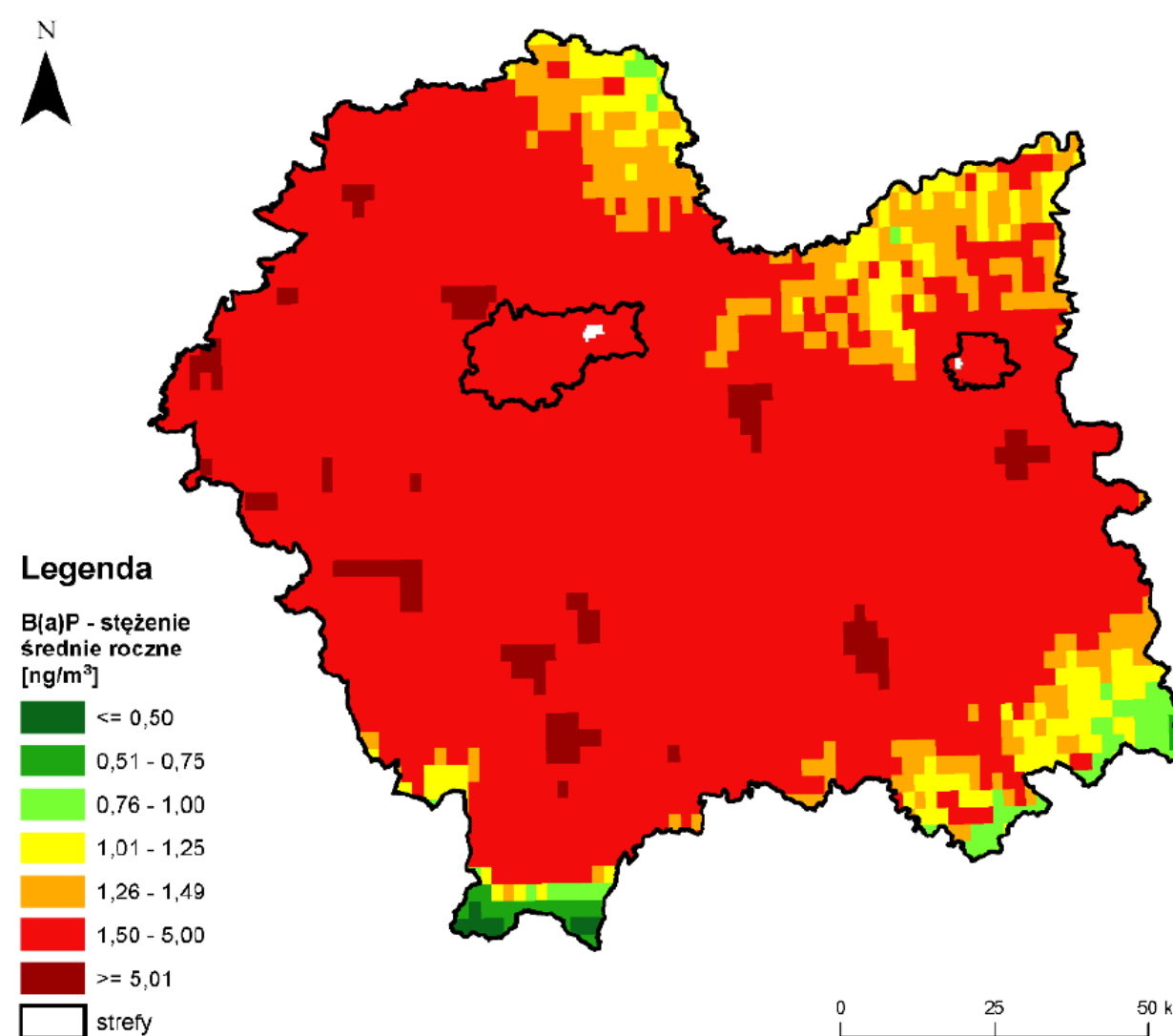
³⁰ Poziom dopuszczalny wynosi nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. powyżej 50 µg/m³

³¹ Norma roczna wynosi 40 µg/m³

Rys. 24 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM2,5 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB³²
 Źródło: Roczna ocena stanu powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, Kraków 2022.

³² Średnioroczny poziom dopuszczalny wynosi 20 µg/m³ dla fazy II (obowiązującej od 1.01. 2020 r.)

Rys. 25 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB³³
 Źródło: Roczna ocena stanu powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie, Kraków 2022.

³³ Norma roczna wynosi 1 ng/m³

Podejmując próbę oceny jakości powietrza w poszczególnych częściach gminy, pozostaje zatem uwzględnić takie czynniki różnicujące sytuację w tym zakresie jak: obecność przestarzałych technologii grzewczych, natężenie ruchu kołowego, a także ukształtowanie powierzchni i gęstość zabudowy wpływające na zdolność przewietrzania danego obszaru.

Jak wynika z *Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Myślenice*³⁴ wielkość i rozkład poziomu zanieczyszczeń na terenie gminy, w 63% kształtowane są przez tzw. niską emisję pochodzącą z ogrzewania indywidualnego w gospodarstwach domowych wielo- i jednorodzinnych. Potwierdza to analiza dostępnych pomiarów ze stacji pomiarowej przy ul. Solidarności. Od 17.03.2021 r. do 31.04.2022 r. odnotowano 21 dni, w których średnia dobową stężenie pyłu zawieszonego PM10 przekraczała normę 50 µg/m³, a przekroczenia te miały miejsce wyłącznie w okresie zimowym (od 11.10.2021 r. do 26.03.2022 r.).

Na terenie gminy Myślenice nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w lokalnych systemach grzewczych, kotłowniach lokalnych oraz ogrzewalniach indywidualnych. Na całym obszarze gminy udokumentowano funkcjonowanie 86 kotłowni w budynkach użyteczności publicznej i 1334 kotłowni w budynkach jedno- i wielorodzinnych. Biorąc pod uwagę, że w gminie zlokalizowanych było na koniec 2019 r. około 11 tys. budynków, należy się spodziewać, że kotłowni jest znacznie więcej. Jednocześnie do końca 2020 r. zlikwidowano blisko 270 nieefektywnych pieców zastępując je nowymi o wyższej sprawności. Przyniosło to wymierne korzyści w postaci obniżenia emisji w gminie pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Część osób prowadziła wymiany we własnym zakresie oraz w ramach programu Czyste Powietrze.

Na potrzeby diagnozy poszczególnych podobszarów rewitalizacji przeanalizowano dane z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Mimo ograniczeń związanych z poziomem wypełnienia bazy CEEB gmina Myślenice z wynikiem 75% plasuje się na wysokiej pozycji spośród 182 małopolskich gmin.

Z terenu podobszaru Centrum na 163 punkty adresowe, do CEEB złożono jedynie 47 deklaracji. Niemal równie słaba reprezentacja danych jest dla podobszaru Głogoczów, gdzie na 52 punkty adresowe złożono 20 deklaracji. Nieco lepiej sytuacja wygląda na podobszarze Jawornik – na 52 punkty adresowe złożonych 28 deklaracji oraz podobszarze Osiedle Tysiąclecia – na 72 punkty adresowe złożonych 41 deklaracji. Nadal jest to jednak skala niepozwalająca na analizę statystyczną. Na podstawie złożonych deklaracji widać, iż na wszystkich podobszarach, wciąż występują budynki, w których jedynym źródłem ciepła jest kominek, koza lub kocioł na paliwo stałe.

Budynki podłączone do sieci ciepłowniczej zidentyfikowano tylko na podobszarze Centrum (w liczbie 4), wciąż jednak na Os. 1000 L I z 17 bloków jedynie kilka jest zaopatrywanych z lokalnego systemu grzewczego. Część bloków posiada indywidualne piece gazowe, ogrzewanie elektryczne, piece kaflowe z dołożonymi grzałkami lub tradycyjnie opalane węglem. Spotyka się również kominki.

Choć z uwagi na niewystarczający odsetek złożonych deklaracji dane te nie są reprezentatywne, z pewnością nadal potrzebne są dalsze działania mające na celu wymianę źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku i powinny one być kontynuowane. Skalę potrzeb będzie można lepiej ocenić po 30 czerwca 2022 r., gdyż wówczas minie ustawowy termin zgłaszania danych do ewidencji przez właścicieli nieruchomości.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza jest emisja liniowa, czyli emisja komunikacyjna pochodząca z transportu. Jej wielkość związana jest przede wszystkim z natężeniem ruchu samochodowego. W gminie Myślenice intensywny ruch kołowy odbywa się drogami krajowymi nr 7 (tzw. Zakopianka) i 52 oraz wojewódzkimi nr 955 (Sułkowice - Jawornik) oraz 967 (Myślenice - Dobczyce - Łapczyce). W latach 2005-2015 średni dobowy ruch na wybranych odcinkach dróg krajowych na terenie gminy Myślenice, według danych GDDKIA, wzrósł od 22,25% (obwodnica) do blisko 68% (odcinek Myślenice - Pcim). W mniejszej skali problem ten dotyczy również dróg wojewódzkich. W latach 2010-2015 średni dobowy ruch na wybranych odcinkach dróg wojewódzkich wzrósł od 36,84% do blisko 47% (odcinek Myślenice Dobczyce).

Podsumowując, na emisję komunikacyjną zdecydowanie najbardziej narażeni są mieszkańcy podobszaru Głogoczów, przez który przebiega Zakopianka. Według danych GDDKIA, natężenie ruchu na obszarze Głogoczowa w latach 2005-2020 uległo podwojeniu, co przekłada się na zwiększenie emisji CO, CO₂ i węglowodorów przez samochody.

Czynnikiem wpływającym na poziom szkodliwych substancji w powietrzu na terenie gminy jest także niekorzystne (w tym aspekcie) ukształtowanie terenu – Myślenice leżą w kotlinie z trzech stron otoczonej wzniesieniami. O ilości zanieczyszczeń decydują także zanieczyszczenia napływowe (transgraniczne), zwłaszcza ze zlokalizowanych na zachód od Myślenic zagłębi meblarskich i obuwniczych, których mieszkańcy do ogrzewania powszechnie wykorzystują pozostałości poprodukcyjne. Z uwagi na gęstość zabudowy przewietrzanie najbardziej utrudnione jest na podobszarach miejskich.

Obserwowane problemy w zakresie przekroczeń stężenia pyłu PM10 i PM2,5 oraz innych zanieczyszczeń są także zauważane przez mieszkańców. W badaniu ankietowym przeprowadzonym w 2021 r. na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na

lata 2022-2032, ponad połowa ankietowanych negatywnie oceniła ten aspekt wskazując, że jakość powietrza w gminie jest „raczej zła” (25,70%) lub „zdecydowanie zła (24,77%). Pozytywnych odpowiedzi udzielił co piąty badany, natomiast wskazanie „ani dobrze ani źle” uzyskało aż 27,56%. Jednocześnie jakość powietrza znalazła się na pierwszym miejscu wśród wskazywanych przez mieszkańców czynników wpływających na jakość życia, które w ich odczuciu w ostatnich latach uległy pogorszeniu.

Podczas spotkań z mieszkańcami poszczególnych podobszarów, które zorganizowano w ramach procesu diagnozy obszaru rewitalizacji, na problem złej jakości powietrza zwracali uwagę mieszkańcy podobszarów:

- Centrum – duże problemy związane z niską emisją, pogłębione przez fakt ograniczeń w zakresie termomodernizacji zabytkowych kamienic; palenie w starych piecach w przypadku części mieszkańców wynika z ich sytuacji materialnej oraz nieuregulowanej sytuacji własnościowej budynków (szerzej w opisie sfery technicznej);
- Jawornik – większość domów opalanych jest węglem, choć w nowych domach coraz częściej pojawiają się piece gazowe i instalacje fotowoltaiczne; główną przeszkodą w wymianie „kopciuchów” jest w ocenie mieszkańców sytuacja materialna;
- Głogoczków – oprócz problemu „kopciuchów” mieszkańcy zwrócili uwagę na brak możliwości monitorowania jakości powietrza na tym terenie (brak stacji/punktów pomiarowych) oraz na bardzo niską świadomość ekologiczną i niewystarczające działania edukacyjne w tym zakresie (problem ten uznano za istotny).

► Hałas

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć należy komunikację drogową. Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku zachodniej obwodnicy Myślenic, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

Ze względu na przebieg drogi krajowej nr 7 (Zakopianki) przez podobszar Głogoczków, jest on szczególnie narażony na hałas komunikacyjny. Rosnące natężenie ruchu samochodowego, zwłaszcza samochodów osobowych, ale i ciężarowych, powoduje duże uciążliwości akustyczne dla ludności i środowiska na terenach położonych wzdłuż drogi. Badania hałasu komunikacyjnego na drogach krajowych na terenie gminy Myślenice wskazały, że na analizowanych odcinkach (DK 7, 8 odcinków, DK 52) narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu było 4192 osoby,

a obszar przekroczeń objął ponad 1 km² powierzchni gminy. W przypadku drogi krajowej nr 7, wartości przekroczenia sięgały poziomu 17 dB, natomiast w przypadku drogi krajowej nr 52 było to 11 dB.

Ankietowe badanie opinii mieszkańców z 2021 r. odnoszące się także do oceny poziomu hałasu w gminie pokazało, że zdania w tym zakresie są podzielone. Największa liczba ankietowanych wskazała, że ten aspekt ocenia „ani dobrze ani źle” (32,60%). Wysokie wskazania miała także odpowiedź „raczej źle” – 23,17%, a następnie „raczej dobrze” – 17,11%. Jednocześnie natężenie hałasu (ruchu samochodowego) znalazło się na wysokim czwartym miejscu wśród wskazywanych przez mieszkańców czynników wpływających na jakość życia, które w ich odczuciu w ostatnich latach uległy pogorszeniu. Potwierdza to, iż uciążliwość związana z hałasem jest odczuwalna w określonym terenie – w pobliżu dróg krajowych o największym natężeniu ruchu. Podczas spotkania z mieszkańcami podobszaru w Głogoczowie zgodzono się z pomysłem budowy ekranów akustycznych (przezroczytych).

► Zagrożenie powodziowe

Jak wynika z *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły*³⁵ ryzyko powodziowe na terenie gminy określono jako stopień 5 (nieakceptowalny poziom ryzyka). Choć największe zagrożenie powodziowe wiąże się z terenami położonymi w bezpośredniej bliskości rzeki Raby (co nie dotyczy obszaru rewitalizacji), jako obszar o istotnym zagrożeniu powodzią wskazano także rejon ciek Głogoczkówka, przepływającego przez podobszary Jawornik i Głogoczków. Jak wynika z PZKM nawalne opady deszczu, roztopy i spływanie koryta rzeki w wyniku zamulenia mogą powodować podtopienia domów jednorodzinnych, uszkodzenia dróg, mostków i kładek, straty w uprawach rolnych oraz uszkodzenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

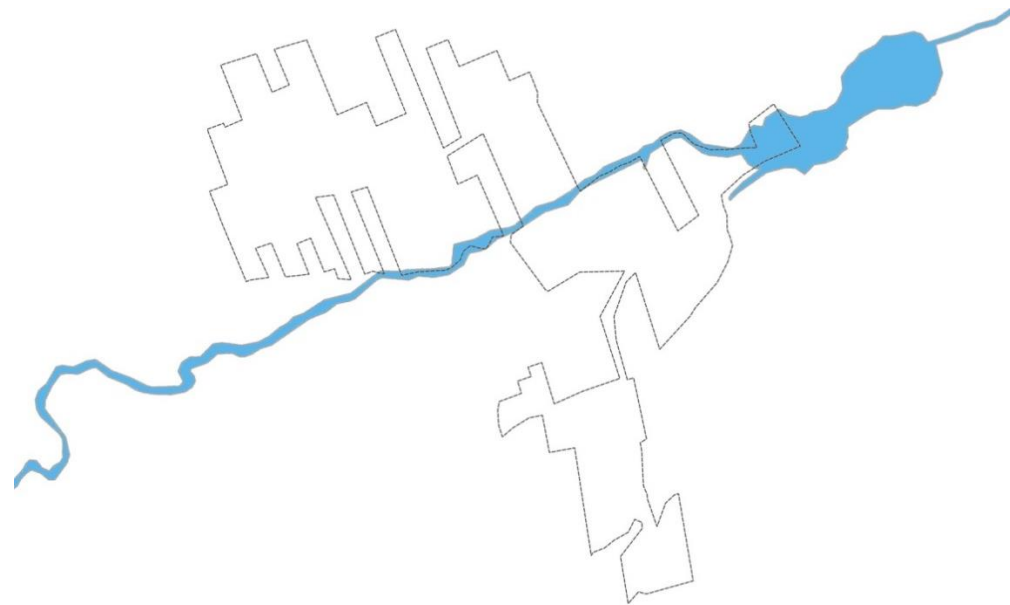
Największe problemy z podtopieniami występują w miejscach złej lokalizacji budynków mieszkalnych. Budynki znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie koryta są podtapiane lub znajdują się na linii zasięgu zalewu. Zagrożeniem zwiększającym możliwość zalewów są zbyt małe światła niektórych przepustów, mostów drogowych. Jest to zjawisko spotykane przede wszystkim na małych ciekach. Dodatkowo wystąpienie wód z koryt rzecznych powoduje nagromadzenie w nich posuszu oraz śmieci w korytach i na brzegach cieków. Zasypywanie dolin rzek i potoków gruzem jest często spotykanym zjawiskiem występującym przede wszystkim na małych potokach na obszarach wiejskich.

Wszystkie te problemy i spostrzeżenia potwierdzają sami mieszkańcy Głogoczowa i Jawornika.

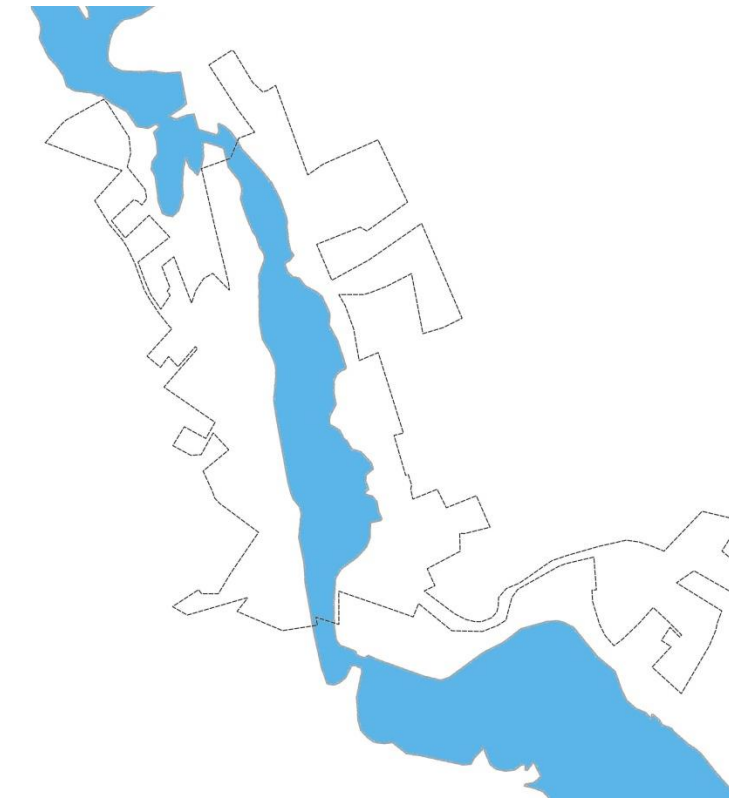
³⁵ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/przyjecie-planu-zarzadzania-ryzykiem-powodziowym-dla-obszaru-dorzecza-18445491>

Na podobszarze Głogoczków głównym wyzwaniem jest wprowadzenie rozwiązań zabezpieczających obszar przez zalewaniem przez wody rzeki Głogoczówka. Problemem jest również wywożenie ziemi na tereny zalewowe i zasypywanie koryta rzeki gruzem. Mieszkańcy zwracali też uwagę na fakt prowadzenia zabudowy na terenach zalewowych, jako przykład podając remizę w Głogoczowie. Kolejnym problemem identyfikowanym przez mieszkańców jest coraz bardziej intensywne zainwestowanie zlewni Głogoczówka (głównie zabudową mieszkaniową), co znacząco zwiększa powierzchnię obszarów uszczelnionych. W kontekście problemów z odprowadzaniem wody deszczowej z terenów zabudowy mieszkaniowej mieszkańcy postulowali jej retencjonowanie.

Mieszkańcy podobszaru Jawornik wskazywali na konieczność zapewnienia odpowiedniego spływu wód potoków Głogoczówka i Sudzianka, z uwagi na zalewanie terenu tuż powyżej miejsca ich połączenia; obecnie brak możliwości budowy zbiorników retencyjnych na terenie sołectwa.

Rys. 26 Zasięg historycznych powodzi – podobszar Jawornik
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich

Rys. 27 Zasięg historycznych powodzi – podobszar Głogoczków
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich

Fot. 2 Powódź na podobszarze Głogoczów w 2021 r. (widok w kierunku północnym)

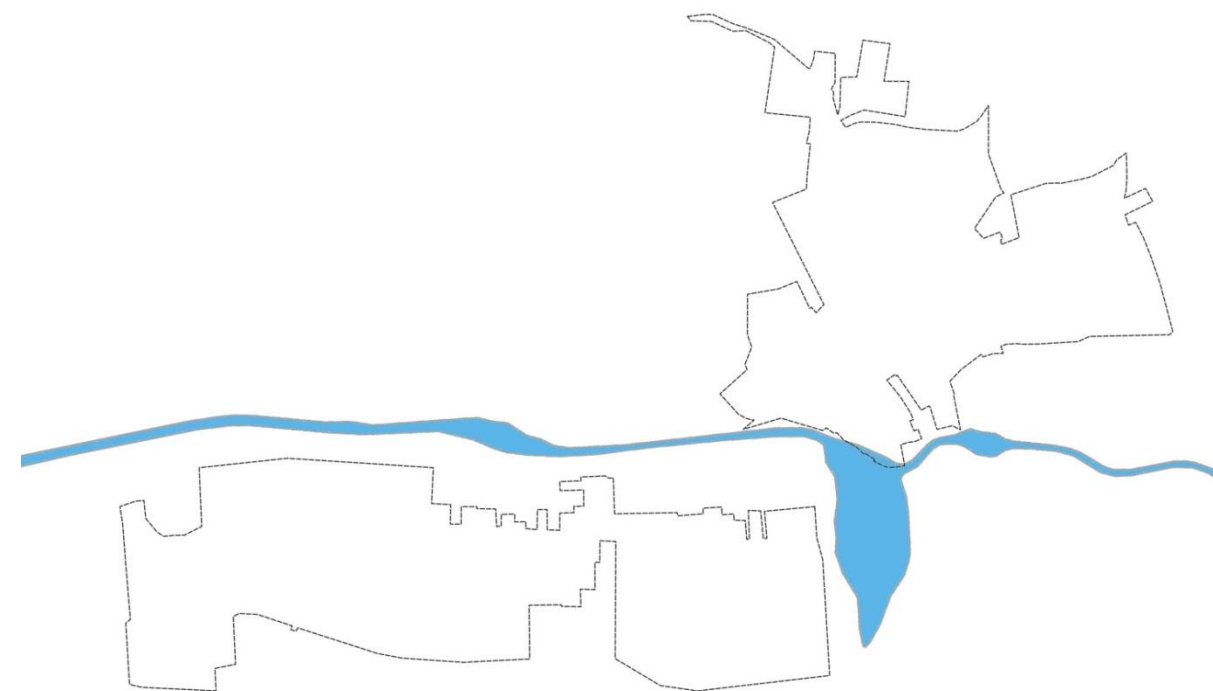
Źródło: UMIG

Jak wynika z PZKM zagrożenie podtopień występuje również na miejskich podobszarach rewitalizacji.

Na podobszarze Centrum istotnym problemem jest mała przepustowość kanału burzowego, który zlokalizowany jest pod ul. Konopnickiej, w bezpośrednim sąsiedztwie granic podobszaru. W przypadku wystąpienia deszczów nawalnych nie jest on w stanie odprowadzić nadmiaru wody (szerzej w części dot. diagnozy zjawisk technicznych). Problem potęgowany jest przez intensywną zabudowę, z którą powiązane jest nadmierne zasklepienie terenu i zmniejszona zdolność do wchłaniania wody przez glebę. W efekcie woda zalewa ulice niszcząc istniejącą infrastrukturę.

Przez podobszar Centrum przepływa potok San (dopływ Raby), który również stanowi zagrożenie powodziowe, szczególnie iż ciek jest spłycony w wyniku zamulenia. Podczas intensywnych opadów niepostrzeżenie na co dzień wody potoku mogą, zgodnie z PZKM, powodować podtopienia domów i sklepów, uszkodzenia dróg i przepustów, a także uszkodzenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Na południe od podobszaru Centrum oraz na północ od Osiedla Tysiąclecia przepływa potok Bysinka (także dopływ Raby), który, szczególnie w sytuacji nawalnych lub długotrwałych deszczów, również stanowi zagrożenie. Zgodnie z PZKM może nastąpić miejscowe wystąpienie wody z profilowanego i zabezpieczonego koryta w obszarze położonym w sąsiedztwie podobszaru Centrum. W takim przypadku nastąpi podtopienie obiektów mieszkalnych i handlowych. Woda może uszkodzić również drogi i mosty oraz sieci wodociagową i kanalizacyjną.

Rys. 28 Zasięg historycznych powodzi – podobszary Centrum i Osiedle Tysiąclecia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wód Polskich

III. Lokalne potencjały podobszarów rewitalizacji

Przeprowadzona analiza negatywnych zjawisk w obszarze rewitalizacji została uzupełniona o analizę lokalnych potencjałów. Rewitalizacja nie jest wyłącznie walką z patologiami, lecz długoletnią działalnością na rzecz zmian w obszarze zdegradowanym, które mają skutkować jego zrównoważonym rozwojem. Lokalne czynniki rozwoju zostały zidentyfikowane indywidualnie przy współudziale lokalnej społeczności (dyskusja w trakcie warsztatów), a następnie zostały skonfrontowane z danymi statystycznymi opisującymi sytuację rozwojową obszaru rewitalizacji.

W ramach analizy starano się zidentyfikować aktywa, które sprzyjać będą prowadzonym działaniom rewitalizacyjnym. Analizę wykonano oddzielnie dla każdego z podobszarów rewitalizacji, tj. podobszar miejski - Centrum, podobszar miejski - Osiedle Tysiąclecia, podobszar wiejski – Głogoczków oraz podobszar wiejski - Jawornik.

Podobszar rewitalizacji miejskiej - Centrum

Za najważniejsze potencjały podobszaru uznano:

- względnie wysoki przyrost populacji;
- wysoki wskaźnik przedsiębiorczości;
- niski poziom bezrobocia;
- dobry stan zdrowia ludności;
- brak występowania problemów wynikających z dużej intensywności korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej;
- wysoki poziom edukacji;
- wysoki poziom aktywności obywatelskiej;
- dobrą dostępność do podstawowych usług;
- atrakcyjne, choć obecnie słabo zagospodarowane przestrzenie publiczne (Park Jordana, przestrzenie między zabudową usytuowaną wzdłuż ul. Kościuszki a potokiem Bysinka, ul. Gałczyńskiego, tzw. Koński Targ stanowiący teren publiczny o charakterze ponadlokalnym, sąsiedztwo Muzeum Niepodległości oraz ul. Reja);
- niewykorzystane przestrzenie w budynku Sokoła i kamienicy przy Rynku 27, zlokalizowane w zabytkowym centrum miasta;
- dużą liczbę zabytków w granicach podobszaru z wpisanym do rejestru zabytków średniowiecznym układem urbanistycznym;
- dużą koncentrację zabudowy wielorodzinnej, w stosunkowo niewielkiej odległości od centrum miasta (zwarty układ urbanistyczny).

Podobszar rewitalizacji miejskiej – Osiedle Tysiąclecia

Za najważniejsze potencjały podobszaru uznano:

- niski poziom bezrobocia;
- wysoki poziom uczestnictwa w kulturze;
- korzystne położenie względem centrum miasta (dostępność);
- dobrą dostępność do podstawowych usług.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej - Głogoczków

Za najważniejsze potencjały podobszaru uznano:

- zaangażowaną społeczność lokalną;
- uwidaczniający się w ostatnich latach trend wzrostowy w zakresie liczby mieszkańców;
- relatywnie młodą populację;
- aktywne organizacje animujące życie lokalne;
- brak wyzwań wynikających zarówno z występowania dużej liczby osób ze szczególnymi potrzebami, jak również ich znaczącego udziału w ogóle populacji;
- rzekę Głogoczkówkę.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Jawornik

Za najważniejsze potencjały obszaru uznano:

- względnie młodą populację;
- atrakcyjność rezydencjonalną;
- relatywnie wysoki udział mieszkańców w życiu kulturalnym i społecznym;
- wysoki poziom aktywności obywatelskiej;
- działalność organizacji animujących aktywność społeczną;
- brak występowania problemów wynikających z dużej intensywności korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej;
- brak wyzwań wynikających zarówno z występowania dużej liczby osób ze szczególnymi potrzebami, jak również ich znaczącego udziału w ogóle populacji.

IV. Zdiagnozowany charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Wykonana pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji potwierdziła zasadność ich wyboru jako wymagających rewitalizacji. Zarówno w przypadku podobszarów rewitalizacji miejskiej, jak i podobszarów rewitalizacji wiejskiej dostrzegamy szczególną koncentrację problemów społecznych, potwierdzoną wnioskami z przeprowadzonych warsztatów.

Opracowana lista problemów ujawniła szczególną koncentrację powiązanych ze sobą problemów bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, a także pewnych problemów edukacyjnych. Potwierdza to koncentrację negatywnych zjawisk społecznych w wyznaczonych obszarach.

Na tę koncentrację nakładają się problemy przestrzenno-funkcjonalne związane z niską jakością terenów publicznych w podobszarach miejskich, niskim poziomem obsługi komunikacyjnej, niedostosowaniem rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru (szczególnie w jego miejskiej części) oraz niewystarczającym wyposażeniem w infrastrukturę społeczną podobszarów rewitalizacji wiejskiej.

Podobszar rewitalizacji miejskiej - Centrum

W sferze społecznej zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne związane są przede wszystkim z postępującymi w tej części miasta zjawiskami starzenia się populacji. Z uwagi na duży odsetek seniorów, konieczne jest podjęcie działań związanych z niwelowaniem występujących w Centrum barier przestrzennych i architektonicznych utrudniających tej grupie sprawne i bezpieczne poruszanie się. Istnieje również potrzeba analizy zasad sytuowania małej architektury pod kątem potrzeb różnych użytkowników.

Działania w sferze społecznej powinny zmierzać również do poprawy bezpieczeństwa w Centrum. Dotyczy to przede wszystkim sukcesywnego ograniczania skali wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, ale także narastających problemów związanych ze spożywaniem alkoholu w przestrzeniach publicznych oraz dystrybucją substancji psychoaktywnych.

Za zasadne uznać należy także działania ukierunkowane na budowanie i wzmacnianie więzi społecznych między mieszkańcami Centrum. Silna i zintegrowana wspólnota lokalna z pewnością będzie przyczyniać się do niwelowania negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych w Centrum.

Ważnym zagadnieniem rewitalizacyjnym w sferze gospodarczej jest określenie modelu rozwoju gospodarczego obszaru zabytkowego centrum, tak by lokalni przedsiębiorcy mogli uwzględnić go w swoich strategiach rozwojowych oraz skutecznie sprostać narastającej

konkurencji sklepów wielkopowierzchniowych. Powodzenie działań w tym zakresie zdaje się być warunkowana dynamiką procesów samoorganizacji środowiska przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Centrum.

W podobszarze rewitalizacji miejskiej - Centrum kluczowe jest przeorganizowanie zasad wykorzystania przestrzeni publicznych - stworzenie regulacji dotyczących sytuowania reklam, reorganizacja zasad parkowania, zmiana planu organizacji ruchu, opracowanie programu wykorzystania tych przestrzeni w ciągu całego roku. Z uwagi na duże nagromadzenie obiektów zabytkowych wskazane jest przygotowanie wsparcia instytucjonalnego dla właścicieli kamienic, którzy chcieliby podjąć działania rewaloryzacyjne.

Należy podjąć działania niwelujące deficyty w dostępności do publicznych terenów zieleni w Centrum, które polegać powinny nie tylko na tworzeniu nowych tego typu miejsc, ale przede wszystkim na rozwoju i doposażaniu w infrastrukturę już istniejących. Przestrzenie te powinny mieć wielofunkcyjny charakter oraz być dostępne dla zróżnicowanych grup użytkowników. Za zasadne uznać należy także podjęcie działań na rzecz utrzymania czystości przestrzeni publicznych położonych w Centrum.

Konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu poprawę jakości powietrza w Centrum, co powinno zostać osiągnięte w szczególności poprzez wymianę nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków. Ważne jest również podejmowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie skali zalań oraz podtopień w Centrum miasta będących skutkiem ulew i deszczy nawalnych.

Podobszar rewitalizacji miejskiej – Osiedle Tysiąclecia

Działania rewitalizacyjne adresowane do podobszaru Osiedle Tysiąclecia powinny w pierwszym rzędzie koncentrować się na przeciwdziałaniu zjawisku depopulacji tej części miasta oraz towarzyszącemu mu procesowi starzenia się ludności. Oba zjawiska sprawiają, że potrzeby coraz większej liczby seniorów zamieszkujących podobszar powinny stanowić centralny punkt interwencji adresowanej do tej części miasta.

Niezbędne jest także podejmowanie działań rewitalizacyjnych, których efektem będzie ograniczenia skali problemów ubóstwa i bezrobocia. Przeprowadzone analizy wskazują również, że zasadne jest podjęcie interwencji na rzecz poprawy kondycji rodzin zamieszkujących podobszar.

Rewitalizacja podejmowana w odniesieniu do Osiedla Tysiąclecia powinna uwzględniać działania ukierunkowane na poprawę jakości edukacji. Ponadto konieczne jest podjęcie działań zwiększających aktywność społeczną i obywatelską mieszkańców tej części miasta.

Jednocześnie niezbędne jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na podobszarze poprzez ograniczenie skali wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (zwiększenie bezpieczeństwa wokół szkoły podstawowej), jak również przeciwdziałanie dystrybucji substancji psychoaktywnych.

Na podobszarze konieczne są działania prowadzące do zwiększenia dostępności terenów zieleni, które stworzą mieszkańcom (w tym zwłaszcza seniorom i dzieciom) możliwość zaspokajania potrzeb związanych z wypoczynkiem i rekreacją.

Kluczowy problem, który powinien zostać rozwiązany w ramach działań rewitalizacyjnych dotyczy organizacji komunikacji wewnątrz Osiedla oraz parkowania na jego obszarze. Towarzyszący działaniom w tym zakresie systematyczny rozwój infrastruktury chodnikowej oraz rowerowej powinien wydatnie przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego. Jednocześnie z uwagi na duży odsetek osób o szczególnych potrzebach zamieszkujących podobszar, konieczne jest podjęcie działań związanych z analizą i niwelowaniem zdiagnozowanych barier przestrzennych i architektonicznych oraz instalacją infrastruktury ułatwiającej tym osobom przemieszczenia się.

Wśród potrzeb rewitalizacyjnych występujących na podobszarze zasadne jest wskazanie na konieczność stałego monitorowania stanu budynków mieszkalnych oraz sukcesywnego eliminowania pojawiających się problemów technicznych wynikających z ich długotrwałej eksploatacji.

W sferze środowiskowej istotne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie skali zalań oraz podtopień występujących w tej części miasta jako skutek ulew i deszczy nawalnych.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej - Jawornik

Działania rewitalizacyjne na podobszarze Jawornik powinny koncentrować się przede wszystkim na ograniczaniu skali bezrobocia oraz poprawie jakości edukacji. Nie bez znaczenia dla poprawy sytuacji tej części gminy pozostaje skuteczne rozwiązanie problemów związanych z bezpieczeństwem zamieszkującej ją ludności.

Konieczne jest zapewnienie odpowiedniego spływu wód rzek Głogoczówka i Sudzianka, które z uwagi na coraz częściej występujące deszcze nawalne, wzbierają i zalewają otaczające je tereny.

Konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu poprawę jakości powietrza w tej części gminy, co powinno zostać osiągnięte w szczególności poprzez wymianę nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków. Niezbędne jest również wsparcie na rzecz mieszkańców Jawornika zagrożonych ubóstwem energetycznym.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej - Głogoczów

Potrzeby rewitalizacyjne zidentyfikowane w ramach sfery społecznej na obszarze Głogoczowa wynikają przede wszystkim z postępujących procesów starzenia się zamieszkującej tę część gminy populacji. Kolejnym istotnym wyzwaniem, z którym powinna zmierzyć się rewitalizacja tego podobszaru jest poprawa jakości edukacji świadczonej

w miejscowej szkole podstawowej. Działania w tym zakresie powinny przyczyniać się w pierwszym rzędzie do zmniejszenia dystansu pomiędzy poziomem nauczania w tej placówce a poziomem pozostałych myślenickich szkół. W kontekście względnie wysokiego udziału roczników najmłodszych w populacji podobszaru jest to jedno z kluczowych wyzwań.

Działania rewitalizacyjne powinny przeciwdziałać zjawisku bezrobocia oraz uzależnienia od alkoholu.

W ramach rewitalizacji podobszaru powinny zostać zaadresowane zagrożenia związane z poziomem bezpieczeństwa. Dotyczy to zarówno wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu mienia i osób, utrzymania czystości i porządku, jak również bezpieczeństwa komunikacyjnego. Rozwój systemu komunikacyjnego funkcjonującego w tej części gminy służyć będzie nie tylko poprawie bezpieczeństwa mieszkańców, ale również zwiększy ich dostępność do miejsc świadczenia podstawowych usług publicznych.

Na podobszarze niezbędne jest systematyczne budowanie silnej i zintegrowanej wspólnoty lokalnej aktywnej w sferach społecznej, kulturalnej i obywatelskiej.

Działania rewitalizacyjne w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej powinny koncentrować się na przepływającej przez podobszar Głogoczówce. Z jednej strony niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego spływu jej wód, które z uwagi na coraz częściej występujące deszcze nawalne, wzbierają i zalewają otaczające ją tereny. Z drugiej strony konieczne jest wykorzystanie potencjału rzeki związanego z rekreacją i wypoczynkiem mieszkańców (zagospodarowanie terenów położonych wzdłuż rzeki na park linearny).

Jednocześnie rewitalizacja powinna ograniczać skalę problemów wynikających z przebiegu przez podobszar Zakopianki, która dzieli go na dwie części oraz stanowi główne źródło hałasu.

Konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niskiej emisji w tej części gminy, której źródłem w przypadku Głogoczowa są zarówno nieefektywne źródła ciepła wykorzystywane na potrzeby ogrzewania budynków oraz emisja liniowa. Zasadna jest kontynuacja wymiany nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła oraz poprawa efektywności energetycznej budynków. Niezbędne jest również wsparcie mieszkańców Głogoczowa zagrożonych ubóstwem energetycznym.

V. Wizja i cele działań rewitalizacyjnych

5.1. Wizja gminnego programu rewitalizacji

Wizja stanu obszaru rewitalizacji odpowiada na problemy i potrzeby zidentyfikowane w diagnozie opracowanej przy współudziale mieszkańców. Jednocześnie nawiązuje do zdefiniowanych w tym procesie lokalnych potencjałów. Efektem działań naprawczych podjętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030* będzie ograniczenie występujących negatywnych zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Na strukturę *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030* składa się **pięć celów** opisujących przyszły pożądany stan obszaru rewitalizacji. W ramach każdego celu rewitalizacji wyodrębniono **kierunki działania** (łącznie 29) reprezentujące typy przedsięwzięć i aktywności, które należy podjąć na rzecz urzeczywistnienia poszczególnych celów.

Pierwszy cel rewitalizacji koncentruje się na interwencji publicznej ukierunkowanej na przeciwdziałanie kryzysowi w sferze społecznej. Podejmowane w jego ramach działania mają przyczyniać się do systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, co ma zostać osiągnięte w szczególności poprzez projektowanie i dostarczanie usług publicznych stanowiących adekwatną odpowiedź na ich potrzeby. Wsparcie w ramach tego celu udzielane będzie wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji bez względu na ich wiek, sytuację zdrowotną lub materialną. Jednocześnie podejmowane będą działania ukierunkowane na stworzenie silnej, aktywnej i zintegrowanej wspólnoty mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Drugi cel związany jest z ożywieniem gospodarczym i skoncentrowany jest na podjęciu działań zmierzających do wzmocnienia potencjału działających w obszarze rewitalizacji podmiotów gospodarczych m.in. poprzez zdefiniowanie ich specjalizacji gospodarczych oraz stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi prowadzonych przez nie działalności.

Interwencja publiczna opisana w trzecim celu rewitalizacji koncentruje się na zwiększaniu dostępności oraz jakości przestrzeni publicznych oraz nieruchomości jako miejsc zaspokajania potrzeb mieszkańców związanych z wypoczynkiem, sportem, rekreacją, edukacją czy też kulturą. Imperatywem działań podejmowanych w ramach tego celu jest także kształtowanie przestrzeni publicznych, aby były one dostępne dla wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji bez względu na ich wiek, sytuację zdrowotną czy materialną.

Czwarty cel koncentruje się na zagadnieniach związanych z ochroną środowiska oraz budowaniem odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatyczne. Działania wdrażane w ramach tego celu będą przyczyniać się do stworzenia zdrowych, bezpiecznych i komfortowych warunków życia na obszarze rewitalizacji.

Ostatni cel dotyczy kwestii związanych z doskonaleniem szeroko rozumianej obsługi komunikacyjnej obszaru rewitalizacji. Ambicją interwencji publicznej opisanej w tym celu jest stworzenie warunków do sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się mieszkańców obszaru, co w konsekwencji będzie przyczyniać się do zwiększania dostępności do usług świadczonych przez podmioty publiczne i komercyjne.

Sformułowane w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030* cele odnoszą się do całego obszaru objętego rewitalizacją i zostały zdefiniowane na podstawie analiz oraz warsztatów z mieszkańcami. Tym samym wynikają one ze zidentyfikowanych negatywnych zjawisk koncentrujących się na terenach objętych rewitalizacją. Przyjęte do realizacji cele rewitalizacji są zatem komplementarne z występującymi na podobszarach problemami.

Skuteczne wdrożenie celów rewitalizacji oraz opisanych w ramach każdego z nich kierunków działania przyczyni się do urzeczywistnienia **WIZJI OBSZARU REWITALIZACJI**, zgodnie z którą będzie on:

miejszem, w którym wielopokoleniowa, aktywna i zintegrowana społeczność korzysta z wysokiej jakości życia oraz możliwości rozwoju osobistego i zawodowego dzięki łatwemu dostępowi do usług publicznych dla wszystkich jej członków bez względu na ich wiek, stan zdrowia czy sytuację zawodową. Miejszem zapewniającym wszystkim mieszkańcom dostęp do bezpiecznych, estetycznych, zielonych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb użytkowników. Miejszem odpornym na negatywne skutki zmian klimatu, w którym racjonalnie wykorzystywane oraz skutecznie chronione zasoby środowiska tworzą zdrowe i przyjazne warunki życia mieszkańców. Miejszem, do którego łatwo dotrzeć, zaś podróże w jego obrębie są bezpieczne, sprawne i wygodne.

5.2. Cele gminnego programu rewitalizacji

CEL 1.: WSPÓLNOTA LOKALNA CIESZĄCA SIĘ WYSOKĄ JAKOŚCIĄ ŻYCIA

- 1.1. Skuteczne zarządzanie zjawiskiem depopulacji obszaru rewitalizacji
- 1.2. Sprostanie wyzwaniom wynikającym z procesów starzenia się populacji
- 1.3. Działania na rzecz poprawy jakości kształcenia dzieci i młodzieży
- 1.4. Skuteczne wsparcie osób oraz rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną z powodu wieku, stanu zdrowia lub sytuacji materialnej
- 1.5. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo
- 1.6. Stworzenie oferty zwiększającej udział mieszkańców w kulturze poprzez wykorzystanie walorów miejscowego dziedzictwa
- 1.7. Zagwarantowanie warunków godnego i zdrowego zamieszkania poprzez podnoszenie standardów życia w budynkach wielorodzinnych
- 1.8. Działania na rzecz budowy zintegrowanej międzypokoleniowej wspólnoty lokalnej aktywnej w sferach społecznej i obywatelskiej

CEL 2.: KORZYSTNE WARUNKI DLA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI

- 2.1. Zdefiniowanie profilu gospodarczego Centrum miasta
- 2.2. Poprawa warunków lokalowych prowadzenia działalności gospodarczej
- 2.3. Wspieranie przedsiębiorców w ich staraniach o poszerzenie oferty i atrakcyjności świadczonych usług
- 2.4. Stworzenie platformy współpracy lokalnych przedsiębiorców
- 2.5. Stymulowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców

CEL 3.: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI ORAZ POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH UWZGLĘDNIAJĄCYCH POTRZEBY ZRÓŻNICOWANYCH GRUP UŻYTKOWNIKÓW

- 3.1. Rozwój oraz doposażenie istniejących przestrzeni publicznych i tym samym zapewnienie mieszkańcom możliwości zaspokajania potrzeb związanych z wypoczynkiem, kulturą, edukacją, rekreacją i sportem
- 3.2. Rozwój zielonej i błękitno-zielonej infrastruktury na rzecz zwiększania dostępności mieszkańców do nowych przestrzeni publicznych
- 3.3. Likwidacja barier architektonicznych i przestrzennych utrudniających lub uniemożliwiających sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji oraz ograniczających dostępność do miejsc świadczenia usług publicznych
- 3.4. Poprawa estetyki (m.in. poprzez walkę z chaosem reklamowym) oraz czystości przestrzeni publicznych
- 3.5. Zagospodarowanie nieużytków miejskich oraz remonty zdegradowanych budynków z przeznaczeniem na potrzeby lokalnej społeczności związane z jej aktywnościami społecznymi, edukacyjnymi, kulturalnymi, rekreacyjnymi
- 3.6. Skuteczna ochrona obiektów zabytkowych oraz nadawanie im nowych funkcji
- 3.7. Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych poprzez przeciwdziałanie występowaniu zachowań niebezpiecznych lub niepożądanych.

CEL 4.: CZYSTE I ZDROWE ŚRODOWISKO NATURALNE JAKO PODSTAWA ODPORNOŚCI OBSZARU REWITALIZACJI

- 4.1. Kontynuacja działań na rzecz ograniczenia zjawiska niskiej emisji, poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków
- 4.2. Wsparcie mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym
- 4.3. Budowanie odporności klimatycznej obszaru rewitalizacji, w tym ograniczanie skali zjawiska miejskiej wyspy ciepła oraz podejmowanie działań na rzecz ograniczenia częstotliwości oraz skali zalań i podtopień spowodowanych deszczami nawalnymi
- 4.4. Działania na rzecz ograniczenia skali emisji liniowej oraz zanieczyszczenia hałasem w okolicach Zakopianki

CEL 5.: SPRAWNY UKŁAD TRANSPORTOWY WSPIERAJĄCY BEZPIECZEŃSTWO ORAZ DOSTĘPNOŚĆ MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI DO USŁUG PUBLICZNYCH I KOMERCYJNYCH

5.1. Zmiana organizacji ruchu na obszarze rewitalizacji, której priorytetem jest zagwarantowanie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego

5.2. Reorganizacja zasad parkowania na obszarze rewitalizacji

5.3. Wspieranie pieszej oraz rowerowej mobilności mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury zapewniającej wygodne oraz bezpieczne przemieszczanie się oraz lepszą dostępność do usług publicznych

5.4. Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa komunikacyjnego dzieci w okolicach szkół i przedszkoli

5.5. Stworzenie warunków zapewniających pieszym sprawne i bezpieczne przekraczanie Zakopianki

5.3. Włączenie interesariuszy rewitalizacji partycypacja w procesie tworzenia i wdrażania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 został przygotowany **w procesie szerokiej partycypacji społecznej**, począwszy od formułowania problemów, a skończywszy na ustaleniu celów rewitalizacji. Ów partycypacyjny model przygotowania programu w Mieście i Gminie Myślenice charakteryzuje się:

- włączeniem w prace nad programem możliwie jak najszerszego kręgu partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji;
- stworzeniem warunków dających wyżej wymienionym podmiotom możliwość udziału w pracach nad programem od najwcześniejszych etapów;
- wykorzystaniem zróżnicowanych form partycypacji wykraczających poza tradycyjne formy wyrażania opinii i zgłaszania uwag;
- transparentnością wyrażającą się w bieżącym informowaniu interesariuszy o przebiegu prac nad programem.

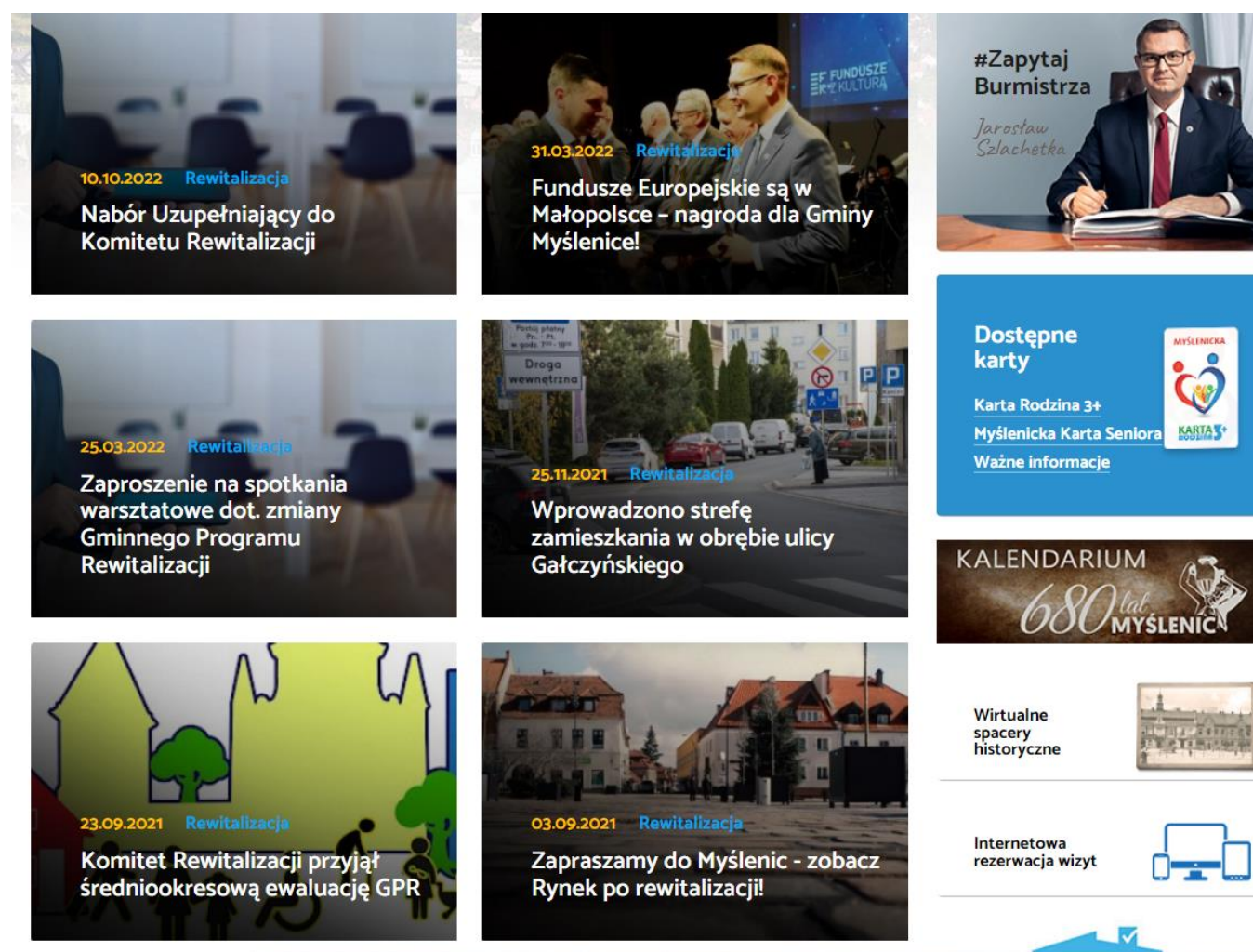
Powyższe zasady znajdą zastosowanie także w trakcie wdrażania oraz monitorowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030*.

Akcja informacyjna

W celu zainteresowania jak największej liczby mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz innych interesariuszy procesu rewitalizacji zarządzający procesem przygotowania GPR przeprowadzili akcję informacyjną, w ramach której głównym źródłem informacji była podstrona poświęcona rewitalizacji funkcjonująca w ramach oficjalnego serwisu internetowego Miasta i Gminy Myślenice („Rewitalizacja miasta”).

Jednocześnie informacje na temat prac nad programem oraz możliwości włączenia się w ten proces pojawiały się w lokalnych mediach (patrz m.in. <https://myslenicka24.pl/zaproszenie-na-spotkania-warsztatowe-dot-zmiany-gminnego-programu-rewitalizacji/>).

O planach oraz przebiegu prac na bieżąco informowany był Komitet Rewitalizacji, co miało miejsce w trakcie posiedzeń zorganizowanych w dniach 21 marca 2022 roku oraz 15 września 2022 roku.

Rys. 29. Fragment podstrony „Rewitalizacja miasta”

Źródło: <https://myslenice.pl/aktualnosci/rewitalizacja>

Metody i narzędzia partycypacji społecznej

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 wykorzystano szereg metod i narzędzi partycypacji społecznej. W szczególności zorganizowano otwarte spotkania z interesariuszami rewitalizacji, w trakcie których mieli oni okazję wyrazić swoje postulaty i oczekiwania względem planowanego w gminie procesu rewitalizacji.

- Warsztaty mapujące problemy z udziałem mieszkańców, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych mające na celu pogłębienie wiedzy o obszarach objętych rewitalizacją

Chcąc dobrze zmapować problemy dotyczące obszary objęte rewitalizacją oraz wskazać adekwatne do problemów cele zaplanowano serię warsztatów z różnymi grupami reprezentującymi interesariuszy procesu rewitalizacji. Obejmowały one:

- o warsztaty z udziałem mieszkańców podobszarów Centrum i Osiedle Tysiąclecia, które odbyły się w dniu 6 kwietnia 2022 r. od godziny 15.00 w Sali Konferencyjnej Muzeum Niepodległości (ul. Traugutta 11, Myślenice);
- o warsztaty z udziałem mieszkańców podobszarów Głogoczów i Jawornik, które odbyły się w dniu 8 kwietnia 2022 r. od godziny 15.00 w Sali Konferencyjnej Muzeum Niepodległości (ul. Traugutta 11, Myślenice);

- Spotkanie oraz spacer studyjny, którego celem była analiza możliwości zagospodarowaniu budynków Sokoła oraz kamienicy na potrzeby prowadzenia działalności przez organizacje pozarządowe (12 lipca 2022 r.)

W trakcie spotkania w którym uczestniczyli pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Myślenice, Centrum Usług Społecznych oraz ekspert ds. rewitalizacji dyskutowano możliwości stworzenia w obiektach stanowiących własność gminy miejsca aktywności dla myślenickich organizacji pozarządowych. Omówiono przykłady różnych działań podejmowanych w innych ośrodkach na terenie kraju, a następnie przeprowadzono spacer studyjny, którego celem była ocena stanu technicznego budynków, rozkładu pomieszczeń (brak inwentaryzacji architektonicznej) czy też potencjalnych funkcji jakie mogłyby pojawić się w tych budynkach po wejściu do nich organizacji pozarządowych.

- Spotkanie z myślenickimi organizacjami pozarządowymi (2 sierpnia 2022 r.), w trakcie którego dyskutowane potencjalne obszary (w tym rewitalizacja) współpracy pomiędzy lokalną administracją samorządową a sektorem społecznym.

- Warsztaty poświęcone zagospodarowaniu budynków Sokoła oraz kamienicy z pracownikami CUS (14 września 2022 r.)

W trakcie spotkania, które odbyło się w formule on-line, dyskutowano nad potrzebami lokalnego środowiska organizacji pozarządowych, zastanawiano się nad możliwymi partnerami społecznymi do planowanego zintegrowanego projektu rewitalizacyjnego. W trakcie spotkania przeprowadzono burzę mózgów prowadzącą do wygenerowania wstępnych propozycji rewitalizacyjnych. Rozmowa zwieńczona została wnioskami na temat priorytetów i celów.

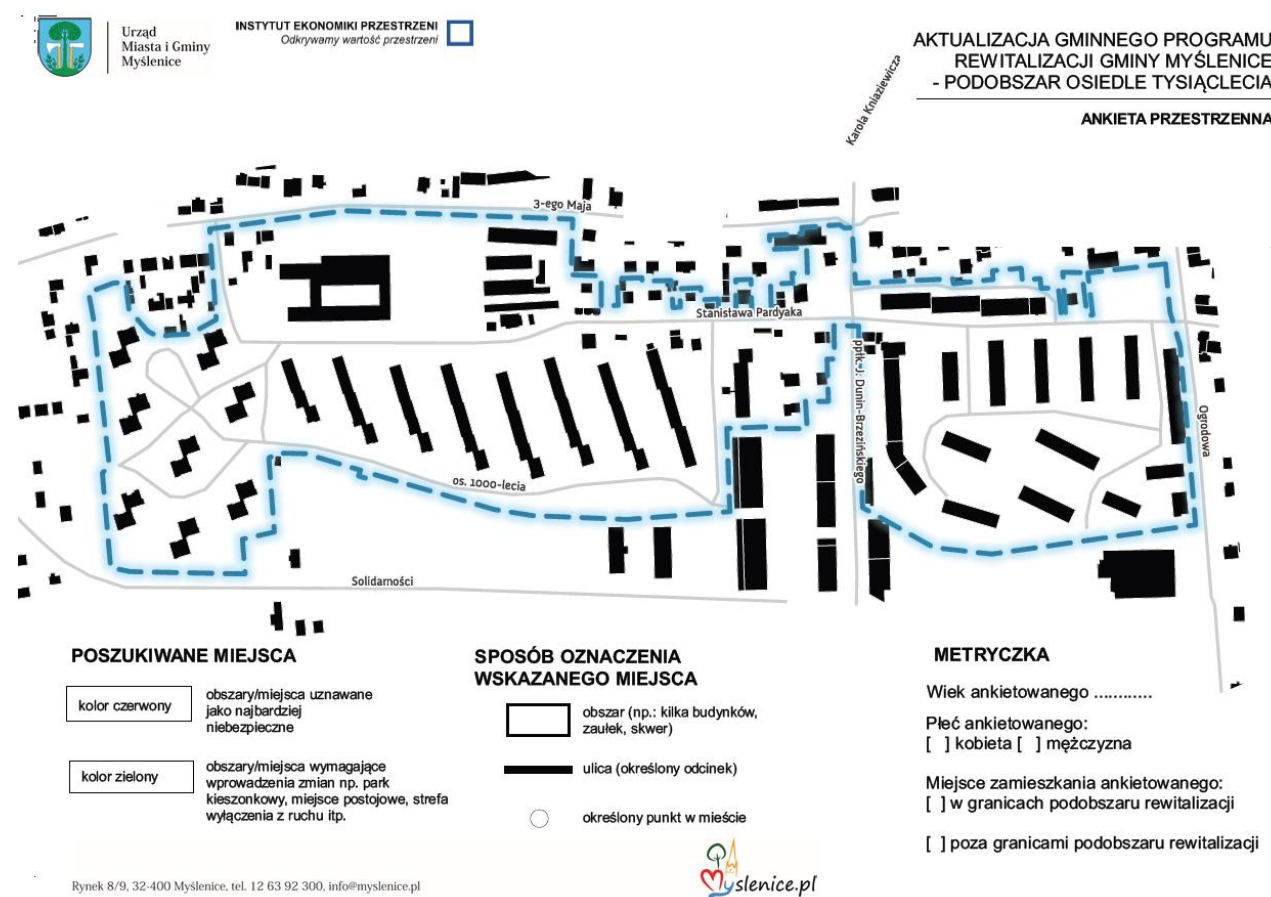
- Spacer badawczy oraz spotkanie z udziałem myślenickich organizacji pozarządowych zorganizowane w ramach konsultacji dotyczących rewitalizacji kamienicy przy ul. Rynek 27 (27 lutego 2023 r.)

Spotkanie z myślenickimi organizacjami pozarządowym rozpoczęło od spaceru badawczego, w trakcie którego uczestnicy zostali oprowadzeni po wnętrzach oraz bezpośrednim otoczeniu kamienicy przy ul. Rynek 27 w Myślenicach. Następnie uczestnicy udali się do siedziby Muzeum Niepodległości przy ul. R. Traugutta 11, gdzie

odbyła się druga część spotkania konsultacyjnego obejmująca: dyskusję, prezentację dotyczącą możliwości finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych do realizacji w kamienicy przy ul. Rynek 27 ze środków Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027 oraz prace warsztatowe w podgrupach, mające na celu identyfikację potrzeb i opracowanie wstępnych koncepcji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kamienicy przy ul. Rynek 27.

W trakcie powyższych spotkań starano się pogłębić wiedzę na temat zasygnalizowanych w toku prac nad diagnozą problemów. Warsztaty z udziałem interesariuszy procesu rewitalizacji prowadzone były z silną koncentracją na oddolnie generowanych ideach i naturalnie wyłaniających się potrzebach mieszkańców, które były następnie zderzane z ograniczeniami koncepcyjnymi wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Niezależnie od prowadzonych spotkań wśród mieszkańców Centrum oraz Osiedla Tysiąclecia przeprowadzono **geoankietę**, której celem było terytorialne określenie problemów występujących na miejskich podobszarach rewitalizacji.

Rys. 30. Geoankieta dotycząca podobszarów Centrum i Osiedle Tysiąclecia

W toku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji w dniach 27 marca – 14 kwietnia 2023 r. zorganizowano otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja będzie przyczyniać się do rozwiązania problemów zidentyfikowanych w trakcie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji. W ramach naboru poszukiwano przede wszystkim przedsięwzięć o charakterze:

- **zintegrowanym**, tj. koncentrujących się na rozwiązywaniu szerokiego spektrum problemów obszaru rewitalizacji;
- **partnerskim**, tj. realizowanych we współpracy podmiotów reprezentujących sektory publiczny, społeczny i gospodarczy.

W ramach naboru zgłoszonych zostało sześć przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które po uzyskaniu pozytywnego wyniku oceny formalnej, poddane zostały weryfikacji w oparciu o kryteria odnoszące się do:

- stopnia oddziaływania realizacji na rozwiązanie lub ograniczenie problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji;
- stopnia realności wdrożenia przedsięwzięcia, w tym zwłaszcza prawdopodobieństwa osiągnięcia deklarowanych rezultatów;
- zintegrowanego charakteru, odnoszącego się do stopnia w jakim realizacja przedsięwzięcia wpłynie nie tylko na rozwiązanie lub ograniczenie problemów społecznych, ale również pozostałych problemów (tj. gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych) zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji;
- wkładu własnego, odnoszącego się do skali zaangażowania środków pozostających w dyspozycji podmiotu zgłaszającego przedsięwzięcie w jego realizację;
- partnerskiego charakteru, odnoszącego się do realizacji przedsięwzięcia we współpracy z partnerami publicznymi, gospodarczymi lub społecznymi;
- przyczyniania się przez przedsięwzięcie do zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W wyniku przeprowadzonej oceny wszystkie zgłoszone przedsięwzięcia rekomendowane zostały do włączenia do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030.

Komitet Rewitalizacji stanowi kluczowy instrument zapewniający skuteczny udział interesariuszy w procesie przygotowania (aktualizacji), wdrażania, monitorowania i oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030. Komitet Rewitalizacji powołany został już w 2017 r., zaś 30 sierpnia 2021 r. Rada Miejska w Myślenicach Uchwałą nr 353/XXXIX/2021 przyjęła zmiany w zakresie zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji. Zgodnie z zapisami tej uchwały Komitet wspiera działania Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice w obszarze rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Burmistrza w

sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji. Ponadto Komitet uprawniony jest do:

- wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw i rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice;
- udziału w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Myślenicach i zarządzeń Burmistrza związanych z rewitalizacją.

Komitet podejmuje decyzje zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy swojego składu (w głosowaniu jawnym).

Komitet reprezentuje mieszkańców Miasta i Gminy Myślenice, interesariuszy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz inne grupy. W jego skład wchodzi nie więcej niż 25 osób reprezentujących:

- Radę Miejską w Myślenicach (nie więcej niż 7 przedstawicieli);
- przedsiębiorców (nie więcej niż 3 przedstawicieli);
- lokalnych organizacji pozarządowych (nie więcej niż 5 przedstawicieli);
- mieszkańców Myślenic (nie więcej niż 10 przedstawicieli);
- wydziały Urzędu Miasta i Gminy w Myślenicach oraz jednostki organizacyjne podległe samorządowi, które są odpowiedzialne za realizację zadań związanych z rewitalizacją (nie więcej niż 5 przedstawicieli).

Kandydatury na członków Komitetu Rewitalizacji zgłaszane są w drodze otwartego naboru. Członkowie Komitetu powoływani są w drodze zarządzenia Burmistrza, zaś ich kadencja trwa do czasu zakończenia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Sposób ukształtowania składu Komitetu Rewitalizacji, jak również przyjęta procedura powoływania jego członków dają gwarancję, iż gremium to będzie stanowić realną reprezentację interesariuszy rewitalizacji, w tym także partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

W toku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 przeprowadzony został nabór uzupełniający składu Komitetu Rewitalizacji. W dniach od 10 do 24 października 2022 r. wszyscy interesariusze zainteresowani włączeniem się w prace tego gremium mogli zgłaszać swoje kandydatury. W wyniku tak przeprowadzonej procedury Burmistrz Miasta i Gminy Myślenice powołał w skład Komitetu Rewitalizacji sześciu nowych członków (patrz Zarządzenie nr 269/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice z dnia 28 października 2022 roku w sprawie: zmiany składu Komitetu Rewitalizacji powołanego Zarządzeniem nr OA.0050.195a.2017 Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice z dnia 21 sierpnia 2017 roku, w sprawie: Komitetu Rewitalizacji, zmienionego Zarządzeniem nr OA.0050.275.2018 dnia 27

grudnia 2018 roku, zmienionego Zarządzeniem nr 72/2021 z dnia 7 kwietnia 2021 roku, zmienionego zarządzeniem nr 213/2021 z dnia 1 września 2021 roku).

Mając na uwadze wszystkie wyżej opisane inicjatywy zasadne staje się stwierdzenie, zgodnie z którym Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 opracowany został w modelu partycypacyjnym uwzględniającym zaangażowanie interesariuszy od najwcześniejszych etapów tego procesu. Co więcej, ustanowione przez samorząd lokalny rozwiązania i mechanizmy gwarantują partycypację interesariuszy także na etapie wdrażania oraz monitorowania i oceny programu.

VI. Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

6.1. Strategia Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032

Uchwalona w dniu 30 maja 2022 roku przez Radę Miejską w Myślenicach *Strategia Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032* stanowi najważniejszy dokument określający wizję oraz kierunki rozwojowe gminy w perspektywie nadchodzącej dekady.

Rewitalizacji, rozumianej jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane i skoncentrowane terytorialnie działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, poświęcono w strategii rozwoju Myślenic wiele miejsca. W kontekście niniejszego opracowania szczególną uwagę należy zwrócić na trzy fragmenty *Strategii* poświęcone rewitalizacji oraz instrumentarium za pomocą, którego zadanie to będzie realizowane w Myślenicach:

Rewitalizacja jako jedno z kluczowych działań zidentyfikowanych w *Strategii*

W ramach Obszaru „Życie” wskazane zostało działanie ukierunkowane na zwiększenie skuteczności działań rewitalizacyjnych prowadzonych w gminie poprzez nadanie im bardziej kompleksowego charakteru wyrażającego się w szczególności w większym zaangażowaniu społeczności lokalnej. Dzięki szerszemu uspołecznieniu prowadzonych w gminie procesów rewitalizacyjnych mieszkańcy zyskują realny wpływ na charakter oraz kierunki zmian zachodzących w ich miejscu zamieszkania.

Rewitalizacja jako przedmiot podstawowych zasad rozwoju przestrzennego gminy

Część spośród zdefiniowanych w *Strategii* zasad rozwoju przestrzennego Myślenic wprost odwołuje się do rewitalizacji jako zasadniczej przesłanki kształtowania przestrzeni. W tym kontekście przywołać należy zasady dotyczące:

- zmniejszenia presji na zajmowanie gruntów niezagospodarowanych poprzez stosowanie recydingu miejskiego, tj. nadanie priorytetu odnowie i kompleksowej rewitalizacji obszarów wykorzystywanych wcześniej oraz terenów wakujących,

w tym zagospodarowaniu terenów przemysłowych w celu ograniczenia powierzchni terenów o nawierzchni nieprzepuszczalnej i trudnoprzepuszczalnej;

- wskazania w polityce przestrzennej obszarów zdegradowanych i obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych oraz zaplanowania działań, które pozwolą przezwyciężyć zdiagnozowane problemy.

Wskazanie gminnego programu rewitalizacji jako jednego z dokumentów wykonawczych względem *Strategii*

Strategia realizowana będzie poprzez hierarchiczny oraz spójny pod względem metodycznym pakiet dokumentów (programów i planów) wykonawczych oraz instrumentów wdrożeniowych. Dokumenty te opracowywane będą zarówno w wyniku realizacji przez samorząd gminy obowiązku wynikającego z przepisów prawa, jak również będą stanowić przejaw jego własnych inicjatyw w zakresie polityk rozwojowych ukierunkowanych na pełniejsze wykorzystywanie potencjałów rozwojowych Myślenic, bądź też skuteczniejsze reagowanie na problemy hamujące rozwój gminy. Zgodnie z zapisami *Strategii* jednym spośród tego typu dokumentów jest gminny program rewitalizacji.

Rewitalizacja jako obszar strategicznej interwencji

W *Strategii* wyznaczone zostały terytoria mające szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju Myślenic, dla których przygotowane zostaną specjalne polityki publiczne ukierunkowane na wzmocnienie ich potencjałów lub zniwelowanie barier spowalniających ich rozwój (tzw. obszary strategicznej interwencji – OSI). Jednym z tego typu obszarów o znaczeniu lokalnym są *Obszary rewitalizacji wskazane na podstawie ustawy o rewitalizacji*.

W *Strategii* zawarto również wytyczne względem *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* i innych adekwatnych dokumentów kształtujących polityki przestrzenne, których uwzględnienie ma przyczynić się do zwiększenia skuteczności interwencji publicznej prowadzonej na obszarach rewitalizacji. Zgodnie z wytycznymi dokumenty te powinny określać:

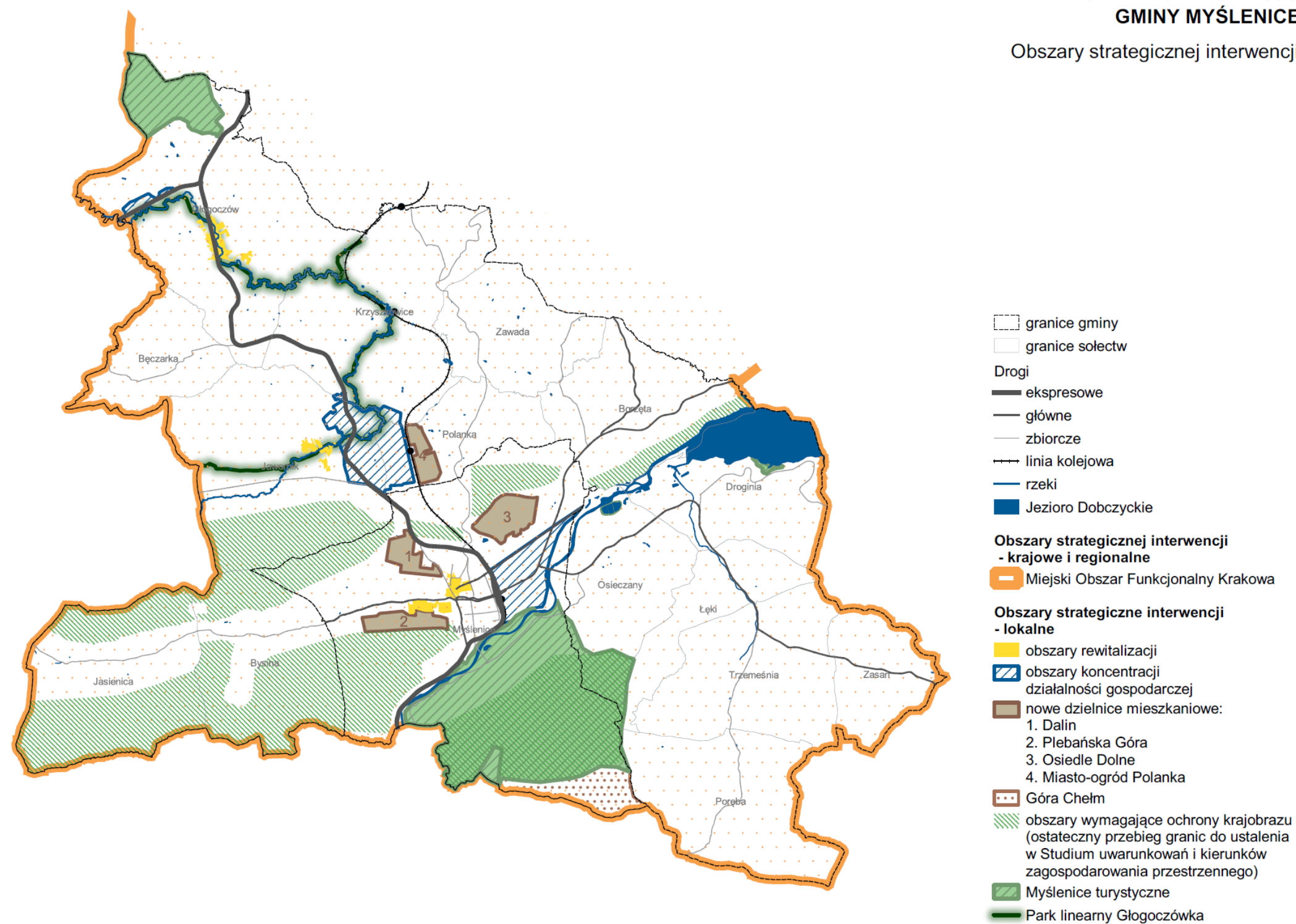
1. dokładną lokalizację wyznaczonych obszarów;
2. miejsca spotkań i integracji na wyznaczonych terenach wymagające modernizacji i zagospodarowania przestrzeni publicznych (wspólnych);
3. przestrzenie publiczne;
4. wymagające uzupełnienia ciągi pieszo-rowerowe, ścieżki rowerowe i chodnik oraz drogi zwiększające bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów umożliwiające korzystanie z przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
5. bariery przestrzenne dla ruchu pieszego i rowerowego oraz miejsca niezbędne do budowy kładek pieszo-rowerowych czy organizacji bezpiecznych przejść dla pieszych na drogach;

6. spójność przyjętych rozwiązań zawartych w *Gminnym Programie Rewitalizacji* z ustaleniami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* i w przypadku jej braku dokonać aktualizacji *Studium*;
7. obszary wyłączone z ruchu lub miejsca gdzie planuje się jego znaczące uspokojenie, np. poprzez wprowadzenie strefy tempo 30;
8. sposoby ochrony i eksponowania dziedzictwa kulturowego;
9. możliwe formy wykorzystania przestrzeni publicznych jak też zabudowy w sąsiedztwie głównego placu miejskiego.

Przytoczone fragmenty Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032 reprezentują zasadnicze powiązania pomiędzy tym dokumentem a gminnym programem rewitalizacji. Nie oznacza to jednakże, iż na kartach Strategii nie znajdziemy również innych działań, które wyznaczają ramy dla podejmowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W Tabeli nr 6 przedstawiono kierunki działań opisane w lokalnej strategii rozwoju, które stanowią podstawę dla działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie kryzysom w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MYŚLENICE

Obszary strategicznej interwencji

Rys. 31. Obszary strategicznej interwencji, w tym obszary rewitalizacji

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032

OBSZAR STRATEGII	KIERUNEK DZIAŁANIA	TYP NEGATYWNYCH ZJAWISK, NA KTÓRE ODPOWIEDŹ STANOWI KIERUNEK DZIAŁANIA					KIERUNKI DZIAŁANIA GPR
		Społ.	Gosp.	Środ.	Przeestrz-funkcj.	Tech.	
LUDZIE	Aktywni mieszkańcy zaangażowani w sprawy gminy						1.8.
	Zdecentralizowane i dostępne usługi						1.3.; 1.4.; 1.5.; 5.3.
ŻYCIE	Dobre miejsce do życia						1.1.; 1.2.; 1.7.
	Gmina wrażliwa społecznie						1.4.; 1.5.; 4.2.
	Wysoka jakość usług opiekuńczych i edukacyjnych świadczonych w gminie						1.3.
	Atrakcyjna oraz dostępna dla mieszkańców infrastruktura społeczna						3.1.; 3.2.; 3.5.; 3.6.
	Wysokiej jakości przestrzenie publiczne						3.1.; 3.2.; 3.3.; 3.4.; 3.5.; 3.6.; 3.7.
	Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy - Bezpieczna gmina						3.7.; 5.1.; 5.4.; 5.5.
ZARZĄDZANIE	Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy oraz gminne jednostki organizacyjne						1.3.; 1.4.; 1.5.; 5.3.
MOBILNOŚĆ	Bezpieczna przestrzeń dla pieszych i rowerzystów						3.3.; 5.1.; 5.3.; 5.4.; 5.5.
ŚRODOWISKO	Czyste powietrze gwarantujące wysoką jakość życia oraz zdrowie mieszkańców						4.1.; 4.2.; 4.4.
	Gmina odporna na negatywne skutki zmian klimatu						4.1.; 4.3.
	Czysta i niezaśmiecona gmina						3.4.
EKONOMIA	Kadry lokalnej gospodarki						1.5.; 1.4.; 2.5.
	Myślenice atrakcyjnym miejscem prowadzenia działalności gospodarczej						2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5

Tab. 6 Powiązania pomiędzy kierunkami działania opisanymi w Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032 oraz Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032

6.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Myślenice na lata 2023-2030

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji kluczową przesłanką podjęcia działań rewitalizacyjnych jest występowanie na danym obszarze kryzysu o charakterze społecznym przejawiającym się w szczególności koncentracją takich negatywnych zjawisk jak:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- przestępczość,
- wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom edukacji,
- niski poziom kapitału społecznego,
- niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Działania podejmowane przez interesariuszy rewitalizacji, których celem jest wyprowadzenie danego obszaru z sytuacji kryzysowej powinny w pierwszym rzędzie zostać ukierunkowane na wygaszenie kryzysu o charakterze społecznym. Owo wyeksponowanie znaczenia w ramach rewitalizacji interwencji o charakterze społecznym powoduje, że z perspektywy skuteczności działań podejmowanych na kanwie gminnego programu rewitalizacji szczególnego znaczenia nabierają jego powiązania z celami wyznaczonymi w strategii rozwiązywania problemów społecznych będącej najważniejszym spośród opracowywanych na poziomie lokalnym dokumentem ukierunkowanym na przeciwdziałanie kryzysowi w sferze społecznej.

W dniu 27 stycznia 2023 roku Rada Miejska w Myślenicach uchwaliła *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Myślenice na lata 2023- 2030*, w której określono wizję zgodnie, z którą Myślenice mają stać się gminą, która w oparciu o współpracę międzyinstytucjonalną i międzysektorową, zapewnia swoim mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne oraz świadczy usługi społeczne podnoszące jakość życia społeczności lokalnej, zgodnie z zasadą powszechności, równości szans i niedyskryminacji.

Podejmowane na podstawie gminnego programu rewitalizacji działania będą przyczyniać się do urzeczywistnienia powyższego stanu poprzez systematyczne wyprowadzanie z sytuacji kryzysowej tych części Myślenic, które zostały objęte obszarem rewitalizacji. Skuteczność

działań podejmowanych w tej części miasta i gminy warunkowana jest istotnym poziomem powiązań pomiędzy zapisami *Strategii* oraz gminnego programu rewitalizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono cele strategiczne oraz cele operacyjne opisane w *Strategii*, do których nawiązywać będzie interwencja podejmowana na podstawie zapisów gminnego programu rewitalizacji.

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁANIA GPR
Rozwój środowiskowego systemu wsparcia rodzin i dzieci	Wspieranie rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1.4.
	Zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i emocjonalnej	1.3.
Zapewnienie dostępu do usług społecznych i aktywizacji seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami	Rozwój infrastruktury pomocowej skierowanej do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, odpowiadający na ich aktualne zapotrzebowanie	1.1.; 1.2.; 1.4.; 1.8.; 3.3.
	Wspieranie i rozwój form aktywizacji osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz zwiększanie poziomu ich integracji ze społecznością lokalną	
Doskonalenie systemu wsparcia osób uzależnionych, w tym dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi	Zwiększenie dostępności poradnictwa i leczenia osobom uzależnionym i współuzależnionym, a także rozwój ruchu samopomocowego w Gminie	1.4.; 1.8.; 3.7.
	Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych	
Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy w rodzinie, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń	Rozwój lokalnego systemu wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego modelu pomocy	1.4.
	Podnoszenie wrażliwości społeczności lokalnej w zakresie właściwego reagowania na zaobserwowane sytuacje przemocowe oraz podnoszenie świadomości w zakresie problemu przemocy	1.8.
Kształtowanie i rozwój włączającego (inkluzywnego) rynku pracy	Zwiększenie szans na lokalnym rynku pracy poprzez aktywizację społeczno-zawodową	1.5.; 2.5.

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁANIA GPR
Zmniejszenie skali ubóstwa oraz wzmacnianie potencjału osobistego beneficjentów pomocy społecznej	Upowszechnianie aktywnych form pomocy społecznej w celu poprawy sytuacji osób żyjących w niedostatecznych warunkach socjalnych oraz zagrożonych wykluczeniem	1.4.; 1.7.
Rozwój usług społecznych szczególnie w formie zdeinstytucjonalizowanej, w celu ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców	Rozwój infrastruktury pomocowej w zakresie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego oraz edukacja społeczności lokalnej w zakresie zaburzeń psychicznych	1.4.
Budowanie i rozwój trójstronnego partnerstwa	Wzmacnianie partnerstwa publiczno-prywatnego pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem pozarządowym oraz sektorem prywatnym	1.4, 2.4, 2.5

Tab. 7. Powiązania pomiędzy Strategią Rozwiązywania Problemów dla Gminy Myślenice Społecznych na lata 2023-2030 a Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Myślenice na lata 2023-2030

6.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice

Zmiana *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice* przyjęta została na podstawie uchwały Nr 407/LVIII/2010 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 31 maja 2010 roku.

Działania w zakresie rewitalizacji podejmowane na podstawie gminnego programu rewitalizacji pozostają w ścisłym związku z opisanymi w Studium podstawowymi celami rozwoju gminy. Konsekwentne wdrażanie zapisów gminnego programu rewitalizacji będzie przyczyniać się do osiągnięcia celów rozwojowych odnoszących się do:

1. Rozwoju gospodarczego gminy:

- intensyfikacja wykorzystania istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
- wyznaczenie nowych terenów dla zainwestowania (m.in. mieszkaniowego, usługowego i produkcyjnego) oraz wykorzystanie istniejących terenów w obszarach już posiadających dogodną dostępność komunikacyjną i możliwości wyposażenia w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej;
- wykorzystanie na cele inwestycyjne terenów zdegradowanych i posiadających niską przydatność rolniczą;
- wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

2. Podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców:

- prowadzenie racjonalnej polityki lokalizacyjnej, wskazującej tereny możliwe do zagospodarowania na cele mieszkaniowe i cele związane z obsługą mieszkalnictwa oraz lokalizacji funkcji ogólnomiejskich;
- modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych, realizowaną na podstawie programów rewitalizacji i renowacji;
- modernizacja istniejących terenów rekreacji i sportu realizowana na podstawie programów rewitalizacji i renowacji;
- zapewnienie warunków dla realizacji programu usług publicznych i sprzyjaniu inicjatywom tworzenia usług komercyjnych związanych z obsługą ludności;
- wprowadzenie terenów zieleni urządzonej w mieście;
- eliminacja barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

3. Ochroną środowiska naturalnego - wiążącą się z utrzymaniem obecnych wartości dla przyszłych pokoleń i odpowiednim gospodarowaniem zasobami środowiska oraz jej zrównoważonym rozwojem.

4. Ochroną wartości kulturowych - związaną z występującymi na obszarze gminy zespołami i obiektami zabytkowymi, wiążącą się z utrzymaniem tych wartości dla przyszłych pokoleń, zapewniającą atrakcyjność gminy.

5. Wzrostem atrakcyjności turystycznej:

- a. rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- b. opieka nad dziedzictwem kulturowym poprzez utrzymanie tych wartości dla przyszłych pokoleń, zapewniająca atrakcyjność obszaru gminy;
- c. utrzymanie lub w miarę możliwości poprawa warunków ochrony środowiska naturalnego, takie gospodarowanie zasobami środowiska, które zapewni utrzymanie atrakcyjności gminy oraz jej zrównoważony rozwój.

Na podstawie przyjętych w Studium celów rozwojowych gminy Myślenice oraz ustalonych zasięgów kompleksów funkcjonalno-przyrodniczych określonych na podstawie predyspozycji użytkowania oraz walorów przyrodniczych i kulturowych, na obszarze gminy wydzielone zostały trzy podstawowe sfery:

- 1. urbanizacji**, w której podstawowym kierunkiem działań jest utrzymanie, kontynuacja, porządkowanie i rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz działalności produkcyjnej i gospodarczej przy zachowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Podstawowym kierunkiem działań w tej strefie jest również realizacja systemu zieleni, tworzonego na bazie istniejących zasobów przyrodniczych poprzez utrzymanie istniejących terenów zieleni urządzonej, jej porządkowanie, powiększanie oraz wykształcenie wyraźnego systemu zieleni;
- 2. terenów rolnych i otwartych**, gdzie podstawowym kierunkiem działań jest utrzymanie przyrodniczego charakteru terenu i kontynuacja dotychczasowego rolnego użytkowania z dopuszczeniem ekstensywnego rozwoju zainwestowania;
- 3. terenów lasów i zazieleni**, gdzie podstawowym kierunkiem działań jest utrzymanie i kontynuacja jego przyrodniczego charakteru i istniejącego leśnego użytkowania, wspomagane zalesieniami nowych powierzchni.

W poniższej tabeli przedstawiono, zakres w jakim realizacja gminnego programu rewitalizacji będzie wspierać podstawowe funkcje realizowane na terenie Myślenic:

FUNKCJA	OGÓLNE KIERUNKI ROZWOJU	KIERUNKI DZIAŁANIA GPR
MIESZKALNICTWO	lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach dogodnych pod względem fizjograficznym, uwzględniając nasłonecznienie, poziom wód gruntowych, strefy zagrożenia osuwiskami, przewietrzanie	1.7.
	sytuowanie zabudowy mieszkaniowej poza strefami uciążliwości komunikacyjnych i przemysłowych (hałas, zanieczyszczenia)	1.7.
	sukcesywny i połączony rozwój układu komunikacyjnego oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wraz z powiększaniem terenów mieszkaniowych	1.7.
USŁUGI	wzmacnianie rangi i funkcji miasta i gminy poprzez rozwój usług dla ludności nie tylko gminy, lecz także województwa	1.3.; 1.4.; 1.5.;
	lokalizacja usług oświaty (szkolnictwo wyższe, policealne, specjalistyczne) w mieście Myślenice	1.3.
	zapewnienie obiektom usługowym wystarczającej liczby miejsc parkingowych	5.1.; 5.2.
	dostosowanie obiektów usługowych i przestrzeni wokół nich dla potrzeb osób niepełnosprawnych	3.3.
	wprowadzanie zieleni urządzonej jako funkcji towarzyszącej usługom	3.1.; 3.2.
ZIELEŃ	stworzenie systemu przyrodniczego – na bazie istniejących zasobów – uwzględniającego różne formy zieleni (lasy, łąki, grupy zadrzewień, parki miejskie, szpalery i aleje drzew)	3.1.; 3.2.
	zwiększenie udziału zieleni leśnej i parkowej w ogólnej powierzchni gminy	3.1.; 3.2.
	wytworzenie ciągu korytarzy ekologicznych połączonych w system zieleni łączącego różne formy zieleni, a także obszary usług, których funkcją uzupełniającą jest zieleń	3.2.
WODY	możliwość wykorzystania zasobów wodnych gminy na cele sportowo-wypoczynkowe oraz na cele rekreacyjne zgodnie z przepisami odrębnymi	3.1.; 3.2.
	tworzenie korytarzy ekologicznych dla cieków wodnych, a w ich ramach dopuszcza się możliwość wyznaczenia tras rekreacyjnych wzdłuż cieków wodnych	3.2.

Tab. 8. Powiązania pomiędzy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice dla Gminy Myślenice a Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice

VII. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rozwinięciem i operacjonalizacją celów i kierunków działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-20230 są przewidziane do realizacji przedsięwzięcia. W ramach działań przeznaczonych do realizacji znalazło się sześć **podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, w tym trzy zgłoszone przez podmioty podległe lokalnemu samorządowi oraz trzy, których autorami są interesariusze rewitalizacji.

Specyfika procesów rewitalizacyjnych sprawia, że również relatywnie niewielkie (pod względem kosztów i skali oddziaływania) przedsięwzięcia zgłaszane przez organizacje pozarządowe i grupy mieszkańców są ważne dla końcowego efektu rewitalizacyjnego. Służyć one będą bowiem budowie kapitału społecznego, wzmacnianiu zaufania i potwierdzeniu możliwości wpływu mieszkańców na proces rewitalizacji.

Należy również pamiętać, iż problemy obszaru rewitalizacji wynikają z wieloletnich zaniedbań i nawarstwiania się różnych negatywnych zjawisk, a ich rewitalizacja jest procesem długofalowym. W związku z tym, nawet jeśli w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych sytuacja w jakimś zakresie się poprawi, aby uzyskać długofalowy efekt należy kontynuować rozpoczęte działania, tak aby utrwalić pozytywne zmiany i dać szansę na efekt kuli śnieżnej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 1-5 stanowią składowe **przedsięwzięcia zintegrowanego** o nazwie *Rewitalizacja Myślenic w oparciu o potencjał Kamienicy Obońskich*. W poniższej tabeli zaprezentowane zostały podstawowe informacje dotyczące tego przedsięwzięcia. W kolejnych tabelach zawarto szczegółowy opis poszczególnych jego składowych, obejmujący zwłaszcza ich planowany zakres przedmiotowy, wzajemne powiązania oraz charakterystykę ich zgodności z *Programem Regionalnym Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027*.

PRZEDSIĘWZIĘCIE ZINTEGROWANE: REWITALIZACJA MYŚLENIC W OPARCIU O POTENCJAŁ KAMIENICY OBOŃSKICH

UZASADNIENIE REALIZACJI CELÓW GPR ORAZ ZINTEGROWANEGO CHARAKTERU PRZEDSIĘWZIĘCIA	WSKAŹNIKI		PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE TWORZĄCE WIĄZKĘ		BENEFICJENT	PLANOWANE ŹRÓDŁA FINASOWANIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ WKŁADU UE (EURO*)	ORIENTACYJNY MAKSYMALNY HARMONOGRAM REALIZACJI
	NAZWA	OCZEKIWANA WARTOŚĆ	NR	NAZWA				
<p>Przedsięwzięcie będzie realizować poniższe cele rewitalizacji określone w GPR:</p> <p>1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia. <i>Realizacja przedsięwzięcia zintegrowanego przyczyni się do rozwiązania występujących na obszarze rewitalizacji problemów związanych z depopulacją oraz starzeniem się ludności. Ponadto działania zaplanowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą przyczyniać się do poprawy sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną (w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami). Dzięki realizacji przedsięwzięcia mieszkańcy uzyskają dostęp do atrakcyjnej oferty kulturalnej bazujących na lokalnym dziedzictwie. Wzmocnione zostaną więzi łączące lokalną społeczność, za jej członkowie będą bardziej aktywni w sferach społecznej i obywatelskiej.</i></p> <p>2.: Korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji. <i>Dzięki realizacji przedsięwzięcia wzmocniona zostanie przedsiębiorczość mieszkańców obszaru rewitalizacji, co przyczyni się do poprawy ich sytuacji materialnej, a tym samym uchroni przed marginalizacją.</i></p> <p>3.: Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników. <i>Dzięki realizacji przedsięwzięcia obiekty zabytkowe uzyskają nowe funkcje, zaś istniejące przestrzenie publiczne zostaną wyposażone w infrastrukturę umożliwiającą mieszkańcom obszaru rewitalizacji skuteczne zaspokajanie potrzeb związanych z uczestnictwem w kulturze, edukacją i wypoczynkiem. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do likwidacji barier utrudniających poruszanie się w obrębie obszaru rewitalizacji (zwłaszcza osobom o szczególnych potrzebach).</i></p> <p>Uzasadnienie zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia Interwencja publiczna realizowana poprzez przedsięwzięcie stanowi wieloaspektową odpowiedź na lokalnie występujący kryzys (zwłaszcza w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej) zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji. Tym samym stanowi ona zespół działań stawiających sobie za cel pełne przywrócenie do życia obszaru rewitalizacji tak, aby poprawie uległa jakość życia jego mieszkańców. Przedsięwzięcie obejmuje zarówno działania o charakterze infrastrukturalnym (przedsięwzięcie 1) oraz miękkim (przedsięwzięcia 2-5). W jego skład wchodzi pakiet przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).</p>	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]	0,18	1	Kompleksowa modernizacja zabytkowej Kamienicy Obońskich	Gmina Myślenice <u>Partner:</u> Centrum Usług Społecznych w Myślenicach	FEM 21-27 CS 5(i)	2 892 862 - 3 857 149	2025-2027
	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]	3 500	2	Centrum Aktywności Lokalnej – Lokalne Centrum Wspierania Rodziny	Centrum Usług Społecznych w Myślenicach <u>Partnerzy:</u> Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjnych Progres w Myślenicach Stowarzyszenie Klub Dylematy Mamy i Taty Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Gminy Myślenice	Środki UE inne niż FEM 21-27	181 513	I kw. 2026-IV kw.2027
	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m ²]	250	3	Strefa Seniora	Centrum Usług Społecznych w Myślenicach <u>Partnerzy:</u> Fundacja PROFILOGOS, Związek Emerytów i Rencistów	Środki UE inne niż FEM 21-27	199 664	I kw. 2026-IV kw.2027
	Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji [osoby]	4 637 (w tym 4 247 na podobszarach Centrum i Os. Tysiąclecia)	4	Centrum Integracji Obywatelskich u Obońskich	Fundacja Sztuki Przygody i Przyjemności ARTS <u>Partnerzy:</u> Fundacja Owocna Koło Gospodyń Górne Przedmieście	Środki UE inne niż FEM 21-27	54 454	2025-2027
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]	30	5	Inkubator Społeczno-Edukacyjny	Fundacja Optymalnego Rozwoju Edukatorów Dostępności Uniwersalnej "FOR EDU" <u>Partnerzy:</u> Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Myślenicach Warsztaty Terapii Zajęciowej w Myślenicach Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Gminy Myślenice Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Środki UE inne niż FEM 21-27	45 378	Od 2027 działalność ciągła
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]	100							

* wg średniego kursu dla okresu 2016-2022 1 EUR=4,4074

Nazwa przedsięwzięcia	KOMPLEKSOWA MODERNIZACJA ZABYTKOWEJ KAMIENICY OBOŃSKICH [1]
Lider przedsięwzięcia	Gmina Myślenice
Partnerzy	Centrum Usług Społecznych w Myślenicach (CUS)
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie będzie polegać na przeprowadzeniu szeregu prac budowlanych służących modernizacji, odnowieniu oraz nadaniu nowych funkcji zabytkowej Kamienicy Obońskich. Dzięki realizacji inwestycji Gmina Myślenice będzie dysponować obiektem, który docelowo zostanie przeznaczony dla organizacji, instytucji i podmiotów świadczących usługi społeczne dla mieszkańców miasta i gminy Myślenice. Budynek zostanie przeznaczony min. na organizację szkoleń, zajęć, miejsce spotkań mieszkańców, siedzibę/-y instytucji działających społecznie. Działalność ww. instytucji ma w dać w dłuższej perspektywie efekt społeczny ożywiający i napędzający obszar Centrum Myślenic – Rynek. Planowane są min. prace w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków dotyczące rozbiórki części obiektów, dostosowania instalacji, dobudowania windy, dostosowania pomieszczeń i zewnętrznych części obiektu.
Powiązania z innymi przedsięwzięciami	Przedsięwzięcie powiązane jest z przedsięwzięciami: 2, 3, 4 i 5, które będą realizowane w zrewitalizowanej Kamienicy Obońskich. Dzięki ścisłemu powiązaniu wspomnianych przedsięwzięć powstanie kompleksowa oferta adresowana do obszaru rewitalizacji oraz zamieszkującej go społeczności. Realizacja pakietu przedsięwzięć nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania: 1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.6. oraz Cel 3.: Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników, w tym kierunki działania: 3.1.; 3.3.; 3.6.
Uzasadnienie realizacji celów GPR	Zidentyfikowany w trakcie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji znaczny spadek populacji w wieku produkcyjnym może wpływać m.in. na takie kwestie, jak: ograniczenie popytu na część oferty sportowej, edukacyjnej, kulturalnej czy gastronomicznej kierowanej do ludzi młodych. Okolice myślenickiego Rynku zamieszkuje coraz więcej ludzi w wieku poprodukcyjnym i seniorów. Problem dużej liczby seniorów, przy jednoczesnym braku oferty dla nich stanowi jedną z barier społecznych, które występują w Centrum. Dzięki realizacji przedsięwzięcia powstaną miejsca, a partner (CUS) zapewni ofertę programową w postaci spotkań, działań i aktywizacji seniorów. Dzięki realizacji przedsięwzięcia zostanie zwiększony zakres oferty publicznej/społecznej, zaś do Centrum powrócą ludzie młodzi i wzrośnie poziom przedsiębiorczości. Natężenie pomocy społecznej mierzone liczbą klientów CUS w przeliczeniu na 100 mieszkańców uległo w okresie 2015-2020 zasadniczemu ograniczeniu. Wynika to z zaangażowania pracowników CUS i prowadzeniu szeregu działań aktywizacyjnych. Co więcej, korzystna była nie tylko dynamika tego procesu, ale również jego relacja do wartości dla całej gminy. Dotychczasowe działania CUS dają więc mierzalne efekty. CUS potrzebuje do prowadzenia swojej działalności

Nazwa przedsięwzięcia	KOMPLEKSOWA MODERNIZACJA ZABYTKOWEJ KAMIENICY OBOŃSKICH [1]
	odpowiednio dostosowanych pomieszczeń, które będą mogły zostać udostępnione w efekcie realizacji projektu. Realizację przedsięwzięcia uzasadnia również konieczność zaspokojenia potrzeb osób o szczególnych potrzebach, które stanowią 34,6% populacji (stan na 2021 r.). Podczas konsultacji towarzyszących opracowaniu GPR mieszkańcy podobszaru podnosili kwestię braków w zakresie infrastruktury ułatwiającej poruszanie się po mieście osobom o szczególnych potrzebach w zakresie dostępności. W szczególności zwracano uwagę na zbyt małą liczbę ławek. Ponadto, rosnąca liczba najmłodszych mieszkańców podobszaru znalazła odzwierciedlenie w uwagach dotyczących konieczności uzupełnienia infrastruktury dla dzieci. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się także do budowy i wzmocnienia lokalnej społeczności. W opinii mieszkańców, podobszar Centrum charakteryzuje słabe więzi społeczne, czego efektem jest brak poczucia wspólnoty. Nowa, zmodernizowana infrastruktura ma na celu pobudzenie takich aktywności i więzów społecznych. Mając na uwadze powyższe realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia celów rewitalizacji 1. i 3. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie ilości mieszkańców korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury; • pobudzenie aktywności mieszkańców pod kątem przedsiębiorczości; • atrakcyjność rynku i oferty dodatkowej, jaka zostanie wygenerowana przez instytucje społeczne korzystające z powierzchni powinna zwiększyć ilość lokali usługowych w najbliższym sąsiedztwie; • nawiązanie nowych relacji z mieszkańcami (w tym grup niepełnosprawnych, dzieci, seniorów); • poprawę wizerunkową Rynku oraz bezpieczeństwa użytkowników; • zagospodarowanie najbliższej okolicy Kamienicy Obońskich, na której będzie istniała możliwość wykorzystania do zajęć, spotkań.
Zgodność przedsięwzięcia z FEM 2021-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie miasta średniego będącego miastem powiatowym. • Przedsięwzięcia obejmuje wsparcie inwestycyjne istniejącego zdegradowanego obiektu budowlanego, któremu zostaną przywrócone lub nadane nowe funkcje (społeczne, kulturalne, edukacyjne). W ramach przedsięwzięcia realizowane będą działania związane z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem. • Przedsięwzięcie będzie realizowane w duchu Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB). • W ramach przedsięwzięcia będą wspierane elementy infrastruktury drogowej stanowiące jego nieodłączny element, zaś ich wartość nie przekroczy 15% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. • Przedsięwzięcie uwzględnia dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury przyczyniającej się do zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych. • W ramach przedsięwzięcia prowadzone będą prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające oraz roboty budowlane przy zabytkach nieruchomości umożliwiające nadanie im nowych funkcji.

Nazwa przedsięwzięcia	KOMPLEKSOWA MODERNIZACJA ZABYTKOWEJ KAMIENICY OBOŃSKICH [1]		
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie pomieszczeń, montaż windy, właściwe oznakowanie budynku i okolicy, organizacja zajęć dedykowanym grupom, cykliczne spotkania, zdarzenia pobudzone przez Gminę Myślenice i instytucje społeczne		
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja wszystkich powierzchni w zakresie m² - 700 m²; • Udostępnienie pomieszczeń na potrzeby działalności społecznych różnych instytucji – co najmniej 15 pomieszczeń; • Stworzenie 100 m² przyjaznej infrastruktury wokół budynku; • Montaż 1 sztuki windy – poprawa dostępności. 		
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Pobudzenie działalności w okolicy Kamienicy Obońskich i na Rynku – 30 spotkań rocznie; • Organizacja warsztatów i spotkań w budynku dla mieszkańców 100 rocznie; • Ilość mieszkańców korzystających z infrastruktury rocznie – 3000; • Wskaźnika zadowolenia społecznego (ankiety) – wzrost o 5% rocznie. 		
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Rynek 27, 32-400 Myślenice		
Szacunkowa wartość	15-20 mln PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	CS 5(i)
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia		Rok zakończenia
	2025		2027

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ Lokalne Centrum Wspierania Rodziny [2]
Lider przedsięwzięcia	Centrum Usług Społecznych w Myślenicach (CUS)
Partnerzy	Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjnych Progres w Myślenicach Stowarzyszenie Klub Dylematy Mamy i Taty Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Gminy Myślenice
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	<p>Kamienica Obońskich zlokalizowana w obszarze Centrum stanie się przestrzenią podejmowania inicjatyw oddolnych, społecznych, pozarządowych przez mieszkańców oraz miejscem wsparcia rodzin. Chcemy rozwijać działania dotychczas realizowane przez Centrum Aktywności Lokalnej umiejscowione w tej lokalizacji. CAL ma być otwartym, niekomercyjnym miejscem spotkań i wsparcia. Planowana oferta adresowana jest do przede wszystkim do mieszkańców Centrum w odpowiedzi na słabe więzi społeczne, rosnącą populację osób starszych (w tym wieku sędziwym) deklarowaną przez mieszkańców niską jakość życia w Centrum (mało aktywności na Rynku, słaby dostęp do zieleni, architektoniczne bariery dostępności). Planowana oferta uwzględnia również potrzeby szerszej grupy mieszkańców Gminy, w tym mieszkańców Osiedla Tysiąclecia, zlokalizowanego w sąsiedztwie. Diagnoza tej części obszaru rewitalizacji wskazuje na podobne problemy i potrzeby społeczne (niska aktywność obywatelska i społeczna, starzejąca się populacja) oraz dużą populację rodzin z małymi dziećmi oraz rodzin doświadczających niepełnosprawności. Planowana oferta jest odpowiedzią na tę sytuację. Modernizacja Kamienicy Obońskich, stanie się szansą dla CAL na większy rozwój/ożywienie tego miejsca, tak aby mogło prosperować jeszcze z większą dynamiką i różnorodnością, realizując więcej działań nawet w jednym czasie.</p> <p>Cele projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integracja i budowanie relacji między mieszkańcami Miasta i Gminy Myślenice; • wzmocnienie rodziców w wypełnianiu ich ról; • poprawa kondycji zdrowotnej (psychicznej) osób, w tym zwłaszcza dzieci; • wzmacnianie poczucia przynależności oraz poczucia sprawczości mieszkańców; <p>budowanie świadomości potrzeby organizowania się i działania na poziomie lokalnym, zwiększenie zaangażowania w uczestnictwo w życie społeczne.</p> <p>Grupa docelowa: głównie mieszkańcy podobszaru Centrum, ale także społeczność lokalna podobszaru Osiedle Tysiąclecia, która będzie mogła korzystać z działań szczególnie jeśli powstanie ścieżka komunikacyjna łącząca Osiedle z Centrum, na której znajdują się ławki, podpieracze dla seniorów.</p>
Powiązania z innymi przedsięwzięciami	Przedsięwzięcie będzie realizowane w zrewitalizowanej Kamienicy Obońskich. jednocześnie jest ono komplementarne z pozostałymi przedsięwzięciami, które planowane są w tym miejscu (3, 4 i 5). Realizacja pakietu przedsięwzięć nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ Lokalne Centrum Wspierania Rodziny [2]
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	<p>Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania: 1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 1.6.; 1.8. oraz Cel 3.: Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników, w tym kierunki działania: 3.8.</p> <p>Zaplanowane w ramach przedsięwzięcia przyczynią się do osiągnięcia 1. i 3. celu rewitalizacji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ożywienie centrum i podniesienie jakości życia dla ich mieszkańców; wzrost atrakcyjności obszaru pod kątem zamieszkania i prowadzenie biznesu; zwiększenie dostępności do oferty wsparcia dla grup ze szczególnymi potrzebami; wzrost aktywności społecznej mieszkańców Centrum oraz innych mieszkańców gminy w tym osiedla Tysiąclecia oraz wytworzenie więzi społecznych; wzmocnienie rodzin z małymi dziećmi, a także rodzin doświadczające niepełnosprawności; dostosowanie oferty wsparcia dla rodzin z wszystkich obszarów rewitalizacji.; poprawę kondycji fizycznej i psychicznej osób w tym dzieci; integrację międzypokoleniowej i społecznej; wzrost świadomości i wiedzy rodzicielskiej; wzrost świadomości i wiedzy w stosunku do ludzi starszych i/lub ciężko chorych; nabycie nowych umiejętności w trakcie warsztatów tematycznych; wzrost aktywności społecznej poprzez uczestnictwo w inicjatywach i wspólnych wydarzeniach; zwiększenie aktywności, społecznej, obywatelskiej wśród lokalnej społeczności; zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród społeczności, a szczególnie seniorów i osób z ograniczoną sprawnością ruchową; zwiększenie wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży dotyczącej negatywnych skutków zachowań ryzykownych i uzależnień; wzrost integracji społecznej w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami w ramach spotkań grup nieformalnych.
Uzasadnienie realizacji celów GPR	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwiązania szeregu problemów obszaru rewitalizacji zidentyfikowanych w toku opracowania diagnozy szczegółowej. Za szczególnie istotne, a w związku z tym wymagające pilnej interwencji, uznać należy problemy w sferze społecznej dotyczące: depopulacji oraz starzenia się podobszaru, słabych więzi społecznych w Centrum, niskiej jakości życia w Centrum, słabej dostępności dla osób z problemami z poruszaniem się, niskiej aktywności obywatelskiej mieszkańców podobszaru czy też zjawisk kryzysowych związanych z kondycją rodzin.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze	W ramach projektu przewidziane są wyłącznie działania miękkie. Projekt nie zakłada realizacji prac remontowych czy też budowlanych. Projekt zakłada realizację działań w pomieszczeniach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ Lokalne Centrum Wspierania Rodziny [2]
szczególnymi potrzebami	
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> konsultacje psychologiczne dla dzieci/ dorosłych 60 godzin miesięcznie x 12 miesięcy to 720 godzin; konsultacje logopedyczne dla dzieci 60 godzin na miesiąc x 12 miesięcy to 720 godzin; trening umiejętności społecznych warsztaty raz w miesiącu przez 12 miesięcy; warsztaty o uzależnieniach i konsultacje z prawnikiem/policjantem na temat dotyczący uzależnień wśród dzieci i młodzieży chodzi głównie o szkoły ponadpodstawowe i konsekwencje prawne czynów; warsztaty raz w miesiącu 12 miesięcy; usługa psychologa w domu - wizyty domowe pakiet 50 wizyt; warsztaty wzmacniające kompetencje społeczne – raz w tygodniu przez 10 miesięcy, tj. 40 spotkań warsztatowych; warsztaty dla rodziców, minimum 4 edycje warsztatów w ciągu 12 miesięcy, spotkania/warsztaty dla rodzin (senior w domu, ciężka choroba) – raz w miesiącu przez 10 miesięcy, tj. 10 spotkań/warsztatów; TUS – min. 2 cykle w roku, tj. ok. 12 spotkań warsztatowych; warsztaty dla kobiet – raz w miesiącu przez okres 10 miesięcy, tj. 10 warsztatów spotkania grup nieformalnych które mają swoje projekty i tam mogą też je realizować, według potrzeb, minimum 2 w roku; grupy wsparcia np. dla osób samotnych, seniorów, rodziców, osób doświadczających przemocy – 3 grupy wsparcia spotykające się raz w miesiącu w ciągu 12 miesięcy, tj. 36 spotkań rocznie; spotkania dla młodych matek i ojców wraz ze swymi dziećmi (0-3 lat) – raz w tygodniu przez 12 miesięcy, tj. 48 spotkań w roku; wydarzenia na płycie Rynku – 8 wydarzeń w ciągu 12 miesięcy; park kieszonkowy -1; zajęcia/wydarzenia w parku przy ul. Jordana – w okresie letnim – zajęcia zdrowy kręgosłup – raz w tygodniu w miesiącach czerwiec, lipiec, sierpień tj. 12 zajęć, <ul style="list-style-type: none"> - piknik międzypokoleniowy – raz w ciągu roku - zajęcia dla młodzieży – minimum raz w ciągu roku; wystawy twórczości lokalnych artystów w Przestrzeni otwartej tzw. korytarzowa – minimum 4 wystawy w ciągu roku.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc świadczenia kompleksowego wsparcia rodziny istniejących po zakończeniu projektu – 1. Sposób weryfikacji wskaźnika: zdjęcia, sprawozdania z działalności; Liczba NGO realizujących wsparcie przy CAL po zakończeniu projektu – 2. Sposób weryfikacji wskaźnika: porozumienia, umowy z NGO; Poprawa kondycji psychicznej min. 100 osób w tym dzieci. Sposób weryfikacji wskaźnika: ankiety ewaluacyjne, lub/i ocen osób prowadzących konsultacje; Poprawa wymowy min. 100 osób w tym dzieci. Sposób weryfikacji wskaźnika: ankiety ewaluacyjne, lub/i ocen osób prowadzących konsultacje;

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ Lokalne Centrum Wspierania Rodziny [2]		
	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci, młodzieży które wezmą udział w zajęciach treningu umiejętności społecznych i TUS min. 100 dzieci/młodzieży. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na zajęciach; Liczba dzieci, młodzieży które wezmą udział w warsztatach o uzależnieniach i konsultacjach z prawnikiem/policjantem na temat dotyczący uzależnień - min. 100 dzieci/młodzieży. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach, spotkaniach; Liczba rodziców, którzy wezmą udział w warsztatach dla rodziców- min. 80 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach; Liczba osób, które wezmą udział w warsztatach dla rodzin- min. 80 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach; Liczba kobiet, które wezmą udział w warsztatach dla kobiet- min. 100 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach; Liczba osób, które będą uczestniczyć w spotkaniach dla grup nieformalnych i lokalnych liderów- 80 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach; Liczba grup samopomocowych, grup wsparcia osób, - min. 3 grupy. Sposób weryfikacji wskaźnika: dane w sprawozdaniach CUS; Liczba osób, które wezmą udział w spotkaniach dla młodych matek i ojców wraz ze swymi dziećmi (0-3 lat) - min. 80 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach; Liczba osób, które wezmą udział w wydarzeniach na płycie Rynku - min. 500 osób. Sposób weryfikacji wskaźnika: zdjęcia, informacje w mediach; Liczba powstałych ogrodów kieszonkowych istniejących po zakończeniu projektu – 1. Sposób weryfikacji: zdjęcia, sprawozdania; Liczba powstałych przestrzeni otwartej tzw. Korytarzowa kamienicy, istniejących po zakończeniu projektu – 1. Sposób weryfikacji: zdjęcia, sprawozdania. 		
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Myślenice, ul. Rynek 27 kamienica Obońskich		
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	1 mln PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	Środki UE inne niż FEM 21-27
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia		Rok zakończenia
	2026 (I kw.)		2026 (IV kw.)

Nazwa przedsięwzięcia	STREFA SENIORA [3]
Lider przedsięwzięcia	Centrum Usług Społecznych w Myślenicach
Partnerzy	Fundacja PROFILOGOS, Związek Emerytów i Rencistów
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	<p>Niniejszy projekt zakłada utworzenie w kamienicy Obońskich STREFY SENIORA, zaplanowanej z myślą o starszych mieszkańcach obszaru Centrum w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby. Działania obejmować będą również osoby w wieku sędziwym (80+), gdyż liczba sędziwych mieszkańców zamieszkujących ten obszar znacząco wzrosła w ostatnich latach. Ze względu na szeroki charakter usług ze Strefy Seniora będą korzystać również osoby starsze zamieszkujące całą Gminę Myślenice. Usytuowanie Strefy Seniora przy Rynku jest również odpowiedzią na potrzebę ożywienia tej przestrzeni.</p> <p>STREFA SENIORA dedykowana Seniorom zamieszkującym teren Gminy Myślenice, oferowała będzie szeroki wachlarz usług wspierających, aktywizujących, pobudzających przedsiębiorczość oraz aktywność społeczną. STREFĘ SENIORA tworzyć będą: Klub Seniora, Związek Emerytów i Rencistów,, „Obieżyświat” (punkt organizowania zbiorowych wyjazdów, wycieczek Seniorów),, Wolontariat międzypokoleniowy, Myślenicka Rada Seniorów, Warsztaty rękodzieła, kulinarne, teatralne i inne.</p> <p>Ponadto ma być to miejsce:</p> <ul style="list-style-type: none"> w którym świadczone będą powszechne usługi społeczne ukierunkowane na Seniorów, m.in. konsultacje psychologiczne, warsztaty i szkolenia z przeciwdziałania przemocy domowej itp., w którym Senior otrzyma kompleksową informację na temat udzielanego na terenie Gminy Myślenice wsparcia Seniorom (m. in. w ramach Kooperacji) spotkań dla nieformalnych grup tworzonych przez Seniorów takich jak „EN” Emerytowane Nauczycielki, aktywności fizycznej Seniorów (np. zajęcia „zdrowy kręgosłup), wyposażone w sprzęt sportowy i rehabilitacyjny (bieżnia, rowery stacjonarne itp.) , miejsce dostępne cyfrowo dla seniorów – badanie potrzeb na bieżąco.
Powiązania z innymi przedsięwzięciami	Przedsięwzięcie będzie realizowane w zrewitalizowanej Kamienicy Obońskich. jednocześnie jest ono komplementarne z pozostałymi przedsięwzięciami, które planowane są w tym miejscu (2, 4 i 5). Realizacja pakietu przedsięwzięć nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania:1.2.; 1.4.; 1.8.
Uzasadnienie realizacji celów GPR	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do znaczącego ograniczenia skali problemów związanych ze starzeniem się populacji obszaru rewitalizacji, w tym zwłaszcza dotyczących ograniczonej aktywności (społecznej, kulturalnej)

Nazwa przedsięwzięcia	STREFA SENIORA [3]
	<p>seniorów oraz pogarszającej się sytuacji materialnej. Jednocześnie poprzez projekt rozwiązywane będą problemy w sferach gospodarczej (wymieranie centrum miasta), przestrzenno-funkcjonalnej (niska jakość przestrzeni publicznych, brak miejsc rekreacji i wypoczynku, deficyt terenów zieleni) oraz technicznej (przestrzenie niedostosowane do potrzeb o szczególnych potrzebach (dostępność)).</p> <p>Oddziaływanie zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia działań przyczyni się do rozwiązania problemów obszaru rewitalizacji, a tym samym do osiągnięcia 1. celu rewitalizacji, co nastąpi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie kompleksowej oferty wsparcia dla starszych mieszkańców Centrum; • ożywienie centrum oraz szersze upowszechnienie dziedzictwa historycznego i społecznego tego obszaru; • poprawa kondycji fizycznej psychicznej Seniorów; • pozytywna zmiana postawy solidarności międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej seniorów; • pozytywna zmiana postrzegania wśród młodzieży Seniorów; • zmiana postrzegania młodzieży przez Seniorów; • wzrost świadomości wiedzy zachowań prozdrowotnych wśród Seniorów; • nabycie nowych umiejętności w trakcie warsztatów tematycznych; • wzrost aktywności społecznej Seniorów poprzez uczestnictwo w inicjatywach w ramach wolontariatu międzypokoleniowego; • zwiększenie aktywności, społecznej, obywatelskiej wśród Seniorów; • zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród Seniorów; • zwiększenie wiedzy i świadomości Seniorów w zakresie procedur i Instytucji niosących pomoc w sytuacji doznawania przemocy w rodzinie; wzrost integracji społecznej Seniorów w ramach spotkań grup nieformalnych.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach projektu przewidziane są wyłącznie działania miękkie. Projekt nie zakłada realizacji prac remontowych czy też budowlanych. Projekt zakłada realizację działań w pomieszczeniach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
Wskaźniki produktu	<p>1) „Klub Senior+,”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Średnia miesięczna liczba Seniorów uczęszczająca do Klubu Senior +. Wartość docelowa: 30. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności; • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych zajęć z grupowego i indywidualnego wsparcia. Wartość docelowa: 150. Sposób weryfikacji wskaźnika: dzienniki zajęć lub listy obecności na zajęciach lub harmonogramy wsparcia; • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych wydarzeń / wyjazdów / warsztatów. Wartość docelowa: 350. Sposób weryfikacji wskaźnika: dziennik zajęć, sprawozdania z wydarzeń. <p>2) Warsztaty, w tym z rękodzieła, kulinarne, teatralne i inne które będą odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby Seniorów.</p>

Nazwa przedsięwzięcia	STREFA SENIORA [3]
	<ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Średnia miesięczna liczba zorganizowanych warsztatów. Wartość docelowa: 4. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności lub/i harmonogramy wsparcia; • Nazwa wskaźnika: Średnia miesięczna liczba osób korzystających z wsparcia. Wartość docelowa: 30. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na warsztatach lub harmonogramy wsparcia lub dzienniki zajęć. <p>3) „Obieżyświat” – punkt organizowania zbiorowych wyjazdów, wycieczek Seniorów oraz Związek Emerytów i Rencistów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych wyjazdów. Wartość docelowa: 12. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności lub/i harmonogramy wsparcia lub/i inne potwierdzenie w postaci biletów itp.; • Nazwa wskaźnika: Średnia liczba osób biorących udział w zorganizowanym wyjeździe. Wartość docelowa: 20. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności. <p>4) Wolontariat międzypokoleniowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych inicjatyw w ramach wolontariatu międzypokoleniowego. Wartość docelowa: 7. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności lub/i harmonogramy wsparcia; • Nazwa wskaźnika: Średnia liczba osób biorących udział w zorganizowanym wolontariacie międzypokoleniowym. Wartość docelowa: 15, Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności. <p>5) Myślenicka Rada Seniorów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych posiedzeń Rady Seniorów. Wartość docelowa: 6. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności lub/i harmonogramy wsparcia; • Nazwa wskaźnika: Rada Seniora. Wartość docelowa: 1. Sposób weryfikacji wskaźnika: uchwała/inny dokument zatwierdzający. <p>6) Usługi dla Seniorów w Strefie Seniora</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba przyjętych wniosków o wydanie Kart dla Seniorów. Wartość docelowa: 50. Sposób weryfikacji wskaźnika: spis spraw lub i liczba pozycji z liczby dziennika; • Nazwa wskaźnika: Liczba przyjętych wniosków o przyznanie usług powszechnych. Wartość docelowa: 100. Sposób weryfikacji wskaźnika: spis spraw lub i liczba pozycji z liczby dziennika. <p>7) Punkt informacyjny dla Seniorów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba Seniorów którym udzielono wsparcia. Wartość docelowa: 150. Sposób weryfikacji wskaźnika: ewidencja prowadzona przez pracownika CUS-u. <p>8) Wskaźniki produktu - Miejsce spotkań Seniorów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba zorganizowanych spotkań grup nieformalnych. Wartość docelowa: 12. Sposób weryfikacji wskaźnika: harmonogramy zajęcia pomieszczeń. <p>9) Miejsce aktywności fizycznej Seniorów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa wskaźnika: Liczba Seniorów którzy skorzystali z zajęć. Wartość docelowa: 50. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności lub/i harmonogramy wsparcia; • Nazwa wskaźnika: Liczba powstałych Ogródów kieszonkowych, Wartość docelowa: 1, Sposób weryfikacji wskaźnika: zdjęcia z otwarcia Ogrodu,

Nazwa przedsięwzięcia	STREFA SENIORA [3]
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa kondycji fizycznej Seniorów. Wartość docelowa: min. 100 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: ankiety ewaluacyjne, lub/i ocen osób prowadzących zajęcia/ warsztaty; • Poprawa kondycji psychicznej Seniorów. Wartość docelowa: min. 100 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: ankiety ewaluacyjne, lub/i ocen psychologa/ terapeuty prowadzącego zajęcia/ warsztaty; • Pozytywna zmiana postawy solidarności międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej seniorów. Wartość docelowa: min. 40 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań i zakończenie realizacji projektu lub / i liczba inicjatyw współpracy międzypokoleniowej wykraczająca poza ramy niniejszego projektu; • Pozytywna zmiana postrzegania seniorów wśród młodzieży. Wartość docelowa: min. 40 osób w wieku poniżej 18 r. ż.. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań i zakończenie realizacji projektu lub / i liczba inicjatyw współpracy międzypokoleniowej wykraczająca poza ramy niniejszego projektu; • Zmiana postrzegania młodzieży przez Seniorów. Wartość docelowa: min. 40 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań i zakończenie realizacji projektu lub / i liczba inicjatyw współpracy międzypokoleniowej wykraczająca poza ramy niniejszego projektu; • Wzrost świadomości w temacie zachowań prozdrowotnych wśród Seniorów. Wartość docelowa: min. 100 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań i zakończenie realizacji projektu; • Nabycie nowych umiejętności w trakcie warsztatów tematycznych. Wartość docelowa: min. 100 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności na poszczególnych warsztatach; • Podniesienie aktywności społecznej Seniorów poprzez uczestnictwa w inicjatywach w ramach wolontariatu międzypokoleniowego. Wartość docelowa: min. 25 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: listy obecności/ zgłoszeń do udziału w wydarzeniach organizowanych w ramach wolontariatu międzypokoleniowego; • Zwiększenie aktywności, społecznej, obywatelskiej wśród Seniorów. Wartość docelowa: min. 21 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: liczba zgłoszeń do Myślenickiej Rady Seniorów; • Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród Seniorów. Wartość docelowa: 30 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań z profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub/i listy obecności na poszczególnych działaniach w ramach zadania; • Zwiększenie wiedzy Seniorów w zakresie procedur i Instytucji niosących pomoc w sytuacji doznawania przemocy w rodzinie. Wartość docelowa: min. 30 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: badania ankietowe na zakończenie realizacji działań z profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub/i listy obecności na poszczególnych działaniach w ramach zadania; • Zmianie integracji społecznej Seniorów w ramach spotkań grup nieformalnych. Wartość docelowa: min. 20 Seniorów. Sposób weryfikacji wskaźnika: liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup nieformalnych.

Nazwa przedsięwzięcia	STREFA SENIORA [3]		
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Myślenice, ul. Rynek 27, Kamienica Obońskich		
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	1,1 mln PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	Środki UE inne niż FEM 21-27
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia		Rok zakończenia
	2026 (I kw.)		2026 (IV kw.)

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM INTEGRACJI OBYWATELSKICH U OBOŃSKICH [4]
Lider przedsięwzięcia	Fundacja Sztuki Przygody i Przyjemności ARTS
Partnerzy	Fundacja Owocna Koło Gospodyń Górne Przedmieście
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	<p>Stworzenie Centrum Integracji obywatelskich u Obońskich.</p> <p>Podjęcie cyklu działań zmierzających do aktywizacji mieszkańców i organizacji działających na terenie Centrum Myślenic i ich integracji z pozostałymi obszarami miasta. Przedsięwzięcie ma również na celu wykorzystanie potencjału terenu Centrum Myślenic (Rynek, Kamienica Obońskich, Muzeum Niepodległości itp.) Na działania centrum składa się 3 bloki działań.</p> <p>Pierwszy blok działań odpowiada na problem słabych więzi społecznych mieszkańców obszaru, mimo że mieszkańcy są stosunkowo aktywni obywatelsko (wysoka frekwencja w wyborach) potrzebują stworzenia do odpowiednich warunków do podejmowania aktywności na co dzień.</p> <p>Drugi blok działań odpowiada na potrzebę wsparcia i rozwoju organizacji pozarządowych, działających na terenie gminy Myślenice ze szczególnym uwzględnieniem organizacji działających w centrum.</p> <p>Planowane działania w Centrum odpowiadające na dwa powyższe bloki to : <u>Organizacja Kawiarenek Obywatelskich</u>, które będą odbywały się cyklicznie z udziałem mieszkańców, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.</p> <p><u>Program grantowy Działaj Lokalnie</u> - działania obejmą również stworzenie miejsca wsparcia dla organizacji w różnych aspektach ich funkcjonowania (formalno-prawne, księgowo, sprawozdawcze itp.) oraz tych związanych z lokalnym dziedzictwem, jego archiwizacją i digitalizacją. Konsultacje będą prowadzone w systemie ciągłym w pomieszczeniu udostępnionym w tym celu w Kamienicy Obońskich.</p> <p><u>Grupa networkingowa kobiet 100/100</u> - budowanie sieci współdziałania i współpracy, integracja, inspiracja i edukacja w zakresie podnoszenia jakości życia kobiet/rodzin/lokalnej społeczności (wypracowany skuteczny model działania i partycypacji w projektach prospołecznych).</p> <p><u>Wolontariat Aktywizujący Młodych (WAM)</u> - integracja młodzieży w wieku 10-15 lat wokół organizacji i projektów przez nie realizowanych w Kamienicy Obońskich.</p> <p><u>Międzypokoleniowa Akademia Kompetencji Społecznych (MAKS)</u> - warsztaty, szkolenia, eventy (rozwój, budowanie kluczowych kompetencji życiowych).</p> <p><u>KGW kulturalne grupy wsparcia</u> - 10-12 osobowe grupy osób, połączone w naturalny sposób np. za sprawą wspólnych zainteresowań, wieku, doświadczeń, wyznań, etc.</p> <p><u>Śniadania BI-NGO</u> - połączenie Biznesu z duszą/ z ludzką twarzą i Organizacji Pozarządowych, gdzie przy wspólnym smacznym śniadaniu następuje wymiana doświadczeń, dzielenie się dobrymi praktykami, w naturalny sposób dochodzi do wspólnych pomysłów a w konsekwencji wspólnych działań (bingo!).</p>

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM INTEGRACJI OBYWATELSKICH U OBOŃSKICH [4]
	<p>Partycypacja w wydarzeniach organizowanych na terenie centrum, w partnerstwie z JST, takimi jak kiermasze, pikniki, dni otwarte u Obońskich.</p> <p><u>Konferencja roczna</u> podsumowująca działanie Kamienicy z motywem przewodnim - na tyle atrakcyjnym by przyciągnąć kolejne osoby.</p> <p>Trzeci blok działań odpowiada na potrzebę zachowania i upowszechniania lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturalnego, które zgodnie z diagnozą obszaru nie jest wystarczająco upowszechniane (archiwa + współpraca ze starszymi mieszkańcami) Ten kierunek działań ma dodatkowe uzasadnienie w związku z rosnącą populacją seniorów zamieszkujących na obszarze Centrum i posiadającą wiedzę o historii lokalnej.</p> <p>Planowane działania w Centrum odpowiadające na trzeci blok to: <u>Budowanie lokalnych partnerstw związanych z ochroną dziedzictwa Centrum: tworzenie archiwów społecznych.</u> Myślenic poprzez tworzenie archiwów społecznych w Otwartym Systemie Archiwizacji, systemów wystawienniczych na terenie Centrum, organizowanie spacerów historycznych. Planujemy powstanie przestrzeni wystawienniczych na terenie Centrum, w tym także w przejściu w kamienicy Obońskich i w innych miejscach na trasie spacerów.</p>
Powiązania z innymi przedsięwzięciami	<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane w zrewitalizowanej Kamienicy Obońskich. jednocześnie jest ono komplementarne z pozostałymi przedsięwzięciami, które planowane są w tym miejscu (2, 3, i 5). Realizacja pakietu przedsięwzięć nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).</p>
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	<p>Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania: 1.2.; 1.2.; 1.3.; 1.6.; 1.8. oraz Cel 2.: Korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym zwłaszcza kierunek działania 2.5.</p>
Uzasadnienie realizacji celów GPR	<p>Proponowana w ramach przedsięwzięcia zróżnicowana oferta działań przyczyni się do zaaktywizowania oraz zwiększenia zaangażowania obywatelskiego społeczności lokalnej zamieszkującej obszar rewitalizacji. Jednocześnie realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ożywienia społeczno-kulturalnego Centrum, intensyfikacji współpracy lokalnych przedsiębiorców oraz upowszechniania dziedzictwa historycznego myślenickiego Rynku.</p> <p>Dzięki zaproponowanej w ramach przedsięwzięcia różnorodnej ofercie, zostanie zaaktywizowana i zaangażowana w działania społeczność lokalna, zarówno mieszkańcy (w każdym wieku), jak i NGO, przy zachowaniu ważnego aspektu, jakim jest społeczna integracja. Dzięki działaniom archiwizacyjnym od zapomnienia ocalona zostanie bardzo ważna część dziedzictwa lokalnego</p>

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM INTEGRACJI OBYWATELSKICH U OBOŃSKICH [4]
	(związanego z historycznym centrum miasta). Wszystkie działania organizowane w centrum przyczynią się do jego ożywienia i zwiększenia jego atrakcyjności dla całej społeczności Myślenic oraz turystów. Tym samym realizacja przedsięwzięcia wydatnie przyczyni się do osiągnięcia 1. i 2. celu rewitalizacji.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Partnerzy w ramach realizacji zadania zapewnią następujące wymogi służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 tj.:</p> <p>a. w zakresie dostępności architektonicznej budynku lub jego części, w której będą realizowane warsztaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania będą odbywać się będą na terenie zrewitalizowanego budynku Kamienicy Obońskich, ewentualnie w siedzibach instytucji, z którymi planujemy współpracę. Wszystkie te instytucje posiadają infrastrukturę dostosowaną do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, osoby korzystające z psa asystującego będą miały wstęp na wszystkie realizowane działania, • wszystkie miejsca spotkań mają zabezpieczenia i wyjścia ewakuacyjne, <p>b. w zakresie dostępności cyfrowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełnione zostaną wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych – strony internetowe Partnerów, wpisy na social mediach będą dostępne cyfrowo (opisy alternatywne). <p>c. w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • platforma archiwizacyjna (zbioryspoleczne.pl) – serwis można przeglądać na ekranach urządzeń mobilnych, takich jak telefony komórkowe i tablety; automatycznie dostosowuje moduły strony do rozdzielczości ekranu urządzenia mobilnego, strona internetowa jest zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
Wskaźniki produktu	<p>Roczne wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 spotkań – Kawiarenki Obywatelskie w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 6 inicjatyw oddolnych - 6 szkoleń tematycznych • min. 3 zbiory społeczne (w ramach tworzenia archiwów) w Otwartym Systemie Archiwizacji • 1 system wystawienniczy (min. 4 wystawy rocznie) • min. 3 spacer historyczne • 100 konsultacji • 12 spotkań- Kobiet 100/100 • 1 konkurs grantowy • 1 Międzypokoleniowa Akademia Kompetencji Społecznych (MAKS) • 20 Śniadań BI-NGO • 1 Konferencja podsumowująca działanie Centrum Obońskich

Nazwa przedsięwzięcia	CENTRUM INTEGRACJI OBYWATELSKICH U OBOŃSKICH [4]		
	<ul style="list-style-type: none"> • 1 sieć WAM (Wolontariat Aktywizujący Młodych) • 3 KGW (Kulturalne Grupy Wsparcia) 		
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • 6 grup inicjatywnych (minimum 30 osób) zdobędzie wiedzę i umiejętności potrzebne do realizacji projektów społecznych – fiszki projektowe. • Minimum 50 osób posiadać wiedzę na temat funkcjonowania NGO w różnych aspektach – ankieta po. • Minimum 15 seniorów zaangażowanych w tworzenie archiwów społecznych – powstałe archiwa, lista obecności. • Minimum 30 osób posiadać wiedzę z zakresu kompetencji społecznych - ankieta po, lista obecności. 		
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Rynek 27, 32-400 Myślenice, myślenicki Rynek		
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	800 tys. PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	Środki UE inne niż FEM 21-27
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia		Rok zakończenia
	2025		2027

Nazwa przedsięwzięcia	INKUBATOR SPOŁECZNO-EDUKACYJNY [5]
Lider przedsięwzięcia	Fundacja Optymalnego Rozwoju Edukatorów Dostępności Uniwersalnej "FOR EDU"
Partnerzy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Myślenicach Warsztaty Terapii Zajęciowej w Myślenicach Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Gminy Myślenice Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	<p>Planowane przedsięwzięcie ma polegać na utworzeniu Inkubatora Społeczno – Edukacyjnego.</p> <p>Inkubator będzie składał się z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Tematycznej kawiarni społecznej" wraz z miejscem do zabawy dla dzieci, które zaprojektowane zostanie z myślą o dzieciach ze szczególnymi potrzebami. • Sklepu społecznego oferującego "Myślenicki produkt regionalny" oraz wyroby podopiecznych WTZ z terenu Gminy Myślenice. • Przestrzeni edukacyjno-szkoleniowej, w której znajdzie się obszar do prowadzenia działalności edukacyjnej, szkoleniowej, warsztatowej i eventowej dla wszystkich organizacji społecznych z terenu Gminy Myślenice. Edukacyjnym tematem przewodnim Inkubatora będzie wzmacnianie świadomości społecznej dotyczącej potrzeb i oczekiwań osób ze szczególnymi potrzebami. <p>W Inkubatorze zatrudnione będą osoby z grup defaworyzowanych, głównie OzN.</p> <p>Docelowo Inkubator będzie generował możliwości stworzenia kolejnych miejsc pracy dla OzN, które nie będą bezpośrednio związane z obszarem rewitalizacji i które będą realizowane zewnętrznie, tj. usługi sprzątające m.in. w przestrzeniach publicznych, w tym w obszarze rynku, utrzymanie terenów zielonych itp.</p> <p>Główne cele utworzenia Inkubatora to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reintegracja społeczno – zawodowa OzN; • sieciowanie podmiotów ekonomii społecznej z terenu Gminy Myślenice, dzięki zaprojektowaniu oferty w przestrzeni edukacyjno-szkoleniowej zgodnie z celami danej organizacji. Każda z organizacji będzie miała możliwość zaprezentowania swojej działalności, prowadzenia warsztatów i eventów skierowanych do mieszkańców Gminy oraz beneficjentów organizacji. Dzięki temu mieszkańcy gminy Myślenice będą mieli możliwość szerszej partycypacji i włączenia się w działania społeczne; • wsparcie rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności poprzez stworzenie miejsca do zabawy i aktywności dedykowanej dla dzieci ze szczególnymi potrzebami. W tej przestrzeni prowadzone będą także działania edukacyjne dla rodzin, wzmacniające kompetencje rodzicielskie

Nazwa przedsięwzięcia	INKUBATOR SPOŁECZNO-EDUKACYJNY [5]
	<p>zarówno w zakresie sprawowania roli rodzica dziecka pełnosprawnego jak i dziecka ze szczególnymi potrzebami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie partycypacji społecznej, poprzez stworzenie przyjaznego miejsca do podejmowania dyskusji i dialogu społecznego, w celu tworzenia konstruktywnych rozwiązań, które przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców w Gminie Myślenice.
Powiązania z innymi przedsięwzięciami	Przedsięwzięcie będzie realizowane w zrewitalizowanej Kamienicy Obońskich. Jednocześnie jest ono komplementarne z pozostałymi przedsięwzięciami, które planowane są w tym miejscu (2, 3 i 4). Realizacja pakietu przedsięwzięć nie tylko przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz nadania nowych funkcji obiektowi położonemu na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcie 1), ale również umożliwi stworzenie kompleksowej oferty adresowanej do mieszkańców obszaru rewitalizacji w tym zwłaszcza: rodzin z dziećmi (przedsięwzięcie 2), seniorów (przedsięwzięcia 3 i 4), organizacji pozarządowych (przedsięwzięcie 4) oraz osób z niepełnosprawnościami (przedsięwzięcie 5).
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania: 1.4.; 1.5.; 1.8.
Uzasadnienie realizacji celów GPR	<p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących obszar rewitalizacji. Działania zaplanowane w ramach przedsięwzięcia przyczynią się do ich aktywizacji społecznej, zawodowej, obywatelskiej i kulturalnej, a tym samym zmniejszenia ryzyka marginalizacji. Ponadto dzięki realizacji przedsięwzięcia sukcesywnie budowane będą poczucie lokalnej wspólnoty oraz kooperacja lokalnych organizacji pozarządowych. Zagadnienia te zostały zidentyfikowane w ramach diagnozy szczegółowej jako problemy ograniczające rozwój obszaru rewitalizacji.</p> <p>Funkcjonowanie Inkubatora będzie innowacyjnym działaniem wnoszącym nową jakość i całkowicie nową przestrzeń dla zarządzania procesem partycypacji społecznej, stanie się miejscem, w którym znajdą zatrudnienie OzN. Inkubator będzie działał jako przedsiębiorstwo społeczne o charakterze reintegracyjnym i społecznym, będzie tworzył miejsca pracy dla osób z grup defaworyzowanych. Dzięki zaprojektowaniu „Produktu regionalnego” może przyczynić się także do wzmocnienia promocji Gminy wśród turystów.</p> <p>Przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrostu świadomości i aktywności społecznej; • wzrostu zatrudniania wśród OzN; • wzmocnienia więzi i współpracy wśród NGO, efektu synergii, wzmocnienia skuteczności działań; • stworzenia zaplecza do działalności gospodarczej; • ożywienia rynku, promocji lokalnych produktów, organizacji eventów społecznych na płycie rynku;

Nazwa przedsięwzięcia	INKUBATOR SPOŁECZNO-EDUKACYJNY [5]		
	<ul style="list-style-type: none"> wzmocni partycypację społeczną. 		
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Zaprojektowanie przestrzeni Inkubatora zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego oraz wymogami ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none"> toalety dla OzN oraz rodziców z dziećmi; miejsc z obniżonymi blatami dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz osób niskorosłych; wyposażenie z postaci pętli indukcyjnej dla osób niedosłyszących; oznakowanie piktogramowe skierowane głównie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz obcokrajowców; oznakowanie w alfabecie brajla dla osób niewidomych; zaprojektowanie miejsca do zabaw dla dzieci ze szczególnymi potrzebami (np. zabawki wspierające proces integracji sensorycznej); w zależności od charakteru organizowanych wydarzeń uczestnictwo tłumacza PJM oraz audiodeskrypcja. 		
Wskaźniki produktu	<p>Stworzenie miejsc pracy dla osób z grup defaworyzowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> min. 4 miejsca pracy w pierwszym roku działalności; liczba wydarzeń (eventów tematycznych, szkoleń, warsztatów) w ciągu roku: min. 30 . 		
Prognozowane rezultaty	<p>Dzięki realizacji przedsięwzięciu uzyskane zostanie szerokie oddziaływanie społeczne ukierunkowane na kilka grup docelowych takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy Gminy Myślenice, dzięki stworzeniu "Tematycznej kawiarni społecznej", jako miejsca spotkań dedykowanego dla każdego mieszkańca oraz dla mieszkańców chcących partycypować w działaniach społecznych; rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności, problem z aktywizacją OzN, brakiem możliwości podjęcia pracy; lokalni liderzy, organizacje pozarządowe, które dzięki możliwości prezentowania swojej oferty we wspólnej przestrzeni będą mogły działać skuteczniej i tworzyć partnerstwa jako narzędzie społecznej odpowiedzialności i kreowania społeczeństwa obywatelskiego <p>Wskaźnik docelowy: liczba eventów, warsztatów, szkoleń, aktywności lokalnych oraz liczba uczestników. Sposób oceny: kwestionariusze ankiet.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji	Kamienica Obońskich – Rynek 27		
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	250 tys. - 300 tys. PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	Środki UE inne niż FEM 21-27
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	
	Zgodnie z harmonogramem projektu rewitalizacji Kamienicy Obońskich (2027)	Działalność ciągła	

Nazwa przedsięwzięcia	ROZBUDOWA ZAPLECZA SPORTOWO-REKREACYJNEGO W ŁĘKACH [6]		
Lider przedsięwzięcia	Miasto i Gmina Myślenice		
Partnerzy	Stowarzyszenie „My Łączanie”, Sołtys wsi Łęki, Rada Sołecka wsi Łęki, Radny Miasta i Gminy Myślenice		
Opis zakresu przedmiotowego przedsięwzięcia	<p>W Łękach nie ma żadnego miejsca (szkoły, orlika, boiska, OSP, biblioteki), w którym mieszkańcy mogliby korzystać z zaplecza w celach sportowo-rekreacyjnych. Dotychczasowe zaplecze sportowo rekreacyjne w Łękach przy świetlicy jest wyeksploatowane i nie spełnia współczesnych standardów tego typu obiektów. Rodziny, seniorzy czy turyści nie mają odpowiedniego miejsca aby spędzić wolny czas aktywnie np. dziećmi (wspólna gra w piłkę nożną) lub bezpiecznie pospacerować. W obecnym miejscu nie można przeprowadzić zawodów i konkursów sportowych. W sąsiednich miejscowościach są tego typu obiekty jednak wiąże się to z dojazdem. Brak tego typu miejsca w Łękach generuje w mieszkańcach Łęk uczucie wykluczenia gdyż na tle innych sąsiednich miejscowości jest to miejsce pod tym względem mniej atrakcyjne.</p>		
Cele i kierunki działań GPR realizowane przez przedsięwzięcie	<p>Przedsięwzięcie będzie realizować Cel 1.: Wspólnota lokalna ciesząca się wysoką jakością życia, w tym zwłaszcza kierunki działania:1.1.; 1.8. oraz Cel 3.: Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup użytkowników, w tym kierunki działania: 3.1.</p>		
Uzasadnienie realizacji celów GPR	<p>Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwiązania problemów zidentyfikowanych w trakcie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji dotyczących w szczególności deficytów infrastruktury społecznej, równego dostępu do usług publicznych, słabych więzi lokalnej społeczności.</p> <p>Dzięki realizacji przedsięwzięcia możliwe będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> podniesienie aktywności fizycznej mieszkańców; integracja mieszkańców; stworzenie miejsca na wspólne aktywne spędzanie czasu całych rodzin; wzmocnienie atrakcyjności Łęk pod względem turystycznym, sportowym i kulturalnym, również na tle sąsiednich miejscowości; (pośrednio) zwiększenie stopnia integracji społecznej osób starszych. 		
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Obiekt sportowy jest zaplanowany, tak aby zapewnić dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</p>		
Prognozowane rezultaty	Liczba osób korzystających z nowopowstałej architektury – ok 3 tys. osób rocznie		
Lokalizacja przedsięwzięcia POZA obszarem rewitalizacji	Zaplecze sportowo rekreacyjne w Łękach na działkach nr 653/7, 653/8, 32-425 Trzemeśnia (poza obszarem rewitalizacji) projekt był zgłaszany i uwzględniany w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2025		
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	250 tys. PLN	Planowane wykorzystanie środków FEM 2021-2027 dostępnych w ramach:	Środki UE inne niż FEM 21-27
Harmonogram realizacji	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	
	2023	2023	

VIII. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych działań rewitalizacyjnych

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 zidentyfikowane zostały wyłącznie przedsięwzięcia rewitalizacyjne, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 9 października 2015 r. Nie oznacza to jednakże, że określone w GPR cele rewitalizacji realizowane będą wyłącznie poprzez wskazany powyżej pakiet przedsięwzięć. Niniejszy GPR przewiduje bowiem możliwość realizacji tzw. pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 9 października 2015 r.

Z punktu widzenia spójności interwencji w zakresie rewitalizacji prowadzonej w Mieście i Gminie Myślenice, szczególnie istotne jest, aby projektodawcy planując swoje działania:

- lokalizowali je na obszarze rewitalizacji;
- kierowali się zbieżnością z celami rewitalizacji i kierunkami działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji;
- nadawali im zintegrowany charakter;
- angażowali wkład własny (finansowy lub/i rzeczowy);
- formułowali je jako przedsięwzięcia realizowane w formule partnerskiej;
- uwzględniali zagadnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Nadanie przedsięwzięciom rewitalizacyjnym charakteru wynikającego z powyższych cech, pozwoli na zwiększenie skuteczności podejmowanej interwencji rewitalizacyjnej poprzez osiągnięcie efektu synergii. Ponadto projektodawca będzie musiał wykazać komplementarność danego przedsięwzięcia w ujęciu, jakie zostało opisane poniżej. Wszystkie przedsięwzięcia, w tym pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, muszą zostać wprowadzone do Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z procedurą wynikającą z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

IX. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Jednym z ważniejszych aspektów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 jest zapewnienie komplementarności, rozpatrywanej w pięciu wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi zaplanowanymi przedsięwzięciami podnosi efektywność realizowanego programu i zwiększa skuteczność wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Komplementarność problemowa

Ważnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 jest połączenie aspektów społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego i środowiskowego, nadające planowanej interwencji kompleksowy charakter. Z tego powodu w ramach obszaru rewitalizacji, formułując cele i zadania mające stanowić odpowiedź na zdiagnozowane problemy, zawsze szukano rozwiązań w każdej z zasygnalizowanych sfer. Dzięki konsekwentnemu stosowaniu tego podejścia przedsięwzięcia ujęte w programie wzajemnie się dopełniają. Wybrane do realizacji zadania odpowiadają na różne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe, razem tworząc zintegrowaną koncepcję działań. W efekcie możliwe będzie skuteczniejsze i bardziej kompleksowe przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom, szczególnie tym o charakterze społecznym.

Przedsięwzięcia wskazane w ramach GPR wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym.

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SFERA KRYZYSU				
		S	G	PF	T	Ś
1	Kompleksowa modernizacja zabytkowej Kamienicy Obońskich					
2	Centrum Aktywności Lokalnej					
3	Strefa Seniora					
4	Centrum integracji obywatelskich u Obońskich					
5	Inkubator społeczno-edukacyjny					
6	Rozbudowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego w Łękach					

Wyjaśnienie skrótów: S – sfera społeczna; G – sfera gospodarcza; PF – funkcjonalno-przestrzenna; T – techniczna; Ś – środowiskowa

Tab. 9. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sfery kryzysu zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Rolę Operatora rewitalizacji pełnić będzie Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miasta i Gminy Myślenice. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur myślenickiej administracji samorządowej zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na lepszą koordynację realizacji ujętych w nim przedsięwzięć.

Przyjęta struktura organizacyjna zapewnia współpracę różnych podmiotów działających na rzecz realizacji programu i poprawy sytuacji obszaru rewitalizacji. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach.

Wskazany Operator rewitalizacji pełnić będzie rolę koordynującą i zarządczą. Jednostka będzie miała za zadanie zapewnienie możliwości aktywnego włączania się interesariuszy procesu rewitalizacji (partycypacja i partnerstwo). W tym celu Operator rewitalizacji będzie realizował w szczególności zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat programu rewitalizacji i jego realizacji, czy też prowadzenia konsultacji społecznych, których przedmiotem będą szeroko rozumiane zagadnienia rewitalizacyjne.

W celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom organizacyjnym Urzędu Miasta i Gminy oraz pozostałym podmiotom podległym pod względem organizacyjnym lokalnemu samorządowi, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

Systemowe uregulowanie działań w zakresie zarządzania GPR (co najmniej na poziomie Urzędu Miasta i Gminy i samorządowych jednostek organizacyjnych) jest niezwykle potrzebne dla efektywnej realizacji procesów rewitalizacyjnych. Wypracowanie zasad współpracy – procedury rzeczywistej koordynacji działań (różnych komórek organizacyjnych Urzędu, a docelowo także podmiotów zewnętrznych), pozwalającej na całościowe i procesowe podejście do poszczególnych zagadnień – stanowi priorytet, gdyż wprost przekłada się na efektywność zarządczą i sprawność działania władz gminy. Należy jednocześnie podkreślić, iż sukces w tym zakresie będzie w znacznej mierze warunkowany zaangażowaniem kierownictwa na najwyższym poziomie struktury organizacyjnej Urzędu.

Wsparciem i platformą dyskusji jest Komitet Rewitalizacji, ciało opiniotwórcze i doradcze Burmistrza. Komitet ma za zadanie tworzyć warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych przez interesariuszy.

Dla zwiększania efektywności działań rewitalizacyjnych, tematyka rewitalizacji promowana będzie w programach/konkursach realizowanych we współpracy z organizacjami trzeciego sektora i/lub w ramach Budżetu Obywatelskiego. Działania te, ze względu na swoją oddolną formułę będą przyczyniać się do budowy wspólnoty lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego, a więc w naturalny sposób będą realizować cele rewitalizacji.

Z punktu widzenia zwiększania rozpoznawalności procesów rewitalizacyjnych, kluczowego znaczenia nabiera promocja pozytywnych zmian będących ich konsekwencją. Dotyczy to w szczególności realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dlatego też kluczowego znaczenia nabiera potrzeba wypracowania mechanizmu informowania mieszkańców o fakcie, iż zostały

one zrealizowane w ramach rewitalizacji prowadzonej w oparciu o GPR. Mechanizm ten będzie obejmować co najmniej obowiązek zamieszczania informacji o bieżących działaniach na stronach internetowych lokalnego samorządu, publikowanie tekstów prasowych oraz materiałów promocyjnych związanych z projektami. Dzięki tego typu działaniom możliwe będzie nie tylko zwiększenie widoczności w przestrzeni gminy pozytywnych efektów wdrażania GPR, ale również budowanie społecznej świadomości na temat procesów rewitalizacyjnych zachodzących w gminie (edukacja).

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 jest kontynuacją dotychczasowej polityk prowadzonej przez lokalne władze samorządowe na rzecz odnowy obszarów zdegradowanych gminy Myślenice. Interwencja opisana w niniejszym programie nawiązuje do działań wynikających z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2016-2030. W obu programach rewitalizacja rozumiana jest jako kompleksowy proces organizacyjny i inwestycyjny, prowadzący do ożywienia zdegradowanych, zaniedbanych czy dysfunkcyjnych części gminy, dzięki czemu możliwe było nie tylko zachowanie merytorycznej ciągłości wyznaczonych celów rewitalizacyjnych, ale przede wszystkim uzyskanie komplementarności względem przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych w ramach następujących po sobie wieloletnich perspektywach finansowych Unii Europejskiej.

W Myślenicach komplementarność międzyokresowa manifestuje się zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć realizowanych w obrębie Rynku. W poprzedniej perspektywie finansowej Unii Europejskiej ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 zrealizowano projekt pn. Przebudowa myślenickiego Rynku wraz z otoczeniem starówki, którego zasadniczym celem było nadanie tej części miasta funkcji nowoczesnej agory, przyjaznej dla mieszkańców, zachęcającej turystów do pobytu w Myślenicach oraz pobudzającej procesy gospodarcze. Z kolei w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 w ramach rewitalizacji podobszaru Centrum planuje się realizację przedsięwzięć przyczyniających się przede wszystkim do ożywienia społecznego, budowania potencjału myślenickich organizacji pozarządowych, lepszej integracji społecznej, wsparcia osób i grup znajdujących się w kryzysie bez względu na ich wiek, stan zdrowia czy też sytuację materialną. Co istotne, cele te osiągnęte będą poprzez realizację projektów integrujących się wokół zlokalizowanej na myślenickim Rynku Kamienicy Obońskich.

Komplementarność źródeł finansowania

Zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć zgodnie z zasadą dodatkowości (ang. *additionality*), zgodnie z którą środki pieniężne przekazywane przez Komisję Europejską z funduszy strukturalnych stanowią dodatek do środków zgromadzonych i przeznaczonych na dany projekt przez władze lokalne kraju członkowskiego. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą finansowane w szczególności z takich źródeł jak: Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027 (EFRR, EFS+), budżet gminy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Program Wieloletni Senior Plus oraz inne programy finansowane ze środków pochodzących z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zakłada się, że istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych staną się również środki prywatne.

Przyjęty układ finansowania uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, jednoznacznie wskazuje na komplementarność przyjętych rozwiązań.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030* została zapewniona dzięki skupieniu zaplanowanych działań na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar ten został wskazany na podstawie wieloczynnikowej diagnozy, uwzględniającej różne kryteria i bazującej na podziale wewnątrzgminnym, co pozwoliło na ukazanie miejsc koncentracji negatywnych zjawisk, potwierdzonej wnioskami wynikającymi z diagnozy pogłębionej.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zlokalizowane w obrębie obszaru rewitalizacji bądź też są z nim ściśle powiązane, stanowiąc skuteczną odpowiedź na główne problemy tej części Myślenic, które zidentyfikowane zostały w ramach szeroko zakrojonych prac diagnostycznych.

Mechanizmy zapobiegania niepożądanym efektom społecznym oraz przenoszenia problemów na inne obszary

Realizacja zadań w przyjętej formule będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na pozostałe części gminy. Zaplanowane działania sprzyjają integracji społecznej.

Szczególny nacisk położono na integrację i reintegrację społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, beneficjentów pomocy społecznej).

X. Szacunkowe ramy finansowe

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 poniżej zestawiono planowane do realizacji przedsięwzięcia wraz z ich szacunkową wartością brutto. Ich realizacja uzależniona jest od możliwości finansowych lokalnego samorządu oraz skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Z uwagi na konieczność opracowania szczegółowej dokumentacji dla każdego z projektów, w momencie opracowania programu plan finansowy ma charakter indykatywny.

Łączna szacunkowa wartość brutto sześciu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w programie wynosi ok. 22,73 mln zł. Szacunkowa wartość trzech przedsięwzięć, których realizatorami będą podmioty podległe lokalnej administracji samorządowej wynosi ok. 22,1 mln zł. Z kolei projektodawcy niepowiązani pod względem formalnym z lokalnym samorządem, zgłosili do programu trzy przedsięwzięcia o łącznej wartości ok. 0,62 mln zł.

Szacunkowa wartość wkładu własnego podmiotów działających w imieniu Samorządu Miasta i Gminy Myślenice wynosi ok. 4 mln zł (brutto). Podmioty prywatne zadeklarowały wkład własny na poziomie 53 tys. zł (brutto).

Źródłem finansowania planowanych projektów rewitalizacyjnych będą m.in. środki pochodzące z budżetu gminy oraz fundusze europejskie w tym również w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027. Nie wyklucza się próby pozyskania środków z innych źródeł takich, jak np. krajowe fundusze, programy krajowe na lata 2021-2027, środki celowe będące w dyspozycji poszczególnych ministerstw czy też źródła prywatne.

NR	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	SZACUNKOWA WARTOŚĆ (PLN BRUTTO)	SZACUNKOWA WARTOŚĆ WKŁADU UE W PLN (EUR*)	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA				
				PR FEM 21-27	Środki UE inne niż FEM	Środki własne	Dotacje inne niż UE	Inne
1	Kompleksowa modernizacja zabytkowej Kamienicy Obońskich	15 000 000 - 20 000 000	12 750 000-17 000 000 (2 892 862 - 3 857 149)					
2	Centrum Aktywności Lokalnej	1 000 000	800 000 (181 513)					
3	Strefa Seniora	1 100 000	880 000 (199 664)					
4	Centrum integracji obywatelskich u Obońskich	80 000	64 000 (14 521)					
5	Inkubator społeczno-edukacyjny	300 000	240 000 (54 454)					
6	Rozbudowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego w Łękach	250 000	200 000 (45 378)					

* wg średniego kursu dla okresu 2016-2022 1 EUR=4,4074

Tab. 10. Szacunkowa wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych

XI. System wdrażania, monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

11.1. Struktura zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji

Struktura zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 składać będzie się z następujących komponentów: Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice, Komitetu Rewitalizacji oraz Zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji w skład którego wchodzić będą jednostki odpowiedzialne za:

- koordynację wszelkich działań w zakresie rewitalizacji podejmowanych zarówno przez lokalną administrację samorządową oraz interesariuszy (Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych – jako Operator rewitalizacji),
- merytoryczne przygotowanie projektów infrastrukturalnych tzw. twardych (Wydział Inwestycji),
- merytoryczne przygotowanie projektów społecznych tzw. miękkich (Centrum Usług Społecznych, Wydział Promocji, Współpracy, Sportu i Kultury),
- pozyskanie środków finansowych (Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych),
- finansowe rozliczenie zaplanowanych projektów (Skarbnik, Wydział Finansowy).

Kierowanie pracami powierzone będzie Burmistrzowi Miasta i Gminy Myślenice, który wsparty zostanie pod względem merytorycznym i organizacyjnym w szczególności przez pracowników ww. wydziałów oraz jednostek organizacyjnych, których działania koordynowane będą przez Operatora rewitalizacji.

Wszystkie projekty wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji będą realizowane zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz kolejnymi budżetami rocznymi, po zatwierdzeniu ich realizacji.

W przypadku konieczności realizacji projektów inwestycyjnych, wymagających skoordynowania różnych procedur i jednostek, Burmistrz może tworzyć zespoły zadaniowe w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych wydziałów włączonych w proces realizacji zadania. Powołanie ww. zespołów ma na celu zaplanowanie działań w sposób zintegrowany, umożliwiając uwzględnienie różnych perspektyw (społecznej, prawnej, ekonomicznej, technicznej itp.) oraz przygotowanie projektu od strony technicznej, a następnie sprawne zarządzanie jego realizacją. W każdym przypadku członkiem zespołu zadaniowego będzie przedstawiciel Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych pełniącego rolę Operatora rewitalizacji.

Burmistrz Miasta i Gminy Myślenice koordynuje prace w wymiarze strategicznym, natomiast Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji (kierowany przez Operatora rewitalizacji) koordynuje działania w wymiarze operacyjnym.

Zarządzanie programem rewitalizacji odbywać się będzie w ramach obowiązków poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta i Gminy Myślenice, Centrum Usług Społecznych w Myślenicach oraz pozostałych samorządowych jednostek organizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice w zakresie rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz pełni funkcje opiniotwórczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Myślenice w sprawach związanych z opracowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji. Komitet reprezentuje mieszkańców miasta i gminy Myślenice, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz pozostałych interesariuszy.

W Gminie Myślenice Komitet Rewitalizacji powołany został na podstawie zarządzenia Burmistrza z 2017 roku. Udział w pracach Komitetu ma charakter społeczny i nie wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów. Zaplecze lokalowe, jak również organizacyjne prac Komitetu zapewnia Urząd Miasta i Gminy wykorzystując do tego celu posiadane zasoby.

11.2. System wdrażania gminnego programu rewitalizacji

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji odbywać będzie się na dwóch poziomach: zarządzanie programem oraz zarządzanie przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Funkcje podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie programu zostały opisane w Tabeli nr 11.

Ważnym elementem, decydującym o efektywności systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest koordynacja strategiczna i operacyjna. Niezależnie od zastosowanych rozwiązań instytucjonalno-organizacyjnych, w praktyce jest to osoba lub zespół osób, które odpowiadają za cały szereg zadań na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji GPR. Głównym celem działań koordynacyjnych w zakresie rewitalizacji będzie zapewnienie spójności szerokiego wachlarza działań, realizowanego z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania, przez możliwie szerokie spektrum podmiotów.

PODMIOTY ZAANGAŻOWANE WE WDRAŻANIE PROGRAMU			Jednostka odpowiedzialna za merytoryczne przygotowanie projektów infrastrukturalnych tzw. twardych	Jednostka odpowiedzialna merytorycznie za przygotowanie projektów społecznych tzw. miękkich	Jednostka odpowiedzialna merytorycznie za pozyskanie środków finansowych	Jednostka odpowiedzialna za finansowe rozliczenie zaplanowanych projektów
POZIOMY ZARZĄDZANIA	Burmistrz Miasta i Gminy Myślenice	Komitet rewitalizacji ciało opiniodawczo-doradcze				
Gminny Program Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> kieruje i koordynuje wdrażanie GPR 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy forum współpracy i wymiany informacji, opiniuje zmiany w GPR; rekomenduje zgłaszane zmiany w GPR; opiniuje sprawozdania z realizacji GPR. 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR w zakresie inwestycji infrastrukturalnych; zgłasza nowe zadania infrastrukturalne wpisujące się w przyjęte cele rewitalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR w zakresie przedsięwzięć o charakterze społecznym i kulturalnym; zgłasza nowe zadania społeczne, kulturalne; angażuje partnerów społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> pozyskuje środki na rzecz realizacji działań zapisanych w GPR; pełni funkcję operatora rewitalizacji; sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR; monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; zbiera propozycje zmian do GPR; prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy; odpowiada za aktualizację zapisów GPR; dba o upowszechnienie założeń GPR wśród mieszkańców gminy; opracowuje procedury: zgłaszania nowych zadań do GPR, monitorowania zadań wskazanych w GPR, zgłaszania zmian do GPR. 	<ul style="list-style-type: none"> ujmuje zaplanowane w GPR zadania w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> kieruje i koordynuje realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża opinie oraz podejmuje inicjatywy w zakresie rewitalizacji; upowszechnia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji informacje na temat realizowanych przedsięwzięć; dostarcza informacji i opinii na temat realizowanych przedsięwzięć i efektów związanych z ich realizacją. 	<ul style="list-style-type: none"> koordynuje realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze infrastrukturalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> koordynuje realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze społecznym i kulturalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> zbiera propozycje zadań wpisujących się w przyjęte cele GPR; monitoruje zmiany wynikające z realizowanych przedsięwzięć. 	<ul style="list-style-type: none"> monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań wpisujących się w cele GPR; monitoruje przepływy finansowe związane z realizacją zadań współfinansowanych ze środków UE.

Tab. 11. Funkcje podmiotów zaangażowanych w proces

Źródło: opracowanie własne

11.3. System monitorowania i ewaluacji gminnego programu rewitalizacji

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji składa się dwóch elementów: bieżącego monitoringu oraz ewaluacji (on-going oraz ex post) i ma za zadanie kontrolę stopnia realizacji programu, osiągnięcia określonych w nim celów i kierunków działań, jak również ocenę zmian jakie wywoła realizacja programu na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze.

Monitoring

Monitoring to regularne zbieranie i analiza danych na temat realizacji programu w trakcie jego przebiegu. Dzięki monitoringowi sprawdzamy zgodność przebiegu realizacji programu z naszymi pierwotnymi planami i założeniami, zarówno w aspekcie rzeczowym (postępów prac, alokacji zasobów), jak i finansowym.

Z uwagi na złożony charakter Gminnego Programu Rewitalizacji, proces monitorowania powinien być procesem ciągłym. Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w programie przygotowywane będą raz w roku, zaś informacja o przebiegu realizacji programu będzie przedstawiana Burmistrzowi.

Jednostka pełniąca funkcję Operatora rewitalizacji będzie otrzymywać od pozostałych jednostek uczestniczących w procesie wdrażania GPR informacje na temat projektów i efektów ich realizacji w danym roku. Przekazywane informacje powinny zawierać dane na temat czasu realizacji przedsięwzięć (harmonogramy), osiągniętych efektów (wskaźnik), trudności i problemów pojawiających się w trakcie realizacji, zadań do realizacji na kolejny rok.

Ewaluacja

Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena trwającego lub zakończonego programu, uwzględniająca nie tylko sposób jego realizacji, ale także jego koncepcję (teorię) oraz – przede wszystkim – osiągnięte rezultaty. Celem ewaluacji jest sprawdzenie czy program odpowiada na zdiagnozowane potrzeby, czy osiąga zaplanowane cele (wywołuje zaplanowane rezultaty) oraz czy zmiany wywołane jego realizacją można uznać za trwałe.

Sporządzona ocena podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Prowadzenie i ocena rewitalizacji, polegać będzie w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Gminny program rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji (w ramach ewaluacji on-going), dokonywanej przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata.

Ewaluacja ex-post przeprowadzona zostanie po zakończeniu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji i obejmować będzie w szczególności ocenę stopnia rozwiązania problemów zdiagnozowanych na obszarze zdegradowanym oraz obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki

W Tabeli nr 12 przedstawiono wskaźniki monitoringu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, będące podstawowym narzędziem śledzenia postępu jego realizacji. Wybrane wskaźniki mają za zadanie określić na ile udało się osiągnąć poszczególne cele programu.

Z uwagi na dużą zmienność otoczenia społeczno-gospodarczego przyjęto, że Operator rewitalizacji raz do roku analizował będzie podstawowe wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego (np. wskaźnik bezrobocia, inflacji, wzrostu PKB) celem ustalenia możliwego wpływu sytuacji zewnętrznej, na zjawiska i procesy zachodzące na obszarze rewitalizacji.

W przypadku znacznych zmian w zakresie stanu gospodarki lub przepisów prawa w zakresie pomocy społecznej, podejmowane będą kroki celem weryfikacji możliwości przyjętych celów i kierunków rewitalizacji.

Aktualizację programu rewitalizacji przeprowadzać będzie się w sytuacji istotnych zmian w zakresie realizacji programu lub na uzasadniony wniosek interesariuszy procesu rewitalizacji poparty co najmniej 60 podpisami, zgodnie z procedurą wynikającą z przepisów ustawy z 9 października 2015 roku o rewitalizacji. Wnioski w tej sprawie podlegają opinii Komitetu Rewitalizacji.

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ BAZOWA	ŹRÓDŁO DANYCH	OCZEKIWANA WARTOŚĆ DOCELOWA
CEL 1.: WSPÓLNOTA LOKALNA CIESZĄCA SIĘ WYSOKĄ JAKOŚCIĄ ŻYCIA			
Średni udział osób w wieku poprodukcyjnym w populacji podobszarów rewitalizacji	24,75%	BDL GUS	spadek
Średni wynik egzaminu ósmoklasisty w szkołach zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji z języka polskiego i matematyki z trzech lat poprzedzających badanie	22,9	OKE w Krakowie	wzrost
Średnia liczba osób objętych pomocą CUS na 1000 mieszkańców na podobszarach rewitalizacji	17,65%	CUS	spadek
CEL 2.: KORZYSTNE WARUNKI DLA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI			
Nowe podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Myślenice	0 (2022)	UMiG	wzrost
Odsetek lokali użytkowych położonych na podobszarach rewitalizacji poddanych remontowi	0 (2022)	UMiG	1 (2030)
CEL 3.: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI ORAZ POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH UWZGLĘDNIAJĄCYCH POTRZEBY ZRÓŻNICOWANYCH GRUP UŻYTKOWNIKÓW			
Nowoutworzone przestrzenie publiczne zlokalizowane na podobszarach rewitalizacji	0 (2022)	UMiG	1 (2030)
Liczba barier architektonicznych zlikwidowanych na podobszarach rewitalizacji	0 (2022)	UMiG	5 (2030)
Liczba budynków, którym nadano nowe funkcje na podobszarach rewitalizacji	0 (2022)	UMiG	1 (2030)
Średnia liczba wykroczeń na 100 mieszkańców na podobszarach rewitalizacji	37,2/8,9/5,8/8,74 (2021)	KPP Myślenice	spadek
CEL 4.: CZYSTE I ZDROWE ŚRODOWISKO NATURALNE JAKO PODSTAWA ODPORNOŚCI OBSZARU REWITALIZACJI			
Liczba wymienionych nieekologicznych źródeł ciepła na paliwa stałe w Gminie Myślenice	0 (2022)	CEEB	wzrost
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszony PM10	22,8(2022)	UMiG	spadek
CEL 5.: SPRAWNY UKŁAD TRANSPORTOWY WSPIERAJĄCY BEZPIECZEŃSTWO ORAZ DOSTĘPNOŚĆ MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI DO USŁUG PUBLICZNYCH I KOMERCYJNYCH			
Długość zmodernizowanych lub nowo wybudowanych chodników na podobszarach rewitalizacji	0 (2022)	UMiG	wzrost
Długość zmodernizowanych dróg lokalnych przebiegających przez obszary rewitalizacji w celu poprawy bezpieczeństwa wszystkich uczestników na podobszarach rewitalizacji	0 (2022)	UMiG	wzrost

Tab. 12. System wskaźników monitorujących realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030

11.4. Ramowy harmonogram realizacji programu

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030. Termin realizacji poszczególnych zadań zostały zaprezentowane w rozdziale VII. zatytułowanym: Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

LP	ETAPY I RODZAJE DZIAŁAŃ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Uchwalenie GPR przez Radę Miejską w Myślenicach								
2.	Wprowadzenie zaplanowanych działań do Wieloletniej Prognozy Finansowej								
3.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej jedno na 6 miesięcy)								
4.	Akcja informacyjno-edukacyjno-promocyjna GPR								
5.	Realizacja działań aktywizujących i przygotowujących interesariuszy do dalszych działań								
6.	Monitoring								
7.	Przygotowane działań, w tym w ramach FEM na lata 2021-2027								
8.	Realizacja działań, w tym w ramach FEM na lata 2021-2027								
9.	Ewaluacja GPR								
10.	Podsumowanie działań realizowanych w okresie programowania do roku 2030								
11.	Przygotowania do kontynuacji działań rewitalizacyjnych w kolejnym okresie programowania								

11.5. Koszty zarządzania GPR

DZIAŁANIE	IŁOŚĆ	JEDNOSTKA	CENA JEDNOSTKOWA [PLN]	RAZEM BRUTTO [PLN]
Ocena stopnia wykonania GRP (ewaluacja)	2	szt.	25 000	50 000
Wsparcie edukacyjne (szkolenie) członków Komitetu Rewitalizacji	Proces ciągły	-	10 000	10 000
Działania informacyjno-promocyjne w zakresie prowadzonego procesu rewitalizacji			10 000	10 000
Inne (m.in. wyjazdy studyjne, prelekcje, wsparcie eksperckie itp.)			15 000	15 000
				85 000*

* Zaplanowana wartość środków może ulec zmianie ze względu na dynamiczny wzrost cen usług i trudności w oszacowaniu tej wartości w tak długiej perspektywie czasu.

XII. Realizacja gminnego programu rewitalizacji

13.1. Planowanie przestrzenne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 nie wymaga wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Myślenice.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizacja działań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 będzie wymagała zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Myślenice – Centrum”, zatwierdzonego uchwałą Nr 208/XXVI/2012 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 24 października 2012r., ogłoszonego w Dz. Urz. Woj. Małopolskiego poz.5566 z 2012r., z dnia 6.11.2012r. W związku z koniecznością wprowadzenia zmian podjęto uchwałę Rady Miejskiej w Myślenicach Nr 342/XXXVIII/2021 z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Gminie Myślenice pn.: „Myślenice Zachód”

Gdyby w późniejszym terminie, w związku z okolicznościami trudnymi obecnie do przewidzenia pojawiła się konieczność takowej zmiany, wszczęte zostaną odpowiednie procedury.

Miejscowy plan rewitalizacji

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi wynikającymi z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

13.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego

W wyniku realizacji zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 nie ulegnie zmianie uchwała Rady Miejskiej w Myślenicach w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w latach 2018-2022 (Uchwała Nr 601/LIX/2023 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 27 stycznia 2023 r.).

13.3. Określenie zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy rewitalizacji - komitet rewitalizacji

W wyniku realizacji zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030 nie ulegnie zmianie uchwała nr 320/XXXVIII/2017 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie zasad powoływania Komitetu Rewitalizacji i ustanowienia jego regulaminu, zmieniona uchwałą nr 353/XXXIX/2021 Rady Miejskiej w Myślenicach z dnia 30 sierpnia 2021 r..

XII. Spisy

Spis tabel

Tab. 1 Podstawowe informacje o obszarze rewitalizacji.....	6
Tab. 2 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Centrum w roku 2007 i 2021	12
Tab. 3 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia w roku 2007 i 2021	17
Tab. 4 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Jawornik w roku 2021	21
Tab. 5 Osoby ze szczególnymi potrzebami na podobszarze rewitalizacji Głogoczów w roku 2021	26
Tab. 6 Powiązania pomiędzy kierunkami działania opisanymi w Strategii Rozwoju Gminy Myślenice na lata 2022-2032 oraz Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030.....	62
Tab. 7. Powiązania pomiędzy Strategią Rozwiązywania Problemów dla Gminy Myślenice Społecznych na lata 2023-2030 a Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030.....	64
Tab. 8. Powiązania pomiędzy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Myślenice dla Gminy Myślenice a Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030.....	65
Tab. 9. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sfery kryzysu zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji.....	78
Tab. 10. Szacunkowa wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	80
Tab. 11. Funkcje podmiotów zaangażowanych w proces.....	82
Tab. 12. System wskaźników monitorujących realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Myślenice na lata 2023-2030	84

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa pogładowa podobszarów rewitalizacji na tle gminy	7
Rys. 2 Mapa pogładowa podobszaru Centrum.....	8
Rys. 3 Mapa pogładowa podobszaru Osiedle Tysiąclecia.....	8
Rys. 4 Mapa pogładowa podobszaru Jawornik	9
Rys. 5 Mapa pogładowa podobszaru Głogoczów.....	9
Rys. 6 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Centrum w roku 2007 i 2021	10
Rys. 7 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Centrum według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021	11

Rys. 8 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia w roku 2007 i 2021	15
Rys. 9 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Osiedle Tysiąclecia według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021	16
Rys. 10 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Jawornik w roku 2021	20
Rys. 11 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Jawornik według ekonomicznych grup wieku w roku 2007 i 2021	20
Rys. 12 Struktura wieku populacji podobszaru rewitalizacji Głogoczów w roku 2021	24
Rys. 13 Struktura wieku ludności podobszaru rewitalizacji Głogoczów według ekonomicznych grup wieku w roku 2021	24
Rys. 14 Lista najczęściej występujących podmiotów w podobszarze Centrum.....	29
Rys. 15 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Centrum.....	33
Rys. 16 Tereny zieleni na podobszarze Centrum.....	33
Rys. 17 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Osiedle Tysiąclecia.....	36
Rys. 18 Tereny zieleni na podobszarze Osiedle Tysiąclecia.....	36
Rys. 19 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Jawornik	38
Rys. 20 Wizualizacja 3D zabudowy w podobszarze Głogoczów	38
Rys. 21 Przebieg rzeki Głogoczówki oraz lokalizacja stawów rybnych	39
Rys. 22 Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB	44
Rys. 23 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB.....	44
Rys. 24 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM2,5 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB	45
Rys. 25 Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w województwie małopolskim w 2021 r. opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2021 wykonanego przez IOŚ-PIB.....	45
Rys. 26 Zasięg historycznych powodzi – podobszar Jawornik.....	48
Rys. 27 Zasięg historycznych powodzi – podobszar Głogoczów	48
Rys. 28 Zasięg historycznych powodzi – podobszary Centrum i Osiedle Tysiąclecia	49
Rys. 30. Fragment podstrony „Rewitalizacja miasta”	56
Rys. 31. Geoankieta dotycząca podobszarów Centrum i Osiedle Tysiąclecia	57
Rys. 29. Obszary strategicznej interwencji, w tym obszary rewitalizacji.....	61

XIII. Załącznik nr 1: Zmiany funkcjonalno-przestrzenne

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA I GMINY MYŚLENICE NA LATA 2023-2030
ZMIANY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE
1:3000

